

Părintele
PIMEN VLAD

PILDE
PENTRU
SUFLET

BOOKZONE

CUPRINS

INTRODUCERE	7
CAPITOLUL 1 MAICA DOMNULUI – PILDE ȘI MINUNI	13
De la Buna Vestire la Adormire	15
Promisiunea pictorului de icoane	21
Cum ne răspunde Maica Domnului	27
Ura diavolului față de Preacurata	37
Crinii care au răsărit din stâncă	43
Maica Domnului Ierusalimitissa	51
Rugăciunea Maicii Domnului	57
CAPITOLUL 2 PILDE PENTRU VIAȚA NOASTRĂ DE TOATE ZILELE	59
Un sfânt din zilele noastre	62
Păstorul din cetatea Trinității	74
Împărăteasa care a ajuns în temniță	84
Mare este răbdarea sfinților în încercări	99
„Duhul Sfânt vă va învăța toate”	111
În Sinai, la Sfânta Ecaterina	122
Creștinul care s-a îndurat de pașă	138
„Bunicuțul” nostru, Sfântul Nicolae	150
„Nu vreau să fac încă un păcat!”	169

CAPITOLUL 3 SFATURI ȘI ÎNDEMNURI PENTRU SUFLET 179

De ce ne este atât de greu să fim smeriți 181

Rugați-vă neîncetat 192

Faptele bune, cheia Împărăției 200

„Eu iert, dar nu uit!” 208

CAPITOLUL 4 DESPRE VIAȚA VEȘNICĂ 217

De ce există moartea? 219

Untdelemn în candela sufletului 222

Nu suntem singuri pe cale 226

Ce comori adunăm din viața aceasta 229

Suferința la sfârșit de viață 233

„Bucurați-vă, căci mă duc la Domnul!” 238

Hristos – Domnul vieții, nu al morții 242

CUVÂNT DE ÎNCHEIERE 245

INTRODUCERE

Dragilor, mă bucur din toată inima că putem păși împreună în această carte, pe care am gândit-o ca pe un drum plin de întâlniri duhovnicești, de povețe și de întâmplări care să ne încălzească sufletul și să ne aducă mai aproape de Hristos. Am început să adun aici pilde, povești, cuvinte ale sfinților și experiențe pe care le-am strâns de-a lungul timpului, cu gândul să împărtășesc cu voi toți darul pe care l-am simțit de atâtea ori lucrând în viața mea și a altora. Mi-am dorit să așez aici o candelă care să vă lumineze, fie că sunteți în momente de bucurie, fie că treceți prin necazuri, și să vă arate la fiecare pas chipul iubitor al Mântuitorului și al Preasfintei Sale Maici.

Noi niciodată nu suntem singuri pe cale, chiar dacă uneori ne apasă gândul că lumea ne e potrivnică ori că nădejile ni s-au spulberat. Pentru astfel de clipe, am încercat să aștern un cuvânt care să vă amintească de prezența lui Dumnezeu în fiecare suflare a noastră, fie ea și grea de oboseală. Veți citi aici istorisiri despre smerenie, fără de care ne

prăbușim ușor în prăpastia mândriei; veți întâlni gânduri despre răbdare, care să vă țină la suprafață când valurile ispitei dau târcoale; veți afla despre rugăciunea neîncetată, care ne ajută să rămânem legați de izvorul harului, indiferent că ne aflăm la serviciu, acasă sau la drum. Veți întâlni fapte bune, săvârșite ca dovadă a credinței noastre, și veți vedea cum iertarea spală orice urmă de ranchiună din inima noastră. Și dincolo de toate, veți găsi cuvinte despre moarte și despre viața care îi urmează, căci nu ne-am născut să rămânem veșnic în această lume, ci să ne pregătim de întâlnirea cu Hristos, iar moartea e doar pragul prin care trecem spre veșnicie.

Mai mult decât în orice altă lucrare, vorbesc aici și despre Maica Domnului în viața noastră. Preasfânta Fecioară e pentru mine cel mai drag sprijin, pentru că am văzut-o la lucru de nenumărate ori, dăruind mângâiere și bucurie. Și cum să n-o pomenesc la tot pasul, când știu cât de mult suferă omul de astăzi și cât de mare nevoie are de o Mamă cerească ce-l ia în brațe și-l duce mai aproape de Fiul ei. Veți găsi deci istorisiri despre blândețea și puterea ei, cum ne învață să ne smerim, să ne rugăm, să răbdăm, să iertăm și să ne pregătim sufletul de întâlnirea cu Mântuitorul. Neuitându-L niciodată pe Hristos, să ne așezăm zi de zi sub ocrotirea Măicuței Domnului, rugând-o să-I spună Fiului ei toate nevoile și durerile noastre.

Am întâlnit de-a lungul vieții mulți oameni care, citind câteva cuvinte duhovnicești, simțeau dintr-odată cum mintea li se limpezește, cum inima

li se revarsă în lacrimi și cum un dor de cer li se strecoară în piept. Asta îmi doresc și pentru voi: să citiți cu o stare de rugăciune, ori măcar cu liniște sufletească, și să lăsați cuvintele să vă intre în suflet. Să vă opriți din când în când, să reflectați, să spuneți un „Slavă Ție, Doamne!” sau un „Mulțumim, Maica Domnului!” și abia apoi să treceți mai departe. Viața duhovnicească nu se dobândește dintr-odată, iar cititului trebuie să-i urmeze silința de a trăi zilnic virtuțile.

Luați, așadar, cartea la pas, citiți când aveți răgaz și încercați s-o gustați cu rugăciune. Dacă obosiți, închideți cartea, trageți aer în piept și spuneți: „Maică Preacurată, luminează-mă să pricep și să împlinesc fiecare cuvânt!” Apoi reluați când vă simțiți mai limpezi, și dați voie harului să vă atingă lăuntric.

Și când citiți, veți vedea Biserica noastră așa cum e: plină de viață, nu un muzeu cu reguli stricte. O veți vedea cum se bucură de prezența Maicii Domnului, a sfinților, cum primește și pe cel păcătos, și pe cel drept, cum dă fiecăruia mângâiere și nădejde. Veți vedea că niciun om nu e lepădat, că oricât am fi de căzuți, tot ne putem ridica, dacă vrem. Și veți înțelege că toți, până la urmă, ne vom întâlni la Judecată și că Domnul ne vrea mântuiți, nu osândiți. Veți lua aminte în ce chip minunat se arată dragostea lui Hristos, Care Și-a vărsat sângele pe Cruce pentru noi, și dragostea Maicii Sale, care nu se satură să mijlocească pentru fiecare suflet.

Pentru unii poate să fie prima întâlnire mai serioasă cu gândirea și viața ortodoxă. Poate că până acum ați avut doar o cunoaștere mai vagă: ați știut de posturi, de sărbători, de Liturghie, dar n-ați intrat în temeiul trăirii. Priviți paginile acestea ca pe o poartă larg deschisă spre asta. Căutați dulceața care se află în rugăciune, în părtășia cu sfinții, în împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului. Dați-i timp sufletului să se obișnuiască, să se vindece de graba și zgomotul lumii de azi. Domnul e răbdător și blând, nu ne ia cu forța. El doar ne bate la ușă, așteptând să-I deschidem. Și citind, o să vă vină în gând: „Ia stai, parcă Domnul îmi șoptește ceva aici...” – și atunci să nu vă împietriți, ci să-I deschideți calea spre inima voastră.

M-am gândit să fie ca o convorbire directă, ca și cum am sta față în față și v-aș povesti de-a dreptul despre bunătatea lui Dumnezeu, despre taina rugăciunii și despre strălucirea Maicii Domnului. Și acum simt în suflet cum Preasfânta Fecioară ne privește cu drag și se bucură să ne vadă aici, strânși în jurul cuvântului. E o lucrare tainică: eu scriu și voi citiți, dar harul e același care lucrează și la mine, și la voi. Iar dacă vă rugați, fie și un strop înainte și după citire, cuvintele se vor așeza altfel în suflet.

Nu-i nicio presiune asupra voastră, nimeni nu vă forțează să deveniți sfinți peste noapte. E un drum pe care-l faceți în ritmul vostru, important e să nu stați pe loc sau să mergeți înapoi. Hristos caută fiecare prilej să vă cheme: poate citiți un capitol despre răbdare și se nimerește că azi aveți o

ispită, și atunci ocazia să faceți ce ați învățat. Poate un alt capitol, despre iertare, vă cade sub ochi într-o zi când sunteți certați cu cineva drag. Iar Maica Domnului, văzând dorința voastră de împăcare, se va ruga și va netezi calea dintre voi. De aceea spun că nimic nu e întâmplător în viața creștină, totul se împletește și vine la planul dumnezeiesc de mântuire a sufletelor.

Oricât de complicată pare lumea, oricât de mult rău se arată la știri, totuși Hristos a biruit lumea, a biruit moartea, a biruit întunericul. Cel ce se încrede în El și în Maica Domnului nu are de ce se teme, fiindcă primește puterea de a vedea peste aparențe. Atâția sfinți au trăit în vremuri poate mai vitrege decât ale noastre și totuși s-au sfințit. Curajul lor ar trebui să ne inspire să nu ne ascundem credința sub obrocul fricii, ci s-o folosim ca pe un far pe marea vieții.

Mă gândesc că astfel, citind și meditând, vă veți apropia mai mult de Biserică, veți merge mai des la slujbe, veți căuta un duhovnic care să vă călăuzească, veți rosti Paraclisul Maicii Domnului acasă sau veți face un mic acatist. Vă doresc asta din suflet, fiindcă într-acolo ne duce cartea aceasta, la o viață creștină mai bogată. Mi-am dorit să vă împărtășesc un duh de adevăr, de pace și de încredere în purtarea de grijă a Domnului, și nădăjduiesc că veți avea răbdarea și dispoziția să-l primiți.

Și-acum poftiți cu încredere și curaj la masa acestor cuvinte, luați și gustați, și hrăniți-vă sufletul. Fiecare pildă e un răsad al harului, și dacă veți

stăruii cu inima deschisă, veți cunoaște mai îndeaproape taina întâlnirii cu Hristos și cu Maica Sa. Pentru mine, ca slujitor smerit, e o bucurie să văd că există suflete dornice să se adape la izvorul Bisericii. Dumnezeu nu rămâne dator nimănui: El va răsplăti fie și o singură clipă în care L-am căutat sincer.

Să ne rugăm împreună: „Maică Preacurată, binecuvântează-ne cu iubirea ta, du-ne de mână la Fiul tău și așază-ne în brațele Lui, ca să gustăm încă de aici, de pe pământ, o fărâmbă din bucuria Împărăției Cerurilor.” Și orice cuvânt rostit de sfinți sau întărit de duhul Bisericii se va aprinde astfel în sufletul vostru ca o flacără ce nu se stinge.

Vă îmbrățișez cu dragoste părintească și vă spun: nu vă temeți să vă lăsați cucerii de har, căci Hristos așteaptă să vă dăruiască mai mult decât v-ați imagina, iar Maica Domnului stă gata să vă mângâie orice rană. Să pornim împreună într-o călătorie duhovnicească, și fiecare pas să ne apropie de lumina și pacea pe care Domnul ni le dă din belșug. Să vă fie lectură binecuvântată și să vă dea Dumnezeu să rodim împreună întru sfințenie și dragoste. Amin.

CAPITOLUL 1

MAICA DOMNULUI – PILDE ȘI MINUNI

Dragilor, vreau să vă spun niște gânduri despre Maica Domnului, de la începuturile ei pline de smerenie, când a zis „Fie mie după cuvântul Tău!”, până la clipa Adormirii, când a fost înconjurată de apostoli și ridicată la Cer. Mi se pare așa minunat să vedem cum o tânără din Nazaret, cu o credință fierbinte, a ajuns Maica lui Dumnezeu și Mama noastră a tuturor. Dacă ne gândim la fiecare pas al vieții ei, de la Buna Vestire și până la suferința Fiului ei pe Cruce, apoi bucuria Învierii și, în cele din urmă, momentul adormirii în pace, ne dăm seama că

toată viața ei a fost o predare desăvârșită în mâinile Domnului.

Vedeți, orice încercare am avea, ea le-a purtat deja pe toate și ne poate înțelege mai bine decât oricine altcineva. Prin viața ei ne arată că frica nu-și mai găsește locul atunci când ne punem încrederea în Dumnezeu, iar la sfârșit ne așteaptă o lumină mai mare decât ne putem închipui. Să-i cerem și noi, așa, cu smerenie, să ne ia sub acope rământul ei și să ne călăuzească pașii spre Fiul ei iubit. Doamne, ajută!

De la Buna Vestire la Adormire

Să ne amintim cum a răspuns ea atunci la Buna Vestire, cu cele mai mari cuvinte, pline de credință și de smerenie: „*Iată roaba Domnului, fie Mie după cuvântul Tău!*” (Luca 1,38). Prin vorbele acestea, ea s-a pus pe sine cu totul în mâinile lui Dumnezeu, fără să se teamă de greutățile ce urmau să vină. Și din acel moment viața ei s-a legat de planul dumnezeiesc, iar pașii ei s-au îndreptat spre o cale cu multă suferință, dar și cu mari binecuvântări. Mai întâi a fost încredințată în grija lui Iosif, care era, după cum se spune, un bătrân cu viață sfântă, ales de Dumnezeu ca să poarte de grijă Fecioarei și Pruncului ce avea să Se nască. Nu a fost ceva întâmplător, deoarece toate se orânduiesc prin voia Domnului, și niciun amănunt nu e lipsit de însemnătate în istoria mântuirii.

A trecut apoi prin momente grele după nașterea Mântuitorului, cu fuga în Egipt, care nu a fost deloc un prilej de odihnă sau de bucurie, ci un adevărat chin. Imaginea ei mergând călare pe un măgăruș către Egipt ne arată câtă încredere avea în purtarea de grijă a lui Dumnezeu. A putut să răzbească prin toate aceste prigoane și ispite și să rămână neclintită în credință, iar asta ne învață și pe noi să nu dez-nădăjduim când trecem prin încercări. Apoi, mi-o

închipui cum s-a întors în Nazaret după un timp, cum L-a crescut pe Mântuitorul, cum s-a îngrijit de toate cele trebuincioase, având în inimă că Fiul ei e mai mult decât un simplu copil, că este Însuși Fiul lui Dumnezeu. Gândul că Pruncul este Dumnezeu Întrupat trebuie să-i fi dat o uimire smerită în fiecare clipă, dar și o mulțumire sfântă, pentru că Dumnezeu a ales-o chiar pe ea pentru o lucrare de o asemenea măreție.

Ne gândim mai apoi la durerea pe care a simțit-o atunci când L-a văzut bătut, chinuit, scuipat și răstignit pe cruce chiar pe Fiul ei. Suferința de mamă e greu de cuprins în cuvinte, pentru că orice mamă se tulbură când își vede copilul în suferință, dar cu atât mai mult ea a purtat în inimă tristețea imensă a răstignirii Celui nevinovat. Încă mai cred că a fost o cumplită durere, dincolo de ceea ce putem noi pricepe, pentru că Îl iubea pe Mântuitorul ca Fiu, dar și ca pe Dumnezeu care S-a coborât pe pământ în chipul acela. Totuși, a avut mângâierea Învierii, când L-a văzut pe Fiul Ei înviat, cu moartea călcată sub picioare, și a rămas alături de El și de apostoli. După Înălțarea Domnului la Cer, Maica Sa a rămas să-i sprijine cu rugăciunea și cu sfatul pe cei ce mergeau la propovăduire, fiind încredințată Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan. Așa a continuat și ea, în felul său, lucrarea de răspândire a credinței, dându-le tuturor încredințarea că Mântuitorul e viu și că nimic nu-L poate birui.

A venit însă vremea când a trebuit și ea să plece din lumea aceasta, iar Adormirea ei a fost un

moment de mare cutremur, dar și de liniște duhovnicească. Așa cum spune Sfânta Tradiție, Maica Domnului a primit vestea chiar de la Mântuitorul că i-a sosit ceasul, și atunci s-a rugat, a făcut rânduială în toate, și apostolii, oriunde se aflau ei prin lume, au fost aduși pe norii cerului. E mișcătoare imaginea aceasta, să-i vezi pe apostoli strânși laolaltă în jurul ei, dornici să-și ia rămas-bun și să-i aducă cinstirea cuvenită. Totuși, Sfântul Apostol Toma nu a fost de față atunci, după cum s-a întâmplat și cu ocazia Învierii Mântuitorului. La Înviere, el a venit mai târziu, și a fost prilej să se încredințeze de rănilor Domnului și să spună acele cuvinte puternice: „*Domnul meu și Dumnezeu meu!*” (Ioan 20,28) Acum, iată că într-un chip asemănător n-a fost de față nici la Adormirea Maicii Domnului, și parcă Dumnezeu l-a folosit din nou spre a ne aduce o mărturie importantă.

Maica Domnului și-a încredințat sufletul în mâinile Fiului ei, Care a primit-o cum primește un Domn mare și bun pe cea mai iubită ființă. Atunci, apostolii au luat trupul ei cu multă cinste, pentru că era trupul Maicii Domnului, și în același timp al Maicii noastre, de vreme ce ne-a născut pe Fiul lui Dumnezeu. Au făcut, așadar, o procesiune frumoasă, solemnă, de la casa Sfântului Ioan până la Ghetsimani, unde aveau să așeze trupul ei într-un mormânt. Mă gândesc cum mergeau în cântări și rugăciune, plini de evlavie, iar harul deosebit al Fiului ei trebuie să fi însoțit tot acest alai.

Numai că vrăjmașul, cum se întâmplă adesea, n-a suferit să vadă atâta slavă și cinstire adusă Maicii

Domnului. Și a îndemnat pe doi oameni din vremea aceea, plini de ură față de Mântuitorul și față de Ea, să se repeadă și să răstoarne carul care purta trupul Ei. Ce tulburător că unii, oricât ar fi văzut și auzit despre minunile Domnului, tot nu se îmblânziseră la inimă! În clipa când cei doi au atins carul, Sfântul Arhanghel Mihail, care stătea de veghe, le-a tăiat cu sabia mâinile, iar ele au rămas retezate de la coate, atârinate de car. Sărmanii, urlând de durere, și-au dat seama că au fost pedepsiți într-un chip nevăzut, și au început să se roage de iertare. Atunci, Maica Domnului, care este Maica milostivirii, n-a vrut să-i lase în acea stare cumplită, și prin mijlocirea apostolilor a făcut ca mâinile lor să se lipească la loc. A fost o minune prin care, la cererea ei, li s-a dăruit vindecare. Văzând asta, cei doi s-au înfricoșat, au crezut în Mântuitorul și s-au făcut creștini cu toată inima, mărturisind tuturor lucrarea dumnezeiască. Iată câtă dragoste arată Maica Domnului și cum nu lasă pe nimeni să se piardă, chiar dacă vine cu gând rău. Ea se roagă pentru toți și caută să-i întoarcă prin iubire și iertare, căci e Maica milei și a îndurării.

După aceasta, apostolii au așezat trupul ei cu cinste în mormânt, în Ghetsimani. Timp de trei zile, toți au rămas în evlavie și rugăciune, numai că Sfântul Apostol Toma, fiind tocmai în India, n-a putut să ajungă în același timp cu ceilalți. Dumnezeu a îngăduit asta pentru un motiv anume. Când a venit și el, tot adus pe norii cerului, în clipa în care se apropia a văzut-o pe Maica Domnului ridicată la Cer, iar ea i-a aruncat omoforul ei, spre încredințare. Aceasta a fost o dovadă limpede și plină de semnificație că ea

pleca spre Fiul ei nu doar cu sufletul, ci și cu trupul. Când Toma a ajuns lângă ceilalți apostoli, i-a rugat să deschidă mormântul, căci dorea să-și ia și el rămas-bun de la Maica Domnului și să se încredințeze că trupul ei nu mai e acolo. Într-adevăr, când au deschis mormântul, trupul ei lipsea, ca dovadă că ea a fost luată la Cer cu tot cu trup. Nu putea fi supus putreziciunii pământești, fiind trupul care L-a născut pe Dumnezeu. Așa s-a încheiat călătoria ei pământească, dar nu și lucrarea ei de mijlocire pentru toți oamenii, căci din cerurile înalte ne privește pe noi și se roagă neîncetat pentru mântuirea sufletelor noastre.

Fiecare părticică din istoria ei arată o împletire între smerenie și măreție. E un lucru uimitor că de la Buna Vestire, când era doar o tânără din Nazaret, și până la momentul Adormirii, a purtat în inimă ascultarea deplină față de Dumnezeu. Chiar și când totul părea împotriva, ea a rămas credincioasă lui Dumnezeu și planului Său. Și când a fost cu fuga în Egipt, și în sărăcia din Betleem, și când a venit amenințarea lui Irod, și mai apoi la durerea Răstignirii. De aceea, la momentul plecării din lumea aceasta, ea n-a cunoscut frica, ci s-a încredințat Fiului ei ca o mamă care-L urmează pe copilul său în viața cea veșnică. Apostolii au fost aduși ca s-o însoțească, pentru că, fiind Maica lor duhovnicească, avea dreptul la o ultimă cinstire de la cei ce duseseră vestea Evangheliei în toată lumea.

Mă gândesc la Adormirea Maicii Domnului ca la un praznic al nădejzii, fiindcă dacă vom merge

pe calea pe care a mers ea, urmându-L pe Hristos, atunci la vremea rânduită vom gusta și noi din harul învierii și al vieții veșnice. E o mângâiere să știm că tot ce a trăit ea, de la început și până la sfârșit, ne-a fost lăsat drept pildă să răbdăm ispitele și lipsurile acestei vieți și să ne deschidem inima ca să putem ierta și să ne bucurăm de biruința luminii asupra întunericului.

Așa am învățat eu să privesc lucrurile: nu ca pe o poveste îndepărtată, ci ca pe o realitate care ne atinge sufletele și astăzi. Pentru că în bisericile noastre, în icoane și în toate rugăciunile, vedem cum Maica Domnului e de față ca să ne ajute, iar noi trebuie doar să-i urmăm pilda de smerenie și ascultare. Când auzim de Adormirea ei, înțelegem că moartea în cazul ei n-a fost un sfârșit, ci o intrare în viața de veci alături de Fiul ei. Înțeleg și că nici moartea noastră nu e un capăt de drum fără sens dacă suntem aproape de Dumnezeu, ci doar o trecere spre Împărăția Cerurilor. Prin ridicarea la Cer a trupului Maicii Domnului ni se adeverește că tot ce e frumos, curat și sfânt poate să dăinuie în veșnicie.

Promisiunea pictorului de icoane

Mereu am simțit nevoia să vorbesc despre ea, mai ales atunci când grijile lumii se adună în suflet și avem nevoie de un sprijin, de o mângâiere pe care doar Mama noastră cerească poate să ne-o dea. Așa am găsit de cuviință să vă spun câteva întâmplări și gânduri despre Maica Domnului, pentru că ea este nădejdea noastră, izvorul de ajutor și legătura noastră cu Cerul. Se cuvine, așadar, să ne amintim că atunci când o chemăm, când îi rostim numele cu toată inima, ea vine, se apropie de noi, deschide brațele și ne ocrotește, indiferent cât de mari ne sunt greutatea. Mama noastră niciodată nu se arată prea obosită sau prea departe. Își face timp pentru fiecare și este alături de noi, răspunzând la rugăciunile noastre chiar și atunci când uităm să-i mulțumim.

Poate că uneori uităm cât de apropiată ne este și cât de puternică este mijlocirea ei înaintea Fiului. De aceea am să vă povestesc câteva dintre minunile Sale, despre care am citit și eu, câteva întâmplări care amintesc tuturor cât de repede ne răspunde atunci când îi cerem ajutorul, dar și cât de important este să ne ținem promisiunile față de ea. Mă gândesc că le veți primi cu inimă deschisă, căci știu prea bine cât de mult o iubiți și voi. Uneori parcă e

destul să-i auzim numele ca să ne simțim ocroțiți. Și ne-ar prinde bine ca din când în când să strângem icoana ei în brațe, ca să ne amintim că este Mama noastră și s-o avem mai aproape de inimă.

Printre cele mai frumoase istorii de acest fel este cea despre doi prieteni, doi căpitani de corabie din Katerini, care au avut parte de o încercare mare pe mare și de un ajutor pe măsură din partea Maicii Domnului. Se spune că într-o zi au ieșit la pescuit, fiecare cu corăbioara lui. Erau pricepuți în ale navigației, știau valurile și semnele vremii, dar iată că în acea zi s-a iscat o furtună năprasnică. Și când spunem furtună, era chiar ceva înfricoșător: cerul se întunecase deodată, vântul sufla atât de tare încât aproape acoperea zgomotul valurilor, fulgerele spintecau noaptea. Așa și-au dat ei seama că nu mai pot controla corabia, care a început să fie izbită dintr-o parte în alta fără milă.

La un moment dat, în haosul acela de apă și cer, s-au lovit de o stâncă și în corabie s-a căscat o spărtură prin care a năvălit apa. Gălețile de aruncat apa nu mai făceau față, și pescarii disperați au realizat că nu mai e nicio speranță omenească de salvare. Să vezi atunci rugă din inimă! Unul dintre ei, copleșit de frică, s-a gândit la singura putere care îl mai putea salva. Și-a îndreptat gândul către Maica Domnului, căci știa că nimic nu e imposibil pentru ea. Atunci a cerut ajutor spunând cu ardoarea pe care doar spaima morții o stârnește: dacă o să fie salvat, lasă totul și se face călugăr. A rostit promisiunea dintr-o suflare, știind că viața îi atârna de un fir

de păr și că numai Mama noastră îl mai putea ajuta să scape viu din apele învolburate.

Și atunci a urmat ceva atât de neobișnuit, încât pescarii nici nu și-au dat seama imediat. Un pește mare a venit, și-a vârât capul în spărtura corabiei și a astupat-o. Deodată, apa n-a mai intrat în corabie, iar vântul și tunetele s-au mai domolit. Ei au tot scos apă, însă în chip minunat au scăpat fără să se scufunde. După ce totul s-a liniștit, au văzut cu ochii lor cum peștele blocase gaura și au înțeles că a fost o lucrare divină, o intervenție a Maicii Domnului care și-a plecat urechea la rugăciunea lor.

Cel care a făcut promisiunea și-a dat seama că acest ajutor nu putea fi întâmplător și a știut că nu mai poate da înapoi. Avea nevastă și trei fete acasă, care îl așteptau. Știa că oricum ar fi rămas fără el dacă ar s-ar fi înecat. Nu era pentru el cale să refuze chemarea de a-și respecta cuvântul dat. Astfel, a anunțat că pleacă să se călugărească, rugându-i pe ceilalți să nu dea veste despre el. A luat drumul Sfântului Munte, hotărât să-și țină făgăduința față de Maica Domnului.

Anii au trecut, iar acesta, devenit deja călugăr, s-a așezat într-o chilie de la Sfânta Ana, un loc sfânt și liniștit. Acolo a învățat să picteze alături de un părinte iconar. Cei din Sfântul Munte au câte o ruco-deliu, o îndeletnicire manuală prin care își câștigă traiul și își păstrează mintea într-o lucrare ziditoare. Așa a devenit și el un pictor iscusit, punându-și toată priceperea și dăruirea în arta sfântă a icoanelor și frescelor. Timpul și-a urmat cursul, iar la un

moment dat a fost chemat să picteze o biserică dintr-o localitate aflată chiar în apropierea casei sale de odinioară. Veniseră câțiva oameni, însoțiți de preotul lor, care auziseră de talentul călugărului și îl rugaseră să-i ajute să înfrumusețeze lăcașul lor de cult. Din ascultare, starețul mănăstirii l-a trimis, iar el, fără să crâcnească, și-a făcut bagajele și a pornit la drum.

Ajuns acolo, i-au oferit o cameră modestă în care să se odihnească după orele de pictură, iar el a început lucrul la fresce. Munca aceasta nu era deloc ușoară, însemna să stea sus pe schele, să lucreze în picioare și să fie atent la fiecare amănunt din pictură, inclusiv pe arșiță, când soarele intra prin ferestrele bisericii și făcea aerul greu. Dar călugărul își găsea mereu liniștea în rugăciune, și când obosea să picteze la înălțime cobora în cămăruța unde dormea și mai lucra la câte o icoană pe care i-o cereau credincioșii.

Într-o zi s-a ivit o femeie îmbrăcată în negru, care părea că duce pe umeri povara multor suferințe. A venit cu ochii în lacrimi și i-a cerut o icoană a Maicii Domnului „Grabnic ascultătoare”. I-a spus că soțul ei fusese căpitan de corabie și se pierduse pe mare, astfel că ea i-a cerut ca în partea de jos a icoanei să zugrăvească o corabie. Călugărul a ascultat-o cu inima strânsă, fiindcă atunci când i-a auzit istorisirea a recunoscut-o pe soția lui. Trecuseră douăzeci de ani de când plecase să se călugărească, barba lui era de-acum albă, iar chipul i se schimbase destul încât ea să nu-l mai recunoască. Însă el, când

se uita la ea, simțea cum trecutul îi revine în minte, cu amintiri și regrete, dar și cu recunoștința pentru că fusese salvat atunci pe mare.

Femeia i-a spus că a făcut toate slujbele de pomenire pentru soțul dispărut și că fetele lor rămăseseră fără tată, pe care l-au jelit. Astfel, icoana cu Maica Domnului pe care și-o dorea trebuia să aibă și o corabie pictată pe ea, ca semn al suferinței lor și al rugăciunilor pentru cel pierdut în mare. Călugărul a promis că va picta icoana, însă în sufletul lui se dădea o luptă între iubirea pământească și dragostea și făgăduința pe care i le datora Maicii Domnului. A lucrat cu multă migală și rugăciune la chipul Preacuratei, punând în fiecare amănunt mulțumirea pentru minunea cu care fusese salvat. A pictat în partea de jos corabia lovită de furtună și un pește care astupa gaura, chiar așa cum se întâmplase în ziua aceea de cumpănă.

După ce icoana a fost terminată, femeia a venit s-o ia. Când a privit la pește și a întrebat ce înseamnă, călugărul i-a povestit, cu voce blândă, că și el fusese prins într-o furtună asemănătoare și a fost salvat printr-o minune a Maicii Domnului, de aceea a simțit nevoia să picteze peștele acela care pentru el însemna izbăvirea. Apoi i-a dăruit icoana, spunându-i că i-o oferă ca binecuvântare, și nu i-a cerut plată, deși muncise din greu s-o picteze. Apoi a privit-o pe femeie cum pleacă, a lăcrimat în urma ei, însă nu i-a spus nimic. Și-a spus că făgăduința pe care i-o făcuse Maicii Domnului era mai presus de

orice și că viața lui de acum nu putea întoarce lucrurile înapoi.

A rămas să-și termine lucrarea de pictură a bisericii, știind că foarte aproape de locul în care își petrecea zilele se află fiicele lui, crescute deja fără tată. După ce și-a îndeplinit lucrarea, s-a întors în Sfântul Munte, la chilia lui, păstrând în inimă gândul că făgăduința față de Maica Domnului fusese împlinită, oricât de dureros fusese să-și vadă soția fără să se dezvăluie. Iar asta i-a adus o pace pe care doar cei care aleg calea dăruirii totale pot s-o înțeleagă.

Din cele povestite, rămânem cu exemplul uluitor al unui om care a ales să își ducă până la capăt jurământul. Să ne amintim că atunci când promitem ceva trebuie să luăm în serios cuvintele noastre, mai ales dacă jurăm în fața lui Dumnezeu sau a Maicii Domnului. Nu e de joacă cu astfel de făgăduințe, pentru că atunci când vom sta față în față cu Judecătorul vom fi întrebați ce am făcut cu promisiunile noastre.

Aceasta este o lecție pe care mulți călugări o poartă în inimă. Când depun voturile monahale, promit ascultare, sărăcie, feciorie și statornicie. E o făgăduință sfântă care implică multe renunțări, dar și mult har. Oricât de mari ar fi greutatea, cei care s-au închinat acestei viclei știu că nu se pot abate de la drumul promis, căci jurământul e un legământ făcut înaintea Cerului. Așa și noi, cei din lume, dacă ne angajăm în fața lui Dumnezeu cu ceva, trebuie să ne străduim să respectăm. Dacă nu putem, mai bine să nu promitem, pentru că la vremea potrivită vom da socoteală.

Cum ne răspunde Maica Domnului

Si e bine să ținem minte că Maica Domnului răspunde repede la rugăciune. Printre multe întâmplări, una e legată de Cuviosul Paisie Aghioritul. Se povestește că, într-o vreme de secetă în Grecia, un preot din Tesalia a venit la Sfântul Paisie rugându-l să se roage să plouă, căci pământul era crăpat și recoltele erau compromise. Sfântul Paisie l-a îndemnat să rămână peste noapte în chilia din apropiere și să se roage neconținut la Dumnezeu și la Maica Domnului, asigurându-l că și el, în chilia lui, își va ridica rugăciunea cu aceeași stăruință. Ce a urmat? O ploaie binefăcătoare, care a căzut nu doar în Tesalia, ci în tot Sfântul Munte. Preotul s-a mirat și a venit entuziasmat să spună că s-a întâmplat minunea, iar Cuviosul Paisie, cu modestie, l-a îndemnat să mulțumească Maicii Domnului și să creadă că rugăciunea lui a fost ascultată. Prin aceasta dorea să-și ascundă propria sfințenie și să-l îndemne pe preot să fie recunoscător, să vadă că și cei simpli, dacă se roagă cu inima curată, pot aduce mila Cerului.

O altă minune, păstrată în memoria credincioșilor, vorbește despre un creștin din Salonic care a pornit într-o călătorie ca să se închine la Izvorul

Tămăduirii din Constantinopol. Auzise de minunile de acolo și își dorea din tot sufletul să ajungă și să bea apă binecuvântată. Era un om înstărit, purta cu el 200 de galbeni, atât pentru cheltuielile de drum, cât și ca să-i dăruiască bisericii de la Izvor, din dragoste față de Maica Domnului. Numai că pe drum s-a îmbolnăvit grav. Boala l-a răpus repede, iar el, simțind că nu mai are mult de trăit, l-a rugat pe căpitanul corabiei să promită că nu-i va arunca trupul în mare, ci îl va duce la biserica Izvorului Tămăduirii, să fie îngropat acolo. Ba chiar i-a oferit 100 de galbeni căpitanului drept răsplată pentru aceasta și l-a rugat să dăruiască restul de bani bisericii.

După scurt timp, creștinul a murit, iar căpitanul, de bună-credință, i-a învelit trupul și l-a păstrat în corabie, într-un loc mai rece, ca să-l poată duce unde trebuia să ajungă. După trei zile de navigat, au ajuns în sfârșit la Constantinopol. Căpitanul a chemat preotul bisericii, care a săvârșit slujba de înmormântare, pregătind locul de îngropăciune. Corăbierii care îl cunoscuseră erau întristați pentru că omul avusese atâta dorință să ajungă acolo. Așa că au turnat peste trupul neînsuflețit apă din Izvorul Tămăduirii, spunându-și în gând că, deși nu a apucat să bea de viu, măcar așa să se atingă de apa binecuvântată a Maicii Domnului.

Spre uluirea tuturor, mortul și-a revenit, ca și cum ar fi fost trezit dintr-un somn adânc. A deschis ochii și s-a ridicat, respirând. A fost o minune care i-a cutremurat pe cei de față, mai ales că unii știau cu siguranță că murise și-l purtaseră trei zile până

la țarm. Omul, simțindu-se copleșit de puterea Maicii Domnului, a rostit atunci că, de vreme ce a fost readus la viață prin mila ei, își va dăruia întreaga viață slujirii ei. Și s-a călugărit chiar acolo, la biserica Izvorului Tămăduirii, slujind Maicii Domnului până la sfârșitul zilelor, cu credința că fusese atins de un har dumnezeiesc și că primise o nouă șansă spre mântuire.

Astfel de întâmplări pot să pară povești celor care nu cred în minunile dumnezeiești, dar pentru noi, cei care îi simțim prezența în fiecare clipă, sunt dovezi vii că Maica Domnului ne ascultă și ne ocrotește. Desigur, unii își arată îndoiala, dar Biserica are nenumărate mărturii de vindecări și de întoarceri la viață, și în toate regăsim credința profundă și chemarea din inimă către Născătoarea de Dumnezeu. Iar aceia care au primit astfel de daruri n-au rămas nepăsători, ci și-au schimbat viața și s-au dăruit cu toată ființa lor slujirii.

Și dacă tot vorbim despre atitudinea față de Maica Domnului, există și istoria cutremurătoare a unui creștin – da, un creștin, nu un necredincios – care ajunsese, dintr-un obicei prost, să-și verse nervii și supărările înjurând-o pe Maica Domnului. Avea de făcut o muncă grea, iar dacă se lovea la mână cu ciocanul sau ceva nu îi ieșea, începea să blasfemieze numele ei și să spună vorbe urâte. Oricine îl auzea se închina cu spaimă, căci e înfricoșător să rostești asemenea cuvinte la adresa Mamei noastre.

Se spune că într-o noapte i s-a arătat Maica Domnului și l-a întrebat, cu blândețe, ce rău i-a

făcut ea de o înjură mereu. Omul s-a trezit tulburat, a simțit un fior, însă obișnuința l-a împins să-și continue viața la fel și să o înjure din nou, la primul prilej. I s-a arătat a doua oară Maica Domnului și i-a cerut, la fel de blând, să se oprească și să nu mai arunce cuvinte grele asupra ei. Dar el, din încăpățânare ori din necredință, nu a ținut cont. A treia oară, Maica Domnului nu i-a mai vorbit, ci a atins cu degetul mâinile și picioarele lui, făcându-l să rămână fără ele, într-un fel de paralizie cumplită. Dimineața când s-a trezit a înțeles că nu mai poate să-și folosească membrele, și abia atunci a început să-i ceară iertare. A mărturisit că a greșit și a spus că își merită pedeapsa, pentru că, în loc să se oprească atunci când a fost avertizat, a continuat să-și înjosească sufletul prin acele cuvinte pline de ură.

Omul s-a căit profund, înțelegând cât de mare e puterea Maicii Domnului, și a trăit restul vieții în pocăință, încercând să îndrepte răul făcut. Dovada adevăratei muștrări de conștiință este că le vorbea tuturor despre pericolul cumplit al blasfemiei, îndemnându-i să nu repete greșeala lui. A fost într-un fel o pildă vie, un semnal de alarmă că mila Maicii Domnului e foarte mare, dar că nu putem nesocoti la nesfârșit bunătatea Ei.

Așadar, e minunat să știm că avem o Mamă atât de aproape, atât de gata să ne răspundă, dar să nu uităm niciodată că trebuie să-i arătăm respect și iubire. Să așezăm icoana ei într-un loc de cinste în casa noastră și să ținem candela aprinsă, amintindu-ne prin lumina blajină că ea ne veghează. Ori

de câte ori plecăm din casă, să facem semnul crucii, să sărutăm icoana și să îi cerem ocrotirea, iar când ne întoarcem, să-i mulțumim. Și o iconiță a Maicii Domnului ținută la piept se dovedește scut în multe ispite. În cele mai grele momente, la oricât de mare tensiune am fi supuși, să șoptim: „Maica Domnului, ajută-mă, nu mă lăsa!” și cumva lucrurile se așază, primim răbdarea necesară și o pace tainică în suflet.

Toate aceste istorisiri am vrut să le spun ca să ne îndepărtăm puțin de problemele lumii și să ne amintim de relația pe care trebuie s-o avem cu Dumnezeu și cu Maica Lui Preacurată. În vremuri tulburi, uităm adesea să ne întoarcem inima spre Cer, să ne rugăm și să mulțumim pentru toate binefacerile primite zilnic. De aceea e bine să ne reamintim, să păstrăm momente de liniște în care să-i cerem ajutorul și mai ales să-i mulțumim Maicii Domnului pentru că ne iubește fără preget. În tumultul vieții, atunci când necazurile vin unele după altele, când ne ridicăm ochii spre icoana ei căpătăm o fărâmbă de speranță și de echilibru.

Este trist că mulți dintre noi își aduc aminte de ea doar atunci când nu mai au altă soluție. Ar fi minunat să ne obișnuim să vorbim cu ea zilnic, să o chemăm aproape chiar și atunci când suntem bucu-roși sau când nu avem probleme apăsătoare. De ce? Pentru că Maica Domnului nu este doar solitoarea în necazuri, ci și ocrotitoarea în timp de pace, cea care ne aduce bucurie și seninătate. Rugăciunea nu trebuie să fie un gest mecanic, ci o respirație a

sufletului, iar când numele ei ne e pe buze cu dragoste, inima se topește în fața iubirii ei materne.

Nu demult m-am gândit la lucrurile despre care am vorbit în ultimele rânduri. Cu toată agitația, cu toate încercările, e ușor să ne lăsăm prinși în discuții despre probleme politice, crize economice sau alte dificultăți. Nu e greșit să ne informăm despre ceea ce se întâmplă, dar parcă la un moment dat simțim nevoia să ne refugiem într-o realitate mai înaltă, să ne hrănim sufletul cu povestiri despre dragoste, despre minuni, despre cum harul dumnezeiesc atinge viețile oamenilor. De asta ne întoarcem privirea spre ea, Mama noastră, și vorbim aici despre cele despre care am citit, cele pe care le-am trăit sau le-am auzit de la oameni de încredere.

Maica Domnului n-are nevoie să-i lăudăm puterea, căci ea oricum este mai presus de înțelegerea noastră, dar are nevoie să ne deschidem inima în fața ei și să-i cerem ajutorul, pentru că așa îi dăm voie să ne fie aproape. Suntem liberi să alegem: ori ne întoarcem privirea spre ea, ori ne lăsăm duși de valul deznădejdii și al singurătății fără Dumnezeu. Dar iată că avem mereu la îndemână această mângâiere: când totul pare pierdut, un simplu cuvânt rostit din adâncul sufletului – „Maica Domnului!” – ne ridică.

Viața nu e niciodată lipsită de încercări. Dar prezența Maicii Domnului ne dă putere să trecem mai ușor peste ele. E ca și cum am avea mereu lângă noi pe cineva care ne ia de mână și ne spune: „Nu te teme, sunt aici.” Aceasta e credința care ar trebui să

ne întărească pașii și să ne aline suferințele. Chiar și când suntem căzuți la pământ, să nu deznădăjduim, să ne amintim că avem o Mamă în Cer care ne iubește și care a dovedit, prin nenumărate minuni, că e gata să ni se alăture, oricând o chemăm sincer.

Și trebuie să-i mulțumim, nu doar să-i cerem. De câte ori suntem păziți de primejdii fără să ne dăm seama? De câte ori ni se întâmplă ceva bun, chiar și mărunț, și uităm să mulțumim? Unii oameni se roagă cu inima strânsă până obțin ceea ce au cerut, și îndată ce s-au văzut scăpați uită să-i mai aducă laude. Dar să nu ne mirăm: așa suntem, uituci. E firea noastră omească, înclinația de a fi recunoscători doar când încă suntem speriați de ce ar fi putut să ni se întâmple. Cu toate astea, să încercăm să ne aducem mereu aminte să zicem: „Mulțumesc, Maica Domnului!”

Unii poate vor întreba: de ce să ne rugăm Maicii Domnului și nu direct lui Dumnezeu? Nu e nicio problemă să ne rugăm direct lui Dumnezeu, dar, după cum se știe, Maica Domnului este mijlocitoarea noastră neobosită. A fost aleasă dintre toate femeile de pe pământ să poarte în pântec pe Însuși Fiul lui Dumnezeu, așa că încrederea în ea are un temei solid în tradiția și credința Bisericii. Oricine a cunoscut apropierea de ea știe că rugăciunile capătă parcă un foc tainic atunci când i te adresezi Mamei. Poate că e ceva în firea omului care caută mereu protecția maternă: de la început ne sprijinim de mamă, căutăm în brațele ei siguranță și iubire. Iar în plan duhovnicesc nu e altfel.

Dacă trăim cu acest gând, atunci vom vedea că respectul și dragostea față de Maica Domnului ne transformă viața. Ea ne duce la Fiul ei, Mântuitorul nostru. Tot ce face, face ca să ne fie nouă mai lesne calea spre Dumnezeu. Prin urmare, e de la sine înțeles că strigând la ea ajungem să ne lăsăm în voia lui Hristos. Este o taină a iubirii dumnezeiești, o realitate pe care, dacă o acceptăm cu mintea smerită, o vom descoperi în viața fiecăruia.

Așadar, să nu uităm aceste istorii care ne arată cât de repede răspunde ea. Doi pescari au fost salvați de la moarte printr-o minune cu un pește ce s-a așezat în spărtura corăbiei, un călugăr și-a respectat până la capăt făgăduința față de ea, pictând icoane și rămânând departe de propria familie. Sfântul Paisie Aghioritul a adus, prin rugăciunea și credința lui, ploaie peste Tesalia și Sfântul Munte, iar un om care a murit în corabie și a fost dus la Izvorul Tămăduirii din Constantinopol a înviat când apa binecuvântată i-a atins trupul. Avem și pilda tristă a celui care o înjura pe Maica Domnului și care, în ciuda muștrărilor ei blânde, a continuat până și-a pierdut mâinile și picioarele. Dar și acea întâmplare, deși dureroasă, e o dovadă a grijii ei, pentru că în felul acesta omul s-a căit și s-a îndreptat, ajungând la mântuire prin pocăință.

Toate acestea compun o istorie sfântă, care ne arată cât de minunată este Maica Domnului și cât de mult merită să ne străduim să fim și noi vrednici de dragostea ei. Căci atunci când ne e bine și când ne e rău, când suntem bucuroși sau când necazurile

ne apasă, ea rămâne aceeași Mamă iubitoare. Nu cere nimic de la noi, ci doar să ne purtăm cuviincios față de Fiul ei, să ne rugăm, să fim buni cu ceilalți, să cerem ajutor când avem nevoie și să mulțumim atunci când primim.

De aceea, îmi doresc să rămâneți cu gândul că, oricâte necazuri am avea, avem în Cer o Mamă care ne înțelege. Mama noastră care ne știe durerile, ne știe lipsurile și ne poartă de grijă. Dacă ne-am deschide inima și am lăsa lumina iubirii ei să pătrundă, multe dintre greutățile noastre s-ar ușura, dacă nu s-ar risipi de tot. Așa că e timpul să aprindem din nou candela, să sărutăm icoana și să spunem, în șoaptă sau cu voce tare, un simplu: „Mulțumesc, Maica Domnului, pentru că ne iubești și nu ne lași, oricât de mult am greși.”

V-am spus acestea cu gândul să vă încălzească sufletele și să vă întoarcă inima către ea. Știu că în viața aceasta zbuciumată veți mai auzi de războaie, de neînțelegeri, de crize și probleme care parcă nu se mai sfârșesc. Dar dacă vă faceți timp să vă aduceți aminte de Maica Domnului și să o rugați să vă păzească, veți vedea cum toate se așază la locul lor. O spusă veche zice că „Dumnezeu nu se lasă bătut în bunătațe”. Așa și Maica Domnului, revarsă bunătațe și iubire, chiar și atunci când nu le căutăm cum se cuvine. Dar dacă le primim cu inimă deschisă, sufletul nostru o să cânte de bucurie.

Să ne ajute Dumnezeu și Maica Domnului să avem inima trează, să ne închinăm cu recunoștință și să nu uităm că în orice clipă putem să-i vorbim ei,

să-i spunem durerile noastre, speranțele, dorințele, bucuriile. Așa curge viața duhovnicească, se încălzește inima și prinde rădăcini nădejdea. Și merită să reținem că tot ce am povestit aici arată că minunile există și azi, nu sunt niște mituri din vremuri străvechi. Se împlinesc ori de câte ori se întâlnește nevoia noastră cu iubirea ei. Însă până la urmă cea mai mare minune este transformarea inimii noastre, încredințarea că Maica Domnului e lângă noi și ne aude, ne alină și ne dă putere să mergem mai departe.

Ura diavolului față de Preacurata

Se spune că, într-o vreme de demult, viețuia Sundeava un călugăr nevoitor, un om simplu, care nu avea multe cărți la îndemână, dar dăruirea lui era neclintită și lucra cu mare evlavie către Maica Domnului. În chilia lui sărăcăcioasă, păstra cu sfințenie o icoană frumoasă a Maicii Domnului, pe care o cinstea zilnic, și în fața ei își deschidea inima ca unui sprijin viu și cald. Îi spunea fiecare frământare, fiecare gând, căci simțea că așa se eliberează de apăsările care îl încearcă și primește întotdeauna mângâiere.

Deși era un călugăr așa de sânguincios, îi fusese îngăduit de Dumnezeu să poarte pe umeri o luptă mare, menită să-i călească smerenia și să-l ajute să sporească în virtute. Era ispita desfrânării, o ispită care îl chinuia fără răgaz și se abătea asupra lui ca un val necruțător. Cu toate acestea, el nu se lăsa cuprins de deznădejde. Avea o credință atât de puternică în Maica Domnului, încât, de fiecare dată când simțea fierbințeala, alerga la icoana ei și plângea cu inima curată, spunând din tot sufletul că are nevoie de ajutor, rugându-se să nu-l lase pradă ispitei care îl muncea. Lua icoana în brațe și ofta din rărunchi, apoi rostea simplu și cu lacrimi pe obraz cuvintele cu care îi cerea Mamei să nu-l părăsească. Și într-un chip

minunat simțea cum lupta se potolește, ca și cum o mână blândă i-ar fi așezat pace în suflet.

Așa a petrecut ani în șir, privind cu speranță spre Maica Domnului de fiecare dată când simțea că valurile ispitei cresc și se agită tot mai tare. Uneori, abia se ridica din rugăciune și câteva clipe de liniște veneau, dar după aceea începea din nou vârtoarea ispitelor, căci diavolul nu se lăsa ușor. Atunci, călugărul se îndrepta iarăși spre icoană, rugându-se și plângând, știind că doar această ancoră duhovnicească îl păzea de cădere. I se întipărise în inimă convingerea că Maica Domnului era singurul lui reazem. Se obișnuise să spună că nimic altceva nu-l putea salva atunci când simțea că îl încolțește patima desfrânării.

În cele din urmă, istoria lui ajunsese să semene cu aceea a Sfântului Apostol Pavel, care mărturisise că avusese și el un „ghimpe în coastă” lăsat de Dumnezeu ca să-l țină în smerenie. Așa și călugărul nostru, simțea că această încercare nu pleacă, dar simțea și că Maica Domnului îi este alături, întărindu-l. Ani și ani de nevoință au trecut în felul acesta, cu multe lacrimi, multe suspine și la fel de multe momente de pace venită prin mijlocirea Preacuratei.

Într-o zi însă, după ce trecuse printr-o ispită foarte puternică și se rugase îndelung, călugărul a simțit cum sufletul i se liniștește încă o dată. Întorse icoana către lumina slabă a opaițului, o îmbrățișase și îi mulțumise Maicii Domnului. După ce a simțit un strop de liniște, a ieșit din chilia lui și în prag a văzut ceva cutremurător. Dracul însuși îi apăruse dinainte, ca și cum ar fi așteptat momentul prielnic

să-i vorbească. Părea că îl privește cu furie rece și i-a adresat un soi de întrebare și muștrare, încercând să-l intimideze. A lăsat să se înțeleagă că vrea să știe până când are de gând să-l mai hărțuiască, dacă tot vede că nu cedează în fața rugăciunilor lui.

A fost prima dată când călugărul a avut o înfruntare atât de directă. S-a tulburat, dar în simplitatea lui a ascultat ce are duhul cel rău de spus. A auzit cum diavolul îi spunea că timp de douăzeci de ani și-a tot dat silința să-i reziste, dar niciodată n-a lăsat loc de pace, niciodată nu l-a scutit de încercări. Părea că vrea să-l facă să se simtă vinovat pentru toată acea luptă. Se întreba ce câștigă din osteneala de a-și apăra curăția, dacă oricum ispita se repetă.

Călugărul, dintr-o politețe nefirească față de un duh rău, a zis că ar dori să știe ce vrea diavolul să spună mai departe. A aflat atunci că i se pune o condiție: dacă vrea să nu mai fie chinuit de ispită niciodată, să se jure că nu spune nimănui despre discuția lor. Asta l-a surprins și l-a ispitit pe călugăr, deoarece își dorea să scape de chinul pe care îl trăia de atâta timp. S-a gândit că poate e un răspuns la rugăciunile lui, că diavolul va înceta să-l mai ispitească și va putea să rămână definitiv în pace. Și așa a căzut în cursa pe care i-o întindea vrăjmașul și a acceptat să se jure, sperând să afle o cale de a pune capăt zbuciumului.

Atunci, diavolul i-a cerut ceva îngrozitor: să nu se mai închine femeii de pe lemnul acela, adică de pe icoana Maicii Domnului. Nici nu pronunța numele ei, dovadă a disprețului și a urii față de Preacurata. A spus că îl va lăsa în pace și nu-l va mai tulbura pe

călugăr dacă acesta nu se va mai închina la ea. Când a auzit, călugărul a înțeles deodată cât de primejdios era târgul pe care era pe cale să-l facă. În sufletul lui s-a stârnit o furtună mai cumplită decât toate ispitele de până atunci, căci își dorea să pună capăt luptei, dar pe de altă parte era cu neputință să renunțe la Maica Domnului, care îl salvase de atâtea ori. Diavolul își dezvăluise planul: să-l rupă pe călugăr de singurul lui sprijin.

Pe moment, călugărul a spus că îi dă răspunsul a doua zi, că avea nevoie să se gândească. Dar în sinea lui se zbuciuma: cum să nu se mai închine la Maica Domnului, care îi fusese scăpare, alinare și ajutor în cei mai grei ani? Numai că se jurase să nu dezvăluie nimănui discuția. Simțea cum îl apasă povara ascunsă și nu știa cum să ceară un sfat fără să-și calce jurământul.

În mila Sa, Dumnezeu nu l-a lăsat singur. A rânduit ca tot pe atunci să poposească prin partea locului un părinte cu viață sfântă, venit din pustie. Se spunea despre acesta că avea multă luminare de la Dumnezeu, deoarece se nevoise mulți ani în singurătate și dobândise darul discernerii. Călugărul l-a văzut și a simțit că poate să-i spună oful, deoarece conștiința îi spunea că discuția cu diavolul era pe cale să-l piardă dacă nu primea sfat de la cineva mai încercat. Cu sfi-ală, i-a dezvăluit toată frământarea, rupând astfel jurământul făcut diavolului.

Părintele sfânt a dat din cap a muștrare, dar și cu dragoste, spunându-i că a procedat bine că și-a deschis inima și că mai mare ar fi fost primejdia dacă

ar fi tăcut. L-a îndemnat să-și amintească mereu că diavolul nu dă niciodată o soluție bună pentru oamenii pe care-i ispitește și că scopul lui e să te ducă într-un păcat și mai mare, să te piardă de tot. I-a spus că, dacă ar fi să cadă în păcat cu toată cetatea, tot ar fi mai puțin rău decât să se lepede de Maica Domnului, pentru că să nu te mai închini ei înseamnă să te desparți de însuși izvorul milei. Apoi l-a întrebat dacă înțelege că diavolul se teme teribil de puterea Născătoarei de Dumnezeu și că tot planul lui era să-l țină departe de ea.

Văzând limpede toate acestea, călugărul a fost îndemnat să primească un canon, ca reparare pentru pactul pe care l-a făcut când și-a dat jurământul. Părintele l-a pus în rânduială, cerându-i să-și întărească mai departe rugăciunea către Maica Domnului, să se roage și mai stăruitor, iar sufletul lui să nu mai cadă în vreo negociere cu duhurile întunericului.

În timp ce călugărul se întorcea spre chilia lui, diavolul i-a apărut din nou în cale, cu o față plină de răutate, spunându-i pe un ton amenințător că a încălcat jurământul făcut și o să fie pedepsit de Dumnezeu. De data asta, călugărul nu s-a mai lăsat înfricoșat. I-a răspuns scurt, spunând că nu e treaba celui rău dacă va primi sau nu vreo pedeapsă, și că din clipa aceea niciodată nu-i va mai asculta îndemnurile. I-a mai spus că o să se roage și mai mult la Maica Domnului, pentru ca ea să-l biruiască pe potrivnicul care încercase să-l înșele. În momentul acela, diavolul a dispărut, dându-și seama că orice stăruință de a-l amăgi pe călugăr va fi zadarnică.

Din dorința de a-și aminti neconținut de ajutorul primit, călugărul a cerut să i se facă o iconiță, după modelul icoanei mari pe care o avea în chilia lui. A cusut-o în haina sa, ca să o poarte pretutindeni, cu încredințarea că Maica Domnului este de nebiruit în fața duhurilor rele și că îl va ocroti oriunde ar merge. Și așa a și fost, căci diavolul nu s-a mai apropiat, văzând cât de tare a devenit călugărul în credință și câtă iubire are față de Preacurata.

Aceasta a fost una dintre istoriile care arată câtă putere are Maica Domnului asupra vrăjmașului și cât de tare urăște diavolul orice rugăciune, oricât de simplă, înălțată către ea. Se vede că, ori de câte ori o cinstim, aprindem un foc pe care cel rău nu-l poate înghiți. E important să ținem minte că avem o armă puternică împotriva celui rău dacă avem cu noi o iconiță și ne închinăm ei. Mulți creștini poartă la gât cruciulițe pe care e gravat chipul Domnului răstignit pe o parte și al Maicii Domnului pe cealaltă, căci și dacă vreodată uită iconița acasă, crucea le rămâne tot timpul ca semn al prezenței divine.

Despre Maica Domnului se spune mereu că este puternica noastră ocrotitoare și cea mai bună mamă, care ne ia în brațe cu drag și ne alină. De aceea, credincioșii nu conținesc să-i ofere cinste și recunoștință. După mulțimea de încercări și minuni, e imposibil să nu vezi că ea rămâne alături de omul care o cheamă cu inimă sinceră.

Crinii care au răsărit din stâncă

Mai există și o altă întâmplare, la fel de grăitoare, care vorbește despre Maica Domnului în privința fecioriei ei. Unii nu înțeleg sau nu pot primi ideea că ea a fost fecioară înainte de naștere, în timpul nașterii și după naștere. Sunt oameni care nu pot accepta acest adevăr, iar printre ei și ereticii care încearcă să răspândească îndoieli și să convingă pe oricine că tot ce se spune despre Maica Domnului e doar o poveste mărită de tradiția Bisericii.

Într-o asemenea situație, se spune că trăia un bătrân nevoitor, cu viață sfântă, dar simplu în cunoașterea teologică. A venit la el un eretic care nu accepta sub nicio formă adevărul despre pururea fecioria Maicii Domnului. Prin tot felul de argumente, acela i-a strecurat în minte bătrânului îndoieli. Era om simplu și nu știa cum să contracareze filozofările celui venit cu rea intenție, iar după ce ereticul a plecat, a rămas copleșit de întrebări. Gândurile care îi tulburau mintea îl oboseau și îl îndepărtau de pace.

Deși știa că a cinsti pe Maica Domnului ca pururea fecioară este un adevăr al Bisericii, simțea cum diavolul se folosește de cuvintele acelui eretic ca să-l facă să se întrebe dacă nu cumva s-a amăgit până atunci. Se ruga la Dumnezeu și la Preasfânta Născătoare, cerând să fie scăpat de îndoiala care îl apăsa.

În același timp, într-o altă pustie, viețuia în rugăciune un pustnic înțelept, iar Maica Domnului i-a luminat sufletul și l-a îndemnat să meargă în ajutorul bătrânului. Pustnicul a venit la el și i-a cerut să fie atent, că avea să-i arate ceva. A luat un baston și a lovit de trei ori într-o stâncă, rostind de fiecare dată un adevăr despre fecioria Maicii Domnului. Când a lovit prima oară, spunând că ea a fost fecioară înainte de naștere, din piatra aceea dură a răsărit un crin minunat, cu o mireasmă dulce și curată. A lovit a doua oară, amintind că ea a fost fecioară în timpul nașterii, iar din stâncă a răsărit al doilea crin, la fel de proaspăt și mirositor. A lovit a treia oară, menționând că ea a rămas fecioară și după naștere, și a apărut al treilea crin, la fel de frumos și desăvârșit.

După aceea, pustnicul i-a spus bătrânului să ia aminte la această minune și să nu mai îngăduie niciunui gând să-l despartă de adevărul despre Maica Domnului. Apoi a plecat, lăsându-l pe bătrân cu inima luminată și eliberată de lupta aceea chinuitoare. Astfel, bătrânul a înțeles pe deplin cine este Maica Domnului, de ce se spune că ea a putut să-L poarte în pântec pe Mântuitorul și să rămână în același timp fecioară.

Mărturisitorii Bisericii au spus mereu că Maica Domnului este ocrotitoarea, apărătoarea și mijlocitoarea noastră. În icoana „Platytera”, cunoscută și sub numele de „Atotțiitoarea Cerurilor”, ea apare purtându-L pe Pruncul Iisus la piept și ridicând mâinile ca într-un gest larg de ocrotire. Prin această reprezentare, se arată că L-a purtat în pântec pe Fiul

lui Dumnezeu, iar odată cu El a cuprins întregul Cer. Se pricepe din această imagine că ea este mai mărită decât toate făpturile, și totuși atât de aproape de oameni prin blândețea și grija ei.

Astfel, cei care înțeleg că ea este Maica Domnului, dar și Mama noastră duhovnicească, se simt mișcați să o iubească și s-o cheme în ajutor. Se spune că ori de câte ori credincioșii se întorc cu smerenie către ea, rugându-se, primesc răspunsuri minunate și simt cum se limpezesc poverile lor sufletești. Există nenumărate mărturii despre felul în care ea a ascultat, a vindecat, a îndreptat vieți care păreau pierdute.

Cei care s-au îndoit în trecut și au primit, într-un fel sau altul, dovada că ea e gata să le vină într-ajutor spun apoi că nicio logică omenească nu poate să explice lucruri pe care doar inima le poate pricepe. Așa s-a petrecut și cu bătrânul nevoitor, care a văzut pe viu cum crinii răsar din piatră la rostirea adevărului despre fecioria Preacuratei. După așa o întâmplare, nimic n-a mai putut să-l încline spre îndoială.

Toate cele povestite până acum doresc să arate cât de mare este Maica Domnului și cât de mult ne iubește. De aceea, cei care o cinstesc se duc să îngenuncheze la icoana ei ori de câte ori au nevoie, să aprindă o candelă și să i se roage. Așa primesc nespusă liniște în suflet, iar gândurile potrivnice se topesc precum ceara în flacără.

Lupta călugărului cu ispita desfrânării, ajutorul minunat primit de la Maica Domnului, uneltirile diavolului care a căutat să-l facă să renunțe la cinstirea Ei – toate acestea dezvăluie limpede că Preacurata se

dovedește mai presus de toată viclenia întunericului. Și se mai vede un lucru: diavolul nu suportă nici măcar să-i rostească numele. O numește cu ură, spunând despre ea că este „femeia aceea” și își ascunde răutatea prin minciuni meșteșugite, doar să-l convingă pe om să se îndepărteze de Maica Domnului.

În felul acesta putem înțelege și motivul pentru care e bine să purtăm cu noi o iconiță a Maicii Domnului, să avem mereu în inimă gândul către ea. În clipe de ispită și încercare, o privire aruncată spre chipul ei și o rugăciune spusă din inimă ne pot salva de la căderea în deznădejde.

Așa cum călugărul despre care v-am povestit și-a cusut iconița în haină, tot așa fiecare poate să-și amintească să-i cheme numele în orice situație. Ba chiar, atunci când simțim frică sau tulburare, simplul gând că Maica Domnului ne apără e o gură de aer proaspăt pentru suflet. Prin toate acestea, se vede că Ea este cu adevărat Mama noastră și că nimic nu ne este cu neputință atunci când o chemăm.

În cealaltă întâmplare, în care un pustnic a făcut să răsară trei crini din piatră, se întărește și mai mult ideea că Mijlocitoarea noastră are o sfințenie necuprinsă de mintea omului. Sfinții Părinți au spus mereu că, atunci când Dumnezeu a ales-o dintre toate femeile pământului, a sfințit-o într-un chip deosebit, făcând-o vrednică să poarte în pântec pe Fiul Său. De aceea, oricine tăgăduiește fecioria ei sau o consideră doar o femeie obișnuită se aseamănă cu cei care, neștiind frumusețea tainelor, încearcă să le destrame cu argumente omenești. Dar cine își

păstrează credința vie, chiar dacă este om simplu, se bucură de apropierea ei în viața de fiecare zi.

În tradiția ortodoxă, icoana „Platytera” este un simbol mare. Când credincioșii se închină înaintea ei, își amintesc că, dacă Maica Domnului L-a purtat și L-a născut pe Cel Ce ține universul, atunci și inima omului poate să fie un loc binecuvântat care să poarte, prin har, prezența lui Dumnezeu. Și fiecare își spune că nicio ispită nu poate fi prea mare sub ocrotirea acestei Mame.

De aceea, așa cum arată istorisirile despre minunile Maicii Domnului, oamenii simt că primesc curaj să meargă mai departe, oricât de grele ar fi încercările. Se conving că dragostea ei nu are margini și că răspunsul nu se lasă așteptat atunci când strigă la ea cu inimă sinceră. Chiar și atunci când ni se pare că lacrimile sunt zadarnice, că vremurile sunt potrivnice și că nimic nu se mai poate face, ea aduce o rază de speranță.

Așa a înțeles și călugărul care a fost gata să se dea bătut în fața vicleniei dracului. L-a salvat tocmai gândul că n-are cum să renunțe la acoperământul Maicii Domnului. A înțeles limpede că diavolul urmărea să-l îngroape într-un păcat și mai mare decât desfrânarea, și anume lepădarea de Preacurata. Același lucru îl poate păți orice creștin dacă nu veghează și nu se păzește prin rugăciune.

La fel, cei care se frământă cu îndoieli despre fecioria ei sau alte taine ce o privesc își găsesc întărire în chipul minunat în care lucrează Dumnezeu. Așa cum pustnicul a fost trimis să arate bătrânului

nașterea crinilor din piatră, tot așa și în zilele noastre se întâmplă lucruri ce dovedesc că nu există nimic imposibil pentru Cel Atotputernic și că Maica Lui se bucură când oamenii îi cer sprijinul ca să înțeleagă tainele.

Întreaga noastră viață duhovnicească se sprijină pe relația cu Dumnezeu, dar și pe încrederea în Născătoarea de Dumnezeu. Atunci când o avem ca Mamă, sufletele noastre simt că nu sunt singure. Știm că, în ispite și încercări, avem cui să ne plângem, avem către cine să ne îndreptăm. Și vedem că pășim mai departe cu nădejde și curaj.

Din acest motiv, cei care au urmat pilda călugărului, a pustnicului și a multor alți sfinți mărturisesc că pun preț și pe cel mai mic gest de cinstire a Maicii Domnului: un acatist rostit, un paraclis, o lacrimă lăsată la icoana Ei, o candelă aprinsă. Toate acestea au puterea de a înduioșa Cerul și de a ne aduce mai aproape de sfințenie.

Iată, dragii mei, că dușmanul nevăzut nu se mulțumește doar cu stârnirea patimilor. Vrea să meargă mai departe, să distrugă legătura cu Cel Care ne mântuiește și să ne prindă în plasa păcatului. Dar, odată ce omul își dă seama de primejdie și se întoarce cu și mai multă hotărâre către Maica Domnului, oricâtă viclenie ar avea diavolul, e dezarmat.

Totodată, întâmplarea cu cei trei crini răsăriți din piatră întărește adevărul despre fecioria ei. De-a lungul istoriei, s-a spus mereu: „fecioară înainte de naștere, fecioară în naștere și fecioară după naștere”. Deși minții omenești îi vine greu să priceapă deplin

un asemenea lucru, mai ales când logica lumească se împiedică, pentru ochii credinței e limpede că Cel Ce a creat universul a făcut posibil ca o fecioară să nască și să rămână în același timp curată.

Cei ce se roagă Preacuratei se bucură de ocrotire și binecuvântare, căci ea ne apără de toate cursele vrăjmașului. Cine se agață de ea cu credință simte cum rugăciunile îi sunt ascultate. Iar dacă prin slăbiciune omul cade, tot ea îi întinde mâna și îl ridică, îl încurajează să meargă mai departe spre pocăință și mântuire.

Așa că să nu uităm niciodată de Maica Domnului. Să-i cerem ajutorul cu inima deschisă, pentru că și ea ne poartă mereu în inima ei și se îngrijește să nu ne rătăcim atunci când drumul devine întunecat. Dacă nu ar fi ea să ne sprijine, am cădea mult mai ușor. Dar nădejdea nu pierde și niciodată nu e prea târziu să ne întoarcem la ea și să cerem milă. Să păstrăm în casă o icoană a Maicii Domnului într-un loc de cinste, să aprindem o candelă și să ne rugăm: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ocrotește-ne și nu ne lăsa!”

Iar dacă cineva se întreabă cine e Maica Domnului și de ce i se dă atâta cinste, răspunsul se găsește în viața celor care au chemat-o: este ocrotitoarea, mijlocitoarea noastră, fecioară înaintea, în timpul și după nașterea Fiului lui Dumnezeu, puternică apărătoare împotriva diavolului și bună Mamă care îi primește pe toți cei ce o caută. Cine înțelege aceasta n-o va uita niciodată și va rosti cu drag mereu numele ei.

Așa cum călugărul a înțeles că a părăsi cinstirea Mamei ar fi fost o cădere mai dureroasă decât orice ispită a desfrânării, tot așa fiecare dintre noi, în nevoie și slăbiciuni, înțelege că se lipsește de cel mai bun sprijin dacă renunță la ajutorul ei. Dimpotrivă, dacă ne ținem strâns de mâna ei, chiar și atunci când suntem pe muchie de cuțit, ne scapă și ne pune iar pe calea pocăinței și a curăției. Să nu uităm niciodată de ea, să o cinstim cum se cuvine și să-i deschidem inima, așa cum călugărul și-a deschis-o în fața icoanei ei și s-a rugat să-l elibereze din lanțurile ispitei. La fel, să nu cădem în înșelăciunile diavolului, care poate să se arate sub felurite chipuri și să ne îndemne să ne îndepărtăm de ea, căci o astfel de amăgire ne duce la o rătăcire mult mai rea.

Dacă avem mereu cu noi măcar o iconiță simplă, dacă îi rostim numele cu drag și aprindem candela la icoana ei, atunci vedem cum se potolesc furtunile ce ne bântuie sufletul și cum ni se luminează inima. În cele din urmă, vom pricepe chiar din viața noastră că Maica Domnului ne iubește și ne îndeamnă neîncetat să rămânem lângă Fiul ei, Mântuitorul Hristos.

Maica Domnului Ierusalimitissa

Vreau să vă istorisesc ceva tare frumos despre icoana Maicii Domnului Ierusalimitissa, care se găsește la mormântul Maicii Domnului din Ierusalim. Am avut binecuvântarea să stau acolo o perioadă de vreo două-trei săptămâni, și în tot acest timp m-am dus în fiecare zi, fără întrerupere, ca să particip la Sfânta Liturghie de dimineață. După slujbă, rămâneam aproape un ceas în biserică, fiindcă era un interval de liniște până intrau alții să-și facă rânduala liturgică – armenii, coptii și cine mai era rânduit să slujească acolo. Tare mult îmi plăcea liniștea de după Sfânta Liturghie, când biserica rămânea aproape goală, doar cu candelile și cu lumina care venea parcă din altă lume. În răstimpul acela, cel mai mult stăteam în fața icoanei Maicii Domnului Ierusalimitissa.

Mă uitam la ea cu luare-aminte și pot spune că am ajuns s-o studiez de foarte aproape. Îi vorbeam Maicii Domnului cu convingerea că mă ascultă și mă privește cu drag. E singura icoană, din câte am văzut eu, care are pori pe fața Maicii Domnului, exact ca pielea unui om adevărat. Dacă te uiți atent, nu vezi nici cea mai mică urmă de pensulă, nimic care să-ți arate că a fost pictată de mână omenească. Se văd acei pori, parcă ar fi fost un om viu zugrăvit acolo în

lemn. Și știu că și Cuviosul Paisie Aghioritul vorbește despre icoana asta, spunând că e cea mai apropiată de înfățișarea adevărată a Maicii Domnului. E o dulceață anume în chipul ei, care te face să simți că într-adevăr ai în față o icoană deosebită.

M-am gândit să vă spun și vouă cum s-a pictat icoana asta, ca să înțelegeți mai bine ce lucru minunat este. Așa am aflat, chiar de la oamenii care se îngrijesc de biserică, povestea: se zice că la Ierusalim, la o mănăstire numită Sfânta Maria Magdalena, trăia o pictoriță care lucra icoane. Într-o noapte târzie, i s-a arătat o doamnă înveșmântată cu mare frumusețe și cu un chip atât de luminos, de parcă venea din cer. Doamna i-a zis: „Pictează-mă și pe mine!” Pictorița,

neștiind cu cine are de-a face, a răspuns cam așa: „Eu nu pictez decât icoane, nu lucrez portrete sau tablouri de oameni obișnuiți.” Dar doamna i-a spus liniștită: „Atunci pictează-mă ca icoană.” Și pe loc, veșmântul ei s-a făcut împărătesc, auriu, cum vedem în multe icoane ale Maicii Domnului. Firește, pictorița s-a tulburat, că nu mai văzuse așa ceva, și i-a zis: „Dar ca să te pictez am nevoie de binecuvântarea maicii starețe.” În clipa aceea, străina i-a zis: „Nu-i nimic, du-te și ia binecuvântare”, după care a dispărut.

Fiindcă era noapte, pictorița a alergat speriată la maica stareță și i-a povestit: „Maică, mi s-a arătat o doamnă deosebită, îmbrăcată împărătește, și mi-a spus să o pictez. Nu știu dacă e Maica Domnului sau altcineva...” Stareța a ascultat-o și a bănuit că poate e vorba de oboseală sau vreo nălucire. A liniștit-o, zicându-i: „Du-te la chilie, odihnește-te, că poate ești prea ostenită.” Numai că pictorița, când s-a întors la chilie, a văzut-o parcă plină de foc și de lumină, ca și cum acolo ar fi fost o candelă uriașă. S-a speriat și mai tare și iar s-a dus la stareță: „Maică, vino repede să vezi, parcă toată chilia e în flăcări de lumină!”

Stareța a venit și, odată intrată în chilie, a găsit icoana deja pictată. A fost o minune adevărată: acolo unde pictorița îi spusese doamnei că nu are lemn de pictat, apăruse un lemn mare, bun pentru icoană, iar Sfânta Fecioară era deja înfățișată pe el, cu același veșmânt împărătesc și aceeași strălucire. Lumina aceea minunată curgea din icoană și umplea chilia de har. Când au văzut asta, și stareța, și toată obștea care a venit apoi să se închine au înțeles că fusese o

lucrare cerească. Apoi, după o vreme, Maica Domnului s-a arătat din nou și a spus limpede: „Vreau ca această icoană să fie dusă la mormântul meu.” Și așa, călugărițele au ascultat și au dus icoana la Mormântul Maicii Domnului, unde se află și astăzi.

Se spune că icoana face foarte multe minuni pentru cei care se roagă înaintea ei. Un părinte de acolo, care are grijă de biserică, mi-a povestit că într-un an au fost ploi așa de puternice, că au venit inundații mari. Poate știți, mormântul Maicii Domnului e mult sub nivelul solului, cam 20 de metri mai jos, și apa s-a adunat și a intrat în biserică. Urca apa tot mai mult, iar icoana Maicii Domnului era frumos așezată în rama ei de marmură. Ei bine, icoana a ieșit singură din ramă și s-a ridicat pe măsură ce creștea apa. A plutit până sus, la un geam prin care putea să iasă apa mai târziu. Și a stat acolo, în aer, de parcă cineva o ținea, până când au venit oamenii cu pompe și au scos toată apa. Numai după ce biserica a fost curățată de apă, icoana s-a așezat la locul ei. Așa, Maica Domnului și-a protejat sfânta icoană, ca să nu fie afectată de ape.

Icoana Maicii Domnului Ierusalimitissa, de la mormântul Maicii Domnului, e cea mai dragă inimii mele. Am avut ocazia să stau acolo, să mă rog înaintea ei în acele două-trei săptămâni și să simt o apropiere specială față de Preacurata. Dacă te uiți la chipul ei, vezi o dulceață în privire și o delicatețe rar întâlnită. Și cum ziceam, dacă apropii ochii de fața icoanei, observi că are pori ca pielea unui om viu, fără vreo urmă de penel. Eu, unul, când am văzut asta, mi-am zis că e numai lucrarea lui Dumnezeu.

În perioada aceea, cum vă spuneam, mă duceam în fiecare dimineață la Sfânta Liturghie, apoi mai rămâneam încă un ceas, fiindcă nu mai slujea nimeni pe urmă. Parcă simțeam atunci mai mult ca oricând prezența Maicii Domnului. În liniștea de acolo, puteam să-i spun tot ce aveam pe suflet: îngrijorări, mulțumiri, rugăciuni de ajutor. Nu pot pune în cuvinte exact ce simțeam, dar erau o pace și o căldură lăuntrică deosebite, ca și cum icoana însăși îmi vorbea, zicându-mi să nu mă tem, că Maica Domnului e acolo și ascultă.

Și îmi amintesc de ce spunea și Cuviosul Paisie Aghioritul: că această icoană e chipul cel mai apropiat de cel adevărat al Maicii Domnului. Când o privești, parcă se șterge granița dintre ce e pictat și ce e viu. Totul pare așa natural, ca și cum fața Maicii Domnului ar fi fost acolo dinainte, și nu pictată de mâini omenești. E normal să rămâi uimit, mai ales când ai în vedere și minunea prin care a apărut icoana, că pictorița n-a pus deloc mâna să o facă, ci doar a găsit-o gata, luminată, pe un lemn care nici măcar nu exista înainte.

Mai departe, icoana a fost dusă, după cum am spus, la mormântul Maicii Domnului, fiindcă Maica Domnului însăși a cerut asta. Și de atunci, foarte mulți oameni au mers să se închine și au simțit lucrarea ei ocrotitoare. Cel mai mult m-a impresionat cum a fost în ziua cu inundațiile, când icoana s-a ridicat odată cu apa și a rămas neatinsă, ca și cum niște mâini nevăzute o țineau în siguranță. După aceea, când au scos apa cu pompele, icoana a coborât înapoi.

Eu, dacă tot am avut bucuria să stau acolo, am vrut să vă istorisesc și vouă totul, așa cum am auzit și am văzut. Mi-e foarte dragă icoana asta, pentru că te face să te simți mai aproape de Maica Domnului. Nu cred că aș putea descrie bucuria pe care o aveam când stăteam în fața ei, dar era o simțire de liniște și de ocrotire, cum rar întâlnești. Asta m-a făcut să fiu și mai recunoscător că Maica Domnului ne poartă de grijă, fie că suntem la Ierusalim, fie la noi acasă.

Toate cele întâmplare arată cât de mult a vegheat Maica Domnului asupra icoanei sale, de la momentul în care a fost descoperită pictoriței, până la salvarea din apele care inundaseră biserica. A fost cu adevărat o minune cum a ieșit la suprafață în timpul puhoaielor, stând parcă agățată de cer, apoi a revenit la locul ei fără să fie atinsă de apă. Și vă spun povestea asta așa cum am aflat-o, fără să adaug ori să scot ceva.

Cred că fiecare poate înțelege în felul lui ce înseamnă toate aceste întâmplări. Eu doar spun că, pentru mine, icoana Maicii Domnului Ierusalimitissa rămâne icoana cea mai dragă, și mi-am dorit să vă povestesc cum am ajuns s-o cunosc, s-o văd de aproape și s-o prețuiesc. Se vede foarte limpede amprenta Maicii Domnului: porii feței, lumina care iese din icoană, apariția minunată a lemnului, felul în care icoana a fost deja pictată fără ajutor omenesc și cum a vrut ea să fie dusă la mormântul său. E o icoană care atinge inima celor ce se roagă cu credință și de multe ori Maica Domnului îi ajută într-un chip tainic.

Rugăciunea Maicii Domnului

Dragilor, închei aceste rânduri spunându-vă din inimă cât de mult ne folosește să o avem pe Maica Domnului în viața noastră. Este o rugăciune pe care o rostesc zilnic, mai ales când grijile nu mă lasă să închid ochii:

„Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te, ceea ce ești plină de har, Marie, Domnul este cu Tine! Binecuvântată ești Tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău, că L-ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre!”

Dacă o spun de câteva ori, parcă tot zbuciumul se risipește.

Am citit și despre un om simplu, care spunea cu drag rugăciunea asta mereu, oriunde mergea. Așa îl și numeau frații din mănăstire: „Bucură-te, Marie!”, căci el altceva nu știa să rostească. Timp de treizeci de ani, a tot repetat chemarea asta dulce, iar la moarte, când l-au îngropat, a răsărit un crin chiar din mormântul lui, frumos și înmiresmat. Pe petalele lui, cu slove de aur, strălucea chiar rugăciunea către Maica Domnului. Cu uimire, părinții au deschis mormântul și au văzut cum crinul își avea

rădăcinile ieșite chiar din inima celui adormit, ca și cum Maica Domnului ar fi voit să arate tuturor că rugăciunea asta i-a fost nespus de dragă.

De aceea vă îndemn și eu: învățați această rugăciune, repetați-o des și veți simți cum Maica Domnului vă ia sub acoperământul Ei. Când te știi sprijinit de Mama Cerului și de Dumnezeu ca Tată, e ca și cum familia noastră duhovnicească e întreagă, iar sufletul află odihnă și bucurie. Să ne ajute Domnul, să vă fie Maica Domnului mereu ocrotitoare și să ne întâlnim cu pace sub brațele ei iubitoare! Doamne, ajută!

CAPITOLUL 2

PILDE PENTRU VIAȚA NOASTRĂ DE TOATE ZILELE

Sfinții sunt mărturia vie că omul se poate uni cu Hristos și poate rodi virtuți dumnezeiești, în orice vreme și în orice împrejurare. Urmând pilda lor, vedem că Evanghelia nu este o simplă teorie, ci un drum spre curăția inimii și spre lumina care izvorăște din părtășia cu Dumnezeu. Ne vom opri asupra câtorva mărturii și sfaturi lăsate de unii dintre aceștia, care cu viața și cuvântul lor ne-au arătat cum să stăruim în credință, cum să răspundem încercărilor cu răbdare și iubire, și cum să ne păzim mintea și inima de ispite. Nu vom căuta neapărat minuni mărețe, ci mai degrabă duhul de smerenie și discernământ care i-a făcut pe ei să strălucească în întunericul lumii acesteia.

Am să vă spun însă și câteva întâmplări minunate pe care le-am aflat fie de la oameni obișnuți, fie de la persoane ce-și poartă anii cu multă

înțelepciune. De câte ori aud astfel de povestiri, inima mea se umple de lumină și de încredințarea că, oricât de necăjiți am fi, Dumnezeu ne veghează pas cu pas. Spun asta nu numai din ce am citit prin cărți, ci și din ce am trăit sau am auzit de la oamenii pe care i-am întâlnit. Să știți că am pornit și eu de atâtea ori la drum fără gânduri mari, doar cu dorința de a ajunge dintr-un loc în altul, și m-am trezit martor la lucruri cu adevărat minunate. Ba o cădere primejdioasă din care cineva a scăpat nevătămat, ba o rugăciune ascultată în ultima clipă, ba o întâlnire neașteptată cu un om deosebit.

Vom vedea cât de diferite sunt drumurile pe care Dumnezeu îi cheamă pe oameni, fie că e vorba de sfinți, fie de oameni obișnuiți, dar și cât de asemănător este răspunsul lor atunci când își pun nădejdea în Hristos: răbdare, blândețe, rugăciune și, mai presus de toate, iubire. Ei au fost semănători de lumină, modele vii pe care le putem urma și noi, ori de câte ori ne simțim copleșiți de poverile vieții.

Să le deschidem deci paginile vieții cu luare-aminte, să ne apropiem de povețele lor cu inima smerită și să ne lăsăm călăuziți de Duhul Sfânt în taina sfințeniei. Așa vom afla că și noi, oricât de neînsemnați ne-am simți, suntem chemați să fim lucrători ai binelui și mărturisitori ai Învierii, în locul și în vremea în care ne-a rânduit Dumnezeu să trăim.

Nu-i uităm nici pe cei care au pornit la drum lung, chiar peste mări și țări, și și-au aflat mângâiere în Athos sau în Țara Sfântă, numai pentru că s-au

rugat și au crezut că o simplă chemare a numelui Domnului ori al Maicii Sale schimbă cursul lucrurilor în situații grele. Ce frumusețe să vezi că până și un copil, chiar fără a înțelege prea mult, îți arată cât de bun este Domnul – precum o fetiță care-ți dă o bancnotă doar ca să-ți arate că Cineva acolo sus poartă de grijă și vrea să se îngrijească de cele mai mărunte nevoi ale tale!

Nu-s povești închipuite, ci fapte pe care le-au trăit oameni simpli, ca mine și ca voi, oameni care s-au trezit în momente grele și au simțit prin rugăciune ocrotirea Domnului. Sunt convins că și voi, fiecare în parte, ați putea povesti o întâmplare asemănătoare, când ați văzut că mâna cerească v-a oprit dintr-un necaz ori v-a scăpat de-o ispită.

Citind despre aceste întâmplări, ni se încălzește sufletul și ne întărim nădejdea. Fiindcă azi, când suntem într-o lume plină de griji și de știri care mai de care mai sumbre, avem nevoie de un strop de bucurie, de credință că nu suntem singuri. Povestirile acestea, culese din gura oamenilor, ne arată că și un avocat în toată firea, și o mână de femeie necăjită, și un tânăr singur, și o reporteriță în suferință – cu toții își pot afla scăpare și mângâiere la Maica Domnului și la sfinți. Așadar, să-L lăsăm pe Dumnezeu să ne vorbească prin aceste istorisiri și să ne bucurăm de harul cu care El ne cercetează. Doamne, ajută!

Un sfânt din zilele noastre

Dragilor, vreau să vă vorbesc despre un părinte sfânt, canonizat recent, care are o însemnătate deosebită în viața mea, încât am ajuns să traduc și în românește o carte despre el: Cuviosul Iacov Tsalikis. S-a născut în 1920 și a trecut la Domnul în timpurile noastre, în 1991. Chiar la adormirea lui, spuneau Cuviosul Porfirie și Cuviosul Paisie Aghioritul că a trecut la Domnul unul dintre cei mai mari sfinți ai secolului nostru, sau poate chiar cel mai mare, referindu-se la Cuviosul Iacov Tsalikis. Un sfânt mare, despre care putem spune că a fost sfânt de copil. El s-a născut în Asia Mică, așa cum s-au născut și Cuviosul Porfirie și Cuviosul Paisie. A fost acolo un centru important, putem spune, în patria Sfinților Trei Ierarhi – Vasile, Grigore și Ioan, căci foarte mulți sfinți vin din acele locuri.

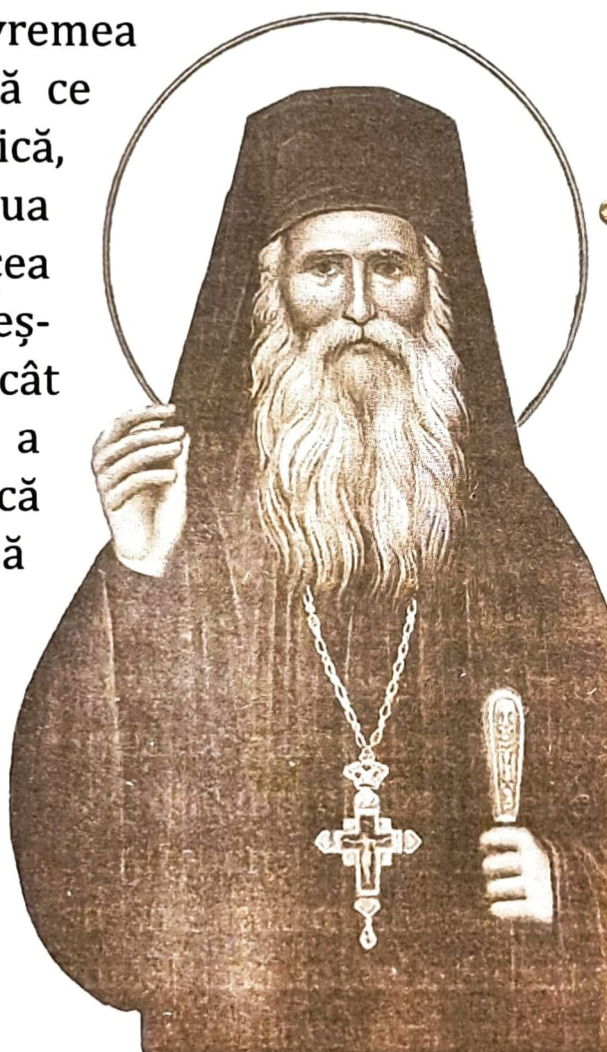
Cuviosul Iacov Tsalikis, la schimbul de populație din Grecia din 1921-1922, avea numai 2 ani și se spune că a venit împreună cu mama și bunica lui. Când corabia a ajuns în Pireu, în Grecia, cei de la bord au auzit niște marinari care înjurau. Oamenii din Asia Mică au fost atât de tulburați, încât și-au spus înfricoșați că mai bine rămâneau în Turcia și riscau să fie uciși de păgâni, decât să vină într-o țară ortodoxă și să audă înjurături la adresa lui

Dumnezeu și a Maicii Domnului. Ei duceau o viață foarte curată și simplă, aproape de Dumnezeu, și a fost o durere pentru sufletele lor să audă astfel de cuvinte.

Inițial, au ajuns în Grecia doar Cuviosul Iacov împreună cu mama și bunica sa, pentru că tatăl lui se afla într-un sat mai îndepărtat din Turcia. După câțiva ani, cu voia lui Dumnezeu, tatăl a sosit și el. Au sfârșit prin a se întâlni în același sat, unde tatăl găsisese o lucrare, și astfel familia s-a reunit, stabilindu-se în Evia. Pe când avea 6-7 ani, Cuviosul Iacov iubea atât de mult rugăciunea, încât se retrăgea deseori prin munți și se ruga acolo.

Își amintea cum în vremea Învierii Domnului, după ce se întorcea de la Biserică, de la Sfânta Liturghie, lua un ou roșu cu el, se ducea în pustie, intra într-o peșteră și începea să cânte, cât putea de tare, „Hristos a înviat!”. Își închipuia că e pustnic și numai după ce se sătura de cântat și de rugat se bucura de oul acela roșu. Din copilărie avea o viață sfântă.

Îi plăcea să îngrijească bisericuțele răzlețe de la greci, care

se află prin diferite dealuri și pe ogoare. Printr-un loc, era o bisericuță a Sfintei Mucenice Paraschevi, unde se ducea și, pe la 7-8 ani, mătura și aprindea candelile cum putea el. Spunea că, uneori, Sfânta Mucenică Paraschevi ieșea din altar și îl ajuta să spele candelile, aprinzându-le împreună. El stătea de vorbă cu Sfânta și i se părea un lucru firesc. Se întâmplase, la un moment dat, să simtă cum Sfânta Paraschevi îl întreabă ce vrea să îi dăruiască, fiindcă se îngrijea de bisericuța ei. El a fugit acasă, spunându-i mamei că Sfânta Paraschevi i-a promis un dar și nu știe ce să ceară. Mama lui, mirându-se, l-a lămurit că Sfânta i-ar putea dăruia „fericirea lui, soarta lui” – adică să-i fie bine în viață și să aibă o soartă bună spre Dumnezeu. Întors la bisericuță, i-a spus asta Sfintei Paraschevi, care i-a răspuns că va avea de toate și că vor trece mulți bani prin mâinile lui, dar nu-și va lipi inima de ei: cu o mână îi va lua și cu cealaltă îi va da. Mai târziu, Cuviosul Iacov povestea că așa s-a și întâmplat, fiindcă oamenii îl ajutau, iar el dăruia mai departe.

După ce a mai crescut, și-a ajutat tatăl la meserie. El spunea că pe atunci aveau o căsuță cu o singură cameră, nu ca acum, cu etaj, și că erau cu toții foarte respectuoși. Copiii aveau locul lor, iar mama și tata dormeau lângă sobă, unde copiii nici nu îndrăzneau să se așeze, din respect. Părinții nu-și vorbeau urât, nu se jigneau, ci trăiau într-o atmosferă de dragoste, mai ales mama, care era foarte credincioasă și îi creștea și pe ei în același duh. El a făcut armata și a trecut prin toate câte erau de trecut. Încă de

atunci era iubit de toată lumea pentru credința și starea lui de liniște.

Totuși, înainte de a ajunge în armată, a murit tatăl său, apoi mama. El și sora lui au rămas orfani, iar el, foarte apropiat de mama, plângea zilnic la mormântul ei. Într-una din zile a avut o vedenie și a văzut-o pe mama sa tristă și udă de sus până jos. Simțea cum ea îi spunea că din cauza lacrimilor lui neîncetate nu se poate odihni, și cum i-a cerut să nu mai plângă. Din momentul acela, toată întristarea i-a dispărut și s-a încredințat cu totul lui Dumnezeu.

După ce și-a isprăvit stagiul militar, voia să meargă la Ierusalim, pentru că avusese o rudă călugăr pe acolo, care ajunsese chiar sfânt. Locuind în Evia, a auzit însă și de Mănăstirea Cuviosului David, o mănăstire care pe atunci era aproape o ruină. Se aflau doar doi părinți mai bătrâni și nimic din ce aveți ocazia să vedeți azi la Mănăstirea Sfântului David. Când a pășit acolo, Dumnezeu a îngăduit să vadă totul ca o frumusețe: un părinte i-a deschis poarta, l-a condus și i-a arătat chilii și o curte ca un rai, cu flori. L-a întrebat dacă nu ar vrea să rămână în mănăstire, pentru că aveau nevoie de el. El a spus că rămâne, fiindcă e un loc foarte frumos, aproape de cer. Imediat după aceea, părintele care-i vorbise a dispărut ca într-o minune. A pornit prin mănăstire și l-a găsit pe unul dintre ceilalți părinți, care spăla candelile. L-a întrebat cum a intrat acolo și el i-a răspuns că un părinte îi deschisese poarta. Ceilalți erau mirați, fiind doar doi bătrâni în mănăstire, și niciunul nu coborâse să-l întâmpine. Apoi, intrând

în biserică, a recunoscut în icoana Cuviosului David chipul părintelui care îi deschisese, înțelegând atunci că Sfântul îl dorea acolo. Și pentru că îi făgăduise că va rămâne, așa a și făcut, și n-a mai plecat spre Ierusalim.

A trecut prin ispite, greutăți, ascultări, dar întotdeauna arăta multă smerenie și spunea „mă iertați!” fiecăruia, fie că era călugăr, fie mirean. Cu timpul, după ce bătrânii au murit, a ajuns starețul mănăstirii, și a rămas cu același duh smerit și plin de dragoste. Era obișnuit să umble prin satele din jur, ducând capul Sfântului David și făcând rugăciuni acolo unde era nevoie – în special la locurile cu secetă, amintindu-i Sfântului că oamenii au nevoie de ploaie și cerându-i să nu îl facă de răs. Și cu adevărat, la finalul rugăciunilor începea să plouă. Vorbea cu Sfântul David ca și cum ar fi fost față către față.

La un moment dat, un cioban a tăiat câțiva măslini din livada mănăstirii, probabil cu gândul să ia lemnul sau să facă rău. Cuviosul Iacov, foarte, mâhnit, s-a plâns Sfântului David, întrebându-l, de ce n-a vegheat să nu fie tăiați măslinii. A adăugat că dacă nu-i aduce făptașul să-și ceară iertare, nici el nu-i va mai tămâia moaștele. Și chiar în seara aceea, ciobanul a venit la mănăstire, cerându-și iertare, fiindcă Sfântul David îi apăruse și îl dojenise. Cuviosul, fiind blând, l-a iertat, și așa s-a arătat cât de vie și strânsă era legătura lui cu Sfântul.

Spunea că își dorise toată viața să nu ajungă la spital, să nu fie dezbrăcat în fața doctorilor, dar

Dumnezeu a îngăduit, spre smerirea lui, să treacă prin multe operații și internări. Pe lângă Sfântul David, avea mare evlavie și față de Sfântul Ioan Rusul, care se află tot în Evia. Spunea că deseori îl vedea pe Sfântul Ioan Rusul ca pe un om viu și stătea de vorbă cu el. Odată, când era grav bolnav în spital, se ruga fierbinte Sfântului David, cerându-i să vină și să-l ajute, dar să treacă întâi pe la Prokopi, să-l ia și pe Sfântul Ioan Rusul. Abia își terminase gândul și a simțit cum se deschide ușa și apar Cuviosul David și Sfântul Ioan Rusul, părând transpirați și spunându-i că s-au grăbit atât de tare ca să-l ajute, încât au și obosit. Mă impresionează și acum felul în care Cuviosul Iacov vorbea despre ei, ca și cum ar fi fost niște prieteni apropiați, gata să-l sprijine într-o clipită.

Dumnezeu i-a dăruit Cuviosului Iacov Tsalikis și darul înainte-vederii. Veneau oameni cu tot felul de necazuri, iar el se purta frumos cu fiecare, îi lua deoparte, și uneori le spunea răspunsul înainte să apuce să-și spună problema. Cei care îl ascultau rămâneau uimiți cum intuise părintele ce îi doare. Ajuta fără să aștepte ceva în schimb și nu lăsa pe nimeni să plece neajutat. A trăit într-o nevoiță permanentă, cu rugăciune și slujire, până în ultima clipă. Se știe că, chiar înainte de a-și da sufletul, aștepta să revină la mănăstire un părinte care fusese trimis să fie făcut diacon. Între timp, spovedea pe cineva, o tânără, când a aflat că părintele se întorsese. S-a ridicat în picioare, s-a închinat până la pământ și a rostit că venise Maica Domnului și veniseră și sfinții. Tânăra l-a întrebat de ce sosiseră,

iar el a repetat că au venit, și în aceeași clipă și-a dat sufletul. Atunci au înțeles cu toții că Maica Domnului, Sfântul David și Sfântul Ioan Rusul îi luaseră sufletul la Dumnezeu.

OMUL CARE NU ESTE SMERIT NU POATE IUBI

Multe minuni există în viața lui. În urmă cu aproximativ 20 de ani, poate chiar mai mult, la câțiva ani după adormirea sa, părinții mănăstirii au scris o carte intitulată *Fericitul Iacov Tsalikis*. Am citit-o în grecește și mi-a plăcut foarte mult, deși pe atunci el nu era încă trecut oficial în rândul sfinților. Mai târziu, după canonizare, am simțit nevoia să o traduc și eu, însă greaca mea nu era așa de bună încât să fiu sigur că voi reuși. Totuși, mi-a venit în minte să fac un fel de legământ în rugăciune: i-am cerut Cuviosului Iacov să îngăduie să mă duc la duhovnicul meu, părintele Iulian de la Prodromu, și să-i spun, iar dacă îmi răspunde „da” de trei ori, să fie clar că este voia Cuviosului. Așa am și făcut. L-am găsit pe părintele Iulian și i-am povestit despre Sfântul Iacov și despre gândul meu de a traduce cartea. I-am spus că nu sunt prea priceput și că n-am mai tradus niciodată o carte, iar greaca o stăpânesc doar puțin. Răspunsul lui a fost, spre marea mea bucurie, o încurajare repetată exact de trei ori: să traduc cartea, să o traduc, să o traduc. Am fost convins atunci că voia Cuviosului era să duc la îndeplinire treaba asta.

După ce am primit binecuvântarea părintelui Iulian, m-am dus și la Mănăstirea Cuviosului Iacov, unde l-am găsit pe părintele Chiril, ucenicul sfântului, și i-am spus că îmi plăcea cartea foarte mult și voiam să o traduc. El mi-a dat și el toată binecuvântarea, așa că am dus la capăt lucrarea.

Am pornit la drum și am început traducerea, care a mers foarte ușor, mult peste așteptări. Cartea, intitulată *Un stareț sfânt, fericitul Iacov Tsalikis*, a fost tipărită în câteva ediții.

La vremea aceea, foarte multă lume a citit cartea și mi-a mărturisit cât de mult s-a folosit de viața Cuviosului. După ce a plecat dintre noi, Sfântul Iacov s-a arătat multora. Cineva povestea că, exact în clipa în care părintele trecea la Domnul, el se afla pe un vapor prin India și nava se defectase, neputând să iasă din port. Cuviosul Iacov i s-a arătat, spunându-i unde era defecțiunea. După câteva luni, omul a ajuns acasă, a aflat că părintele murise de ceva vreme și a înțeles că fusese ajutat de un sfânt care deja se mutase la Domnul.

Eu am cunoscut o familie foarte frumoasă, niște oameni cu fețele luminoase, care îmi spuneau că se spovediseră vreme de 20 de ani la el. I-am întâlnit la mănăstire la Cuviosul și am stat mult de vorbă, ascultând poveștile lor despre părinte. Mi-au povestit și despre întâmplarea cu trei-patru tineri ce veniseră la Sfântul Ioan Rusul mai mult ca turiști. Nu erau foarte sporiți duhovnicește, dar au intrat, s-au închinat și au fost întâmpinați de un părinte care le-a vorbit aproape o oră, povestindu-le și învățându-i multe

lucruri. Au plecat entuziasmați, însă o fată din grup se simțea rău, așa că s-au oprit într-o farmacie pentru medicamente. Când au ajuns să plătească la casă, fata a văzut icoana Cuviosului Iacov Tsalikis și le-a spus celorlalți că acela era părintele care stătuse de vorbă cu ei. Farmacista a rămas uimită și le-a spus că părintele din fotografie murise de câțiva ani, iar apoi i-a trimis la Mănăstirea Sfântului David, la mormântul Cuviosului Iacov. Tinerii au fost atât de impresionați, încât și-au îndreptat viața și s-au spovedit, dându-și seama că un sfânt îi povățuise spre mântuire.

Cuviosul Iacov Tsalikis spunea că omul care nu este smerit nu poate iubi. Nu le spunea oamenilor să-i facă lui ascultare, ci îi îndruma să nu-L măhnească pe Iisus. La spovedanie, dacă vedea că cineva avea păcate mari și îi era greu să se mărturisească, începea el însuși să spună că făcuse toate păcatele din lume, ca să-l încurajeze pe celălalt să-și verse sufletul și să capete curaj. Deși trăise de mic în mănăstire și dusesse o viață curată, se cobora și se smerea în așa fel încât îl făcea pe orice păcătos să-și învingă rușinea. Avea atâta dragoste, încât uneori se puneă în genunchi și plângea împreună cu cel de la spovedanie ca să-l poată ridica.

Pentru mine, el a rămas un părinte al dragostei și al smereniei. Există și o broșură scoasă de Mitropolitul Pavlos de Sisani și Siatista, intitulată *Omul care nu este smerit nu poate iubi. Sfântul Iacov Tsalikis, așa cum l-am cunoscut*, unde se vorbește despre lucrarea lui minunată. Și știu sigur că oricine găsește cărți despre Cuviosul Iacov Tsalikis va avea mare folos

sufletesc. Recomand să vă și rugați lui și să vedeți ce ajutor veți primi, fiindcă minunile lui continuă permanent și sunt multe mărturii despre ele.

Să nu uităm că el se numără printre sfinții mai noi, precum Cuviosul Porfirie, despre care v-am vorbit, Cuviosul Paisie Aghioritul și alții, care au trăit în vremea noastră, au suferit, au trecut prin multe și au atins sfințenia. Asta arată că se poate și în timpurile noastre să ajungi sfânt, dacă ai smerenie și dragoste. De aceea avem nevoie de mai multă încredere în Dumnezeu, de mai multă iubire și de multă smerenie. Așa vom vedea cât har revarsă Dumnezeu și asupra noastră.

Să ne ajute Maica Domnului și Cuviosul Iacov Tsalikis să devenim și noi mai buni, mai iubitori și mai smeriți. Doamne, ajută, dragii mei!

**„TELEVIZIUNEA NU MI-A ALINAT INIMA,
DAR MĂNĂSTIREA DA!”**

Știți cum e, când un om trece printr-o mare tulburare își dă seama că nimic lumesc nu-l poate ridica. Așa i s-a întâmplat și unei reporterițe din Grecia pe nume Zenia, care lucrează la postul de televiziune Star, unul dintre cele mai importante. Ea s-a apropiat mult de mănăstirea Cuviosului David din insula Evia, unde a trăit Cuviosul Iacov Tsalikis.

Zenia povestea că era prietenă cu o familie care trecuse printr-o tragedie: cineva fusese ucis. Ea însăși se simțea copleșită, aproape că nu se mai putea ridica din pat de suferință, mai ales când se apropia comemorarea aceluia moment. Până la urmă, a decis să meargă la duhovnic, la părintele Gavril, starețul mănăstirii de acolo. Părintele i-a dat un îndrumar de spovedanie, i-a povestit spre povață minuni din viața starețului Chiril (fost stareț acolo și ucenic al Cuviosului Iacov Tsalikis), care tocmai plecase la Domnul, și i-a cerut să-și pună sufletul în rânduială. După ce s-a spovedit, Zenia a simțit o ușurare mare și de atunci a rămas cu inima lipită de acea mănăstire.

Acum, în fiecare an când vine data comemorării, Zenia își ia familia și familia celui ucis și stau vreo trei zile la mănăstire, merg la slujbe, la rugăciuni, și așa suferința lor se alină. Ea zice: „Acolo pot să stau în picioare, să mă țin tare. Dacă aș rămâne acasă, aș fi la pământ.” Asta arată puterea harului la mănăstiri.

Zenia mai spunea că în pandemie, când era aproape de comemorare, se simțea iar doborâtă de panică. A început să se roage și să ceară ajutor ca să reușească să ajungă la mănăstire. În noaptea aceea, rugăciunea i-a continuat și în somn, parcă s-a tot repetat neîncetat în sufletul ei. Deodată a simțit în vis o voce blândă în partea dreaptă: „Nu-ți fie frică, eu sunt cu tine de-acum înainte și am să te ajut!”

Într-un fel, Zenia se temea să întoarcă privirea, dar până la urmă s-a uitat și a văzut o icoană veche a Maicii Domnului cu Pruncul Iisus în brațe. S-a trezit la cinci dimineața și l-a sunat pe părintele Gavril,

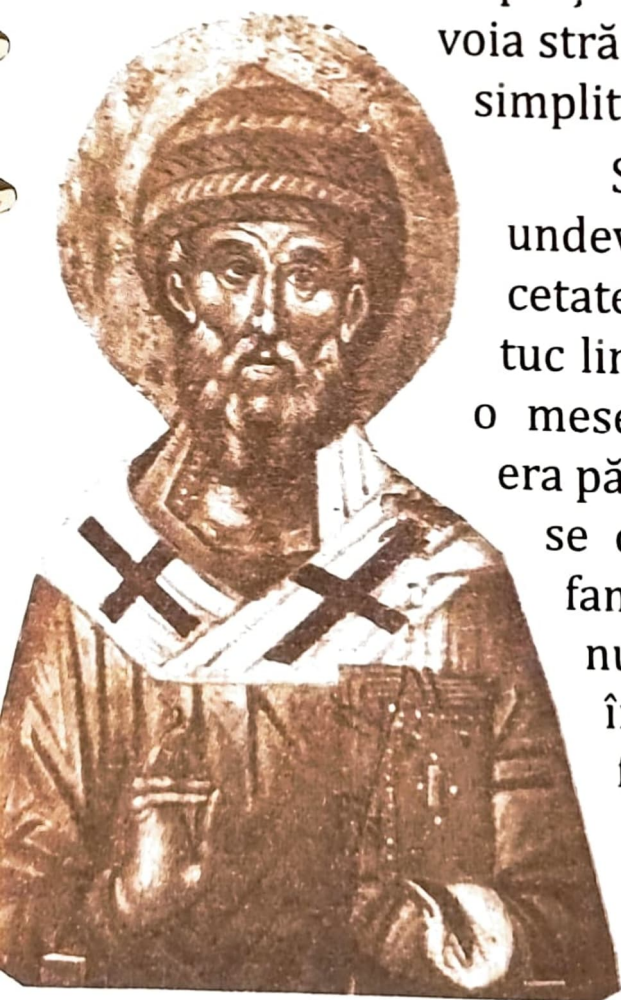
povestindu-i totul. Ajunsă la mănăstire, s-a dus la mormântul părintelui Chiril, să-i mulțumească și să se roage. În timp ce stătea acolo, a văzut o icoană a Maicii Domnului pusă lângă candela mormântului.

Când a dat cu ochii de icoana aceea, parcă a strigat: „Părinte Gavril, asta e icoana pe care am văzut-o în vis, e exact ea!” Părintele i-a spus că-i fusese adusă de cineva ca să stea la mormânt, iar acum, dacă e clar că Maica Domnului i s-a arătat prin icoana aceea, s-o ia acasă, s-o aibă ocrotitoare. Zenia a început să plângă de bucurie și a luat icoana în brațe, zicând că nu-și mai poate închipui viața fără ea. Și astfel a simțit că Maica Domnului e lângă ea și că nu-i va fi teamă de nimic, nici măcar de data aceea atât de dureroasă.

Tot Zenia a povestit cum într-o zi se afla în mașină cu fetița și cu încă două prietene. Conducea liniștită, dar se ruga în minte la Maica Domnului. O altă mașină a intrat în spatele lor, lovindu-i. Dacă ar fi mers puțin mai tare, accidentul ar fi fost mult mai grav și poate toți ar fi fost răniți. Dar prin mila lui Dumnezeu și ocrotirea Maicii Domnului au scăpat toți fără nicio zgârietură. Zenia a strigat: „Ne-a salvat Maica Domnului!” Și într-adevăr așa a fost, căci dacă ea n-ar fi avut mintea la rugăciune, poate s-ar fi întâmplat ceva mult mai rău.

Păstorul din cetatea Trimitunde

Vreau să vă istorisesc acum despre un sfânt minunat care ne-a lăsat un mare exemplu de smerenie și simplitate: Sfântul Ierarh Spiridon. Mi-l închipui întotdeauna blând și aproape de oameni, întocmai cum îl arată și icoanele cu el, purtând pe cap o mitră împletită din papură ori ceva asemănător, nicidecum bogat împodobită, deși pe vremea lui erau și ierarhi care purtau veșminte de mare preț. Dar Sfântul Spiridon nu voia strălucire lumească, el iubea simplitatea.

S-a născut în anul 268, undeva în Cipru, aproape de cetatea Trimitunda, într-un sătuc liniștit, și a crescut făcând o meserie nobilă și modestă: era păstor de oi. A crescut cum se cuvine, și-a întemeiat o familie și a avut o fiică, pe nume Irina, crescută și ea în aceeași simplitate și în feciorie. Dar Dumnezeu a rânduit ca viața lor să fie încercată destul de timpuriu. Întâi a plecat la

Domnul soția lui, apoi a trecut la cele veșnice și fiica Irina, pe când avea în jur de douăzeci de ani, rămânând fecioară. Așa s-a văzut Sfântul Spiridon văduv, purtând în suflet și doliul după fiica lui.

Se spunea că, înainte să moară fiica lui, o văduvă a adus Irinei un odor de aur – o comoară mică, moștenire de familie – rugând-o să-l păstreze pentru vremuri grele. Când fiica Sfântului a trecut la Domnul, văduva, copleșită de suferință și de teama că-și va pierde bunul, a venit la Sfânt să-l întrebe: „Unde este odorul meu? Lăsasem comoara în grija fiicei tale...” Sfântul a căutat pretutindeni, însă n-a găsit nimic. Atunci, într-o rugă fierbinte, s-a dus la mormântul Irinei și a strigat cu durere și nădejde: „Irina, fiica mea, te rog să-mi spui unde ai ascuns odorul bătrânei care ți l-a încredințat.”

Glasul ei s-a făcut auzit din mormânt, răspunzând limpede: „În cutare loc, sub piciorul patului, acolo l-am pus.” Toți cei de față s-au minunat de credința Sfântului Spiridon când au auzit cum fiica lui i-a vorbit, chiar dincolo de moarte. Sfântul Spiridon, nemișcat în smerenia sa, a îngăduit minunea doar ca să-i poată ajuta bătrânei să-și recupereze bunul. Apoi a rostit către Irina, cu blândețe părintească: „Să dormi, fiica mea, înapoi, până la a doua venire, când te va deștepta Hristos!” Astfel s-a săvârșit minunea. A găsit odorul la locul arătat, l-a dat înapoi proprietarei, iar vestea s-a răspândit, făcându-l cunoscut lumii drept om al credinței și al marilor puteri făcătoare de minuni.

Rămas singur, după ce și-a pierdut soția și copilul, Sfântul Spiridon a ales calea călugăriei. Pentru viața lui cinstită și pentru virtuțile sale, în scurt timp a fost hirotonit diacon, apoi preot, iar în cele din urmă a ajuns episcop al cetății Trimitundei. Cu toate acestea, n-a renunțat la meseria de păstor de oi și capre. Avea turmele sale și le îngrijea cu mâinile lui, voind să semene întru toate cu Sfântul Apostol Pavel, care a ales să nu îngreuneze pe nimeni și să se întrețină din osteneala mâinilor sale. Printre cei care îl cunoșteau, Sfântul Spiridon era știut ca un om al lui Dumnezeu, care săvârșea minuni.

Să vă povestesc o întâmplare legată de dreptatea și smerenia lui. Într-o zi, un negustor a vrut să cumpere de la el o sută de capre. Sfântul i-a spus simplu: „Bine, pune banii acolo, nici nu-i număr, și ia atâtea capre câte ai plătit.” Negustorul a hotărât să-l înșele: a lăsat bani doar pentru nouăzeci și nouă, pretinzând că-s pentru o sută. A luat cele o sută de capre, însă ultima nu se dădea smulsă din ocol. Când a încercat să o care pe umeri, capra se zbătea, îl izbea și se întorcea mereu în țarc. Sfântul, văzând împotrivirea animalului, l-a privit pe bietul om și i-a zis cu blândețe: „Ceva vrea să ne spună capra asta... Nu cumva n-ai plătit-o?” Rușinat, negustorul și-a cerut iertare și i-a întins Sfântului suma care lipsea. Abia atunci capra l-a urmat cumintiță. Sfântul Spiridon a arătat astfel, prin credința lui, că dreptatea și cinstea sunt la loc de mare preț în ochii lui Dumnezeu.

Alteori, hoții încercau să-i fure din oi ori din capre. S-a întâmplat ca doi dintre ei să sară noaptea gardul ocolului, însă o putere nevăzută i-a prins pe loc și i-a legat, astfel că au rămas înțepeniți toată noaptea în mijlocul animalelor. Când Sfântul a venit dimineața, i-a găsit acolo, zgribuliți și înspăimântați. Își cereau iertare, iar el, cu blândețea unui părinte, i-a dojenit spunându-le: „Nu e bine să trăiți din furat. Găsiți-vă o muncă cinstită, câștigați-vă traiul. Iar pentru că v-ați ostenit atâta noaptea asta și ați privegheat, uite, luați câte un berbec, să nu spuneți că v-am prigonit.” Cu acest dar neașteptat și cu atâta bunătate, cei doi s-au îndreptat și n-au mai furat.

Smerenia Sfântului Spiridon era cunoscută de toți, și tocmai această virtute l-a făcut să se remarce la Sinodul de la Niceea, unde a mers împreună cu diaconul său, Trifilie, un bărbat la fel de simplu și de ascultător. Pe vremea aceea, împăratul Constantin cel Mare a convocat un sinod împotriva ereziei lui Arie, care nu recunoștea dumnezeirea Fiului lui Dumnezeu. Episcopi din toată lumea au venit la Niceea, și printre ei a sosit și Sfântul Spiridon, după un drum lung.

Când arienii au aflat că Sfântul Spiridon e pe cale să ajungă, și-au spus: „Dacă apare omul ăsta, sigur se săvârșește o minune!” Au vrut să-l oprească. Într-o noapte, când Sfântul și diaconul său se odihneau la un han, niște arieni s-au furișat în grajd și le-au tăiat capetele cailor. Dimineață, Trifilie a venit îngrozit la Sfânt: „Părinte, ți-au omorât caii, le-au tăiat capetele!” Sfântul Spiridon, neclintit în

credința lui, i-a răspuns cu liniște: „Du-te și pune-le capetele la loc, fiule. Dumnezeu va avea grijă.” Trifilie, în grabă, n-a mai fost atent la culoare și, din întuneric, a pus capul calului alb la calul negru și invers. Caii au înviat, dar acum se vedeau cu totul neobișnuiți: calul negru avea cap alb, iar cel alb avea cap negru. Diaconul, speriat, a alergat înapoi: „Sfinte, am încurcat capetele!” Sfântul însă i-a spus: „Lasă, așa a rânduit Dumnezeu să se vadă și mai limpede minunea Lui.” Înțelegând ce s-a întâmplat, arienii care plănuiseră acest rău au fost cuprinși de frică și teamă, recunoscând puterea credinței ce îl însoțea pe bătrânul episcop.

La Sinod, arienii se lăudau cu un filozof păgân, dibaci în cuvinte. Mulți episcopi se temeau să discute cu el, căci era un dialectician talentat care îi înfrunta pe toți. Dar Sfântul Spiridon, deși om simplu, s-a ridicat și, printre murmurele celor de față, a spus diaconului său: „Lasă, Dumnezeu știe cum să-l înfrunte.” A vorbit apoi filozofului despre Sfânta Treime, încercând să-l încredințeze că Hristos este Dumnezeu adevărat și Om adevărat. L-a privit și i-a grăit liniștit: „Știu că nu te voi convinge din cuvinte, dar ia aminte la mine!” A luat în mână o cărămidă, a binecuvântat-o cu semnul crucii și, spre uimirea tuturor, din cărămidă a țâșnit foc spre cer, apa s-a scurs pe jos și pământul a rămas în palma Sfântului.

Filozoful a amuțit. Când și-a recăpătat glasul, a recunoscut: „Câtă vreme era vorba de vorbe, biruiam. Dar când s-a arătat minunea, nu mai am nimic de spus. Și voi, arieni, dacă nu vă deschideți ochii

să vedeți ce s-a petrecut, greșiți. Eu voi merge acolo unde e adevărul, la credința dreptmăritoare!" Așa s-au rușinat arienii, dându-și seama că, într-adevăr, împotriva lucrării dumnezeiești nu pot lupta doar cu iscusința retoricii lor.

MINUNI DIN VIAȚA SFÂNTULUI SPIRIDON

Pe când se întorsese la Trinitunda, Sfântul Spiridon avea să mai facă multe minuni. În cetate a venit o secetă cumplită, care a ținut aproape un an, iar săracii nu mai aveau cu ce să trăiască. Un bogătan – un negustor uns cu toate cele – se pregătise pentru asemenea vremuri. A dus grâu cu corăbiile, l-a depozitat în hambare mari, dar în loc să vândă la preț cinstit, aștepta să crească și mai mult foamea, ca să-și poată spori câștigul. Un sărac, disperat, s-a dus să-l roage: „Dă-mi și mie niște grâu! Când va ploua și va rodi țarina, îți voi da dublu!” Bogatul a răspuns crunt: „Nu-ți dau nimic dacă nu ai bani!”

Omul s-a întors la Sfântul Spiridon plângând: „Sfinte, îmi mor copiii de foame!” Iar Sfântul l-a mângâiat zicând: „Du-te liniștit acasă, fiule, și să te încrezi în Dumnezeu. Măine vei avea grâu cât vei dori și chiar bogatul te va ruga să iei.” Auzind aceasta, săracul nu știa ce să creadă, dar n-a îndrăznit să se îndoiască. În acea noapte, Sfântul s-a rugat

din toată inima. S-a pornit o ploaie puternică și a ținut așa câteva zile, umplând pământul de apă.

Dar s-a petrecut și altceva. Apele au dat buzna în hambarul bogătașului, l-au spart și au luat grâul la vale prin tot orașul. Oamenii săraci au ieșit și au început să adune grâul. Același bărbat, care nu primise nimic cu o zi înainte, a prins și el din belșug. Văzându-l, bogatul a strigat, încercând să-l îmbuneze: „la cât vrei, ia numai, ca să nu piardă apa totul!” A înțeles și el, în cele din urmă, că zgârcenia îi adusese o grea pedeapsă. Mai apoi, Sfântul s-a rugat ca ploaia să se oprească, și pământul s-a liniștit.

Nu a fost singura dată când Sfântul Spiridon a ajutat un om sărac. Se mai spune că un alt om, la fel de lipsit, a venit la el, spunându-i: „Am nevoie de grâu de la bogat, dar el mi-a cerut aur. De unde să-i dau eu aur?” Atunci Sfântul i-a spus cu duioșie: „Rămâi aici, fiule, că mă duc să văd cum pot să te ajut.” A ieșit în grădină, s-a întors cu un bulgăre de aur și i-a zis: „la-l și du-l amanet la bogat. Când va rodi țarina și vei avea din ce să-i plătești, îi dai și îți iei înapoi amanetul. Apoi adu-mi-l mie.” Săracul a făcut întocmai. Când a venit vremea recoltei, i-a dat bogatului înapoi cât cerea, a răscumpărat bulgărele și l-a adus înapoi Sfântului, spunând: „Iată, ți-l dau așa cum mi-ai poruncit.” Iar Sfântul i-a spus: „Hai să-I dăm înapoi lui Dumnezeu ce ne-a dat nouă.”

Atunci l-a scos în grădină, a făcut semnul Sfintei Cruci peste bulgăre, și deodată s-a auzit un fâsâit: bulgărele a prins viață și s-a transformat într-un șarpe, care s-a strecurat sub pământ. Era un semn

că Dumnezeu, prin mâinile Sfântului, poate preface orice, ajutând pe cei aflați în nevoi.

Sunt nenumărate astfel de întâmplări care arată cât de mare făcător de minuni era acest om simplu. Pe când împăratul Constantin cel Mare s-a stins, a urmat alt împărat, care s-a îmbolnăvit grav. Avea o boală ce îi chinuia trupul și pe care niciun leac n-o putea vindeca. Se ruga neîncetat la Dumnezeu și într-o noapte a avut o vedenie: a văzut doi călugări, unul mai în vârstă, episcop parcă, și altul mai tânăr, iar un glas i-a spus: „Numai ei te pot vindeca!”

Când s-a trezit, împăratul a hotărât să-i găsească pe cei doi oriunde ar fi fost și a poruncit să vină la el episcopii din toate colțurile. La început au venit cei din apropiere, apoi, văzând că niciunul nu se potrivește cu chipul văzut în vis, a trimis oameni să-i caute și mai departe. În cele din urmă, a ajuns veste și la Sfântul Spiridon: „Te cheamă împăratul. Vino împreună cu diaconul tău.” S-au dus așa cum erau, cu hainele lor simple, și când au ajuns la palat servitorii i-au luat drept cerșetori, încercând să-i alunge. Abia după ce și-au dat seama că erau episcop și diacon i-au lăsat să treacă, cerându-și iertare.

Împăratul însă i-a recunoscut îndată, văzându-i la față: erau întocmai cei din vedenia sa. Sfântul Spiridon s-a apropiat de el și a scos de la piept un mic vas cu untdelemn sfințit, pe care îl purta mereu cu sine. L-a uns pe împărat și într-o clipită acesta s-a vindecat de boală. Mulțumit, împăratul ar fi vrut să-i răsplătească cu daruri scumpe, dar Sfântul Spiridon l-a refuzat cu hotărâre, spunându-i: „Nu am

trebuință de aceste lucruri, împărate. Dacă tot vrei să faci ceva bun, ia aminte la biserici și la slujitorii lor. Să nu mai plătească preoții impozite, să nu mai fie împovărați.” Împăratul a făcut cum a zis Sfântul și, de atunci înainte, preoții au fost lăsați în pace să slujească.

La întoarcere, Sfântul Spiridon și diaconul său au poposit în casa unei familii sărace și binecredincioase. Soția acelui om, venită din altă parte, nici nu vorbea aceeași limbă și s-a trezit într-o situație grea când i s-a îmbolnăvit grav copilul. Copilul a murit chiar în brațele ei, iar ea a alergat cu durere la Sfântul Spiridon, i-a pus la picioare trupul neînsuflețit și l-a implorat prin semne să o ajute. Sfântul, smerit, n-ar fi vrut să facă o minune care să-i aducă slava lumii, dar diaconul Trifilie i-a amintit: „Părinte, Mântuitorul a înviat pe fiica lui Iair. Fă și tu la fel, căci numai tu poți.”

Atunci Sfântul s-a rugat, a binecuvântat copilul și l-a înviat pe loc. Mama, văzându-și pruncul viu, a căzut de bucurie și a murit ea însăși, doborâtă de emoția răvășitoare. Sfântul a privit cu milă către Trifilie și i-a spus: „Acum ce vom face? Nu putem lăsa copilul fără mamă!” Diaconul a răspuns: „Părinte, știi mai bine. Te rog, fă ceva!” Sfântul s-a rugat din nou, a binecuvântat-o și pe ea, și femeia a înviat. Vă închipuiți ce bucurie trebuie să fi fost în familia aceea.

Întors acasă, în pământul lui, Sfântul Spiridon și-a purtat crucea vieții până la adânci bătrâneți, trecând la Domnul după vârsta de optzeci de ani. A

fost îngropat acolo, în Cipru, și trupul său a rămas întreg, răspândind bună mireasmă, semn de mare sfințenie. În vremurile care au urmat, când năvăliseră sarazinii, trupul a fost mutat la Constantinopol, apoi a călătorit în Serbia, pentru ca în cele din urmă un grec bogat să-l ducă în insula Corfu, în Grecia. Acolo se află și în zilele noastre, făcând neîncetat minuni pentru cei care îi cer ajutorul.

Îl prăznuim pe Sfântul Spiridon la 12 decembrie. În insula Corfu este ocrotitorul localnicilor, care îi aduc cinstire și recunoștință, organizând procesiuni și înconjurând insula cu icoana și moaștele lui, în semn de mare cinste. Oamenii de pretutindenă îl cinstesc neîncetat pentru bunătatea și dragostea lui, pentru smerenia și milostivirea de care a dat dovadă în timpul vieții și chiar și după moarte.

Păstrați-l mereu aproape de suflet, căci Sfântul Spiridon, alături de Maica Domnului – care e legătura noastră neobosită cu Cerul – poate să ne ajute în toate necazurile și nevoile. Rugați-vă lui cu credință și veți afla sprijin. Așa a fost el întotdeauna: sfântul smereniei și al dragostei. Să ne ajute bunul Dumnezeu prin rugăciunile Sfântului Spiridon, și să ne ocrotească pe toți! Doamne ajută!

Împărăteasa care a ajuns în temniță

Dacă Sfântul Spiridon a fost păstor de oi și așa a pornit într-o viață de smerenie și dreptate, acum am să vă spun câteva lucruri despre Sfânta Teofana împărăteasa, care are prăznuirea pe 16 decembrie. Dincolo de toate onorurile și bogățiile unui palat, ea a rămas cu inima înrădăcinată în credință și în rugăciune, arătându-ne că și în cele mai înalte poziții sociale poți să duci o viață sfântă.

Poate unii se întreabă cine a fost împărăteasa Teofana și cum a ajuns ea la sfințenie. Așa că am să vă spun detalii despre familia ei, despre copilăria și căsătoria sa și despre împrejurările în care, deși a trăit la curtea imperială, a reușit să rămână în simplitate și să arate o iubire profundă de Dumnezeu.

Teofana s-a născut în Constantinopol, într-o familie de aristocrați. Tatăl ei, numit Constantin, avea o funcție înaltă în slujba statului, fiind o persoană ilustră a vremii, iar mama ei se numea Ana. Erau cunoscuți drept niște oameni tare milostivi și credincioși, însă aveau o mare suferință: nu aveau copii, iar anii treceau fără să vină vreun moștenitor în familie.

Durerea lor creștea cu fiecare zi, mai ales că pe atunci familiile care rămâneau fără prunci simțeau un mare gol în viață. Se gândeau că scopul

căsătoriei, după cum este și porunca lui Dumnezeu, este de a duce mai departe neamul omenesc și de a bucura lumea cu copii, crescându-i în credință. Se tot rugau Maicii Domnului, zi și noapte, sperând că vor primi măcar unul, ca să se bucure de împlinirea unei familii adevărate. Ei știau că Dumnezeu poate oricând să binecuvânteze pământul cu mulți oameni și că nimic nu este cu neputință la El. Și iată că pentru părinții Teofanei a fost o minune că rugăciunile lor au fost ascultate și Maica Domnului i-a binecuvântat cu această fiică, în care și-au pus toată nădejdea și toată dragostea.

Au botezat-o Teofana și au crescut-o cu mare grijă, îndrumând-o mereu către biserică și către învățătura creștină. Era foarte înțeleaptă și se spunea despre ea că avea toate darurile de la Dumnezeu, încât îi bucura mult pe tatăl și pe mama ei. Probabil că se vedea din fragedă copilărie că fata aceasta va ajunge de seamă, căci învăța repede, avea suflet nobil și arăta statornicie în credință încă de mică.

În vremea aceea, pe tronul Imperiului Bizantin se afla împăratul Vasile Macedon, un conducător

recunoscut ca bun, credincios și plin de frica lui Dumnezeu. Înaintase în vârstă și avea un fiu pe nume Leon, care mai târziu a fost supranumit Leon cel Înțelept. Împăratul se gândea tot mai des că venise timpul să-și însoare fiul, să-l pună să împărățească împreună cu el, ca să-l învețe astfel meșteșugul conducerii și să-l pregătească să rămână la cârmă după el. Așa că a dat poruncă să se caute în întreaga împărăție o fată potrivită, și iată că toți sfetnicii lui auziseră de Teofana, frumoasa și înțeleapta copilă a lui Constantin și a Anei. S-a grăbit să o cunoască și a aflat despre felul demn în care crescuse, despre credința ei, despre curățenia sufletului, și a socotit că ea ar fi cea mai bună alegere pentru fiul său. Bineînțeles, și tinerii s-au văzut, s-au plăcut, iar împăratul a poruncit să se facă nunta. Nu mult după aceea, Leon a fost pus alături de Vasile la tron și a început să împărățească împreună cu tatăl său, având-o lângă el pe Teofana, care îi devenise soție și împărăteasă.

În palatul imperial însă, ca în orice loc unde se află multă putere și bogăție, existau și personaje care se arătau altfel decât erau în realitate. Printre ei era unul care se prefăcea a fi creștin foarte evlavios, dar care în taină avea o altă credință și se îndeletnicea cu vrăjitoria. Acest om reușise să prindă ceva poziție la curte, legându-se de biserică într-un fel sau altul, dar își urmărea propriile interese. Împăratul Vasile mai avusese un fiu, care murise de tânăr, iar suferința îndurată de tată fusese mare. Atunci, vrăjitorul, cu meșteșugurile lui necurate, a înfățișat o nălucire a fiului mort, astfel că bătrânul

împărat a crezut că trăiește o minune și, mângâiat că și-a văzut fiul, l-a socotit pe acel om un fel de sfânt. Astfel, respectivul a căpătat și mai multă influență.

Leon și-a dat seama însă că omul acela nu lucra cu puterile credinței adevărate, ci se folosea de fel și chip de viclenii și vrăjitorii. Așa că l-a tratat cu răceală, neacceptând să-i dea onorurile și cinstirea pe care acesta le pretindea. De aici, vrăjitorul a început să-l urască pe tânărul împărat și să-i dorească moartea, numai că a ascuns bine dorința aceasta, așteptând prilejul potrivit să-i facă rău. A priceput că Leon era bine văzut de împăratul Vasile și că toată lumea îl respecta și-l iubea pentru înțelepciunea lui, așa că a vrut să-l înlăture cu totul.

Căutând momentul potrivit, vrăjitorul s-a apropiat de Leon cu o atitudine prefăcută, spunându-i ceva de felul următor: se gândea că Leon mergea des la vânătoare cu tatăl său prin diverse păduri și că, fiind atâția oameni invidioși, poate va încerca cineva să-i facă vreun rău împăratului. L-a convins pe Leon să țină o săbioară, foarte ascuțită, bine ascunsă la cizmă, ca să-și apere tatăl la nevoie, rugându-l să nu dezvăluie nimănui despre ea. Leon a luat aminte la idee, crezând că e un sfat bun, mai ales că la vânătoare, pe lângă arcuri și săbii obișnuite, e mai greu să fii mereu pregătit, și poate era bine să aibă ceva de rezervă într-un loc ferit de privirile altora.

Vrăjitorul, văzând că a reușit să-l convingă pe Leon, a așteptat o ocazie prielnică. A găsit un moment în care împăratul Vasile era mulțumit și într-o dispoziție mai bună, și i-a spus: „Împărate,

trebuie să-ți spun ceva important, fiindcă am auzit un zvon tare înspăimântător: fiul tău vrea să te omoare și să rămână singur la cârma imperiului. Are o săbioară ascunsă la cizmă și când mergeți la vânătoare plănuiește să te ucidă într-un loc ascuns din pădure. Mai bine să-l cercetezi și ai să vezi singur că așa stau lucrurile.”

Împăratul a ascultat și, tulburat de teamă, a așteptat următoarea vânătoare. Când s-au aflat în mijlocul pădurii, a poruncit slujitorilor să-l caute pe Leon la cizmă. Și așa i-au găsit săbioara. Cum împăratul fusese otrăvit la inimă de vorbele vrăjitorului, a crezut că fiul chiar voia să-l omoare. Așa că i-a spus în față: „De ce vrei să mă ucizi, de ce ții săbioara la cizmă?” Leon a încercat să se apere, spunând că o avea tocmai ca să-l protejeze, dar împăratul Vasile, orbit de minciuni, n-a vrut să-l mai asculte. A rostit ceva de felul că nu mai dorește să-l vadă și să-l audă vreodată. A poruncit slujitorilor să-l ia pe Leon, împreună cu Teofana, și să-i închidă într-un turn întunecos, fără lumină, doar cu pâine și apă. Un soi de temniță departe de lume, ca și cum i-ar fi aruncat într-o peșteră.

Vrăjitorul era mulțumit de reușita lui, dar nu-i era de ajuns. Se temea că împăratul ar putea descoperi la un moment dat adevărul și l-ar elibera pe Leon. Așa că s-a apucat să-l lingusească pe Vasile și mai tare, și să-i strecoare idei tot mai negre, cum că, spre a evita orice pericol, cel mai bine ar fi să-l ia viața fiului sau cel puțin să-i scoată ochii, ca să nu

mai poată pofti vreodată la tron. Ajunsese atât de înrăit, încât voia să-l distrugă pe Leon cu orice preț.

În tot acest timp, Leon și Teofana, singuri în turn, au trăit o suferință care i-a apropiat și mai mult de Dumnezeu. Timp de doi ani au rămas așa, în întuneric și sărăcie, cu hrană puțină, ca niște pustnici aruncați în uitare. Își petreceau vremea în rugăciune, căci erau credincioși și aveau nădejde în ajutorul Domnului.

Mama lui Leon, împărăteasa, care locuia la palat, era copleșită de amărăciune și plângea, amintindu-și că fiul ei nu e vinovat și totuși suferă. Se tânguia cu voce tare, spunând iar și iar: „Vai, vai, fiul meu Leon, vai, vai, fiul meu Leon.” Era un bocet continuu ce răsună prin sălile palatului, iar un papagal care zburda prin încăperile acelea a început să imite ce auzea. Așa se face că pasărea repeta de multe ori strigătele de jale: „Vai, vai, fiul meu Leon.”

După doi ani de la închiderea lui Leon, a venit o zi de sărbătoare, chiar praznicul Sfântului Ilie, când împăratul Vasile s-a dus la biserică, apoi s-a întors și a organizat o masă la care i-a chemat pe toți boierii și pe toți cei din conducerea țării. Dorea să-i bucure cu o masă îmbelșugată, așa cum se obișnuia la zile mari. În mijlocul acelei adunări, papagalul a intrat în încăpere și a început să spună răspicat: „Vai, vai, fiul meu Leon”, repetând de parcă ar fi fost un om conștient de ce se petrece. Când boierii și cei de față au auzit tânguirea rostită de pasărea care nu știa de la sine ce spune, dar învățase strigătele împărătesei, s-au întristat foarte tare.

Ei oricum știau bine că Leon era închis pe nedrept, doar că nu avuseseră curajul să-i vorbească împăratului despre adevărul situației. Mulți dintre ei au coborât ochii în pământ, au început să plângă și pur și simplu nu au mai putut să mănânce nimic, copleșiți fiind de milă și de durere. Împăratul, văzându-i pe toți cuprinși de tristețe, s-a mirat și i-a întrebat de ce se poartă așa, de ce plâng, de ce sunt atât de abătuți. Unii dintre boieri i-au răspuns cu teamă, dar hotărâți, că dacă și o biată pasăre se tânguie pentru fiul lui închis pe nedrept, cu atât mai mult ei, ca oameni, nu pot rămâne nepăsători. Cum să nu ne doară pe noi, au spus ei, când știm că acesta, care e os din oasele tale, e ținut pe nedrept într-un turn și chinuit fără vină?

Împăratul, uimit, a început să se gândească mai serios la vorbele lor. Poate că i s-au deschis ochii sufletești sau poate că, văzând reacția boierilor săi, a înțeles că fusese prea aspru sau înșelat de vrăjitor. Dintr-odată, a poruncit să-l aducă imediat pe Leon, ca să vadă cum stă treaba. A fost scos astfel Leon după doi ani de stat în întuneric, cu părul și barba crescute, slăbit de atâta suferință. Slujitorii s-au ocupat să-l spele, să-l tundă și să-l îmbrace în haine împărătești, apoi să-l aducă în fața tuturor, așezându-l pe tron lângă tatăl său. Se spune că împăratul i-ar fi cerut iertare pentru nedreptatea pe care i-o făcuse și că între ei lucrurile s-au îndreptat măcar într-o anumită măsură.

Nu mult după ce l-a eliberat, împăratul Vasile, fiind bătrân și obosit de greutățile vieții, a părăsit

această lume, iar Leon a rămas singur la conducerea imperiului. Cum știa toată conspirația și ura vrăjitorului, a poruncit slujitorilor să-l aducă pe omul acela și să-i scoată ochii, apoi să-l exileze. S-a întâmplat tocmai ceea ce vrăjitorul voise cândva să pună pe seama lui Leon: a primit el însuși pedeapsa, văzându-se transformat dintr-un personaj cu influență într-un osândit izgonit de la curte. A fost o pildă vie că tot răul se întoarce împotriva celui care îl lucrează.

Să avem grijă cum lucrăm și cum ne purtăm în viața aceasta, pentru că tot ce facem ni se întoarce, mai devreme sau mai târziu. Dacă semănăm bine, vom culege roade bune, dacă semănăm rău, vom primi răsplată rea. Nu contează în ce funcție suntem sau în ce loc ne aflăm, căci până la urmă dreptatea lui Dumnezeu iese mereu la iveală.

După această întâmplare, Leon și soția lui, Teofana, care petrecuseră doi ani ca niște pustnici în turn, s-au apropiat și mai mult de rugăciune și de sfințenie. Începeau să înțeleagă deșertăciunea aces-tei lumi, să priceapă că bogățiile pământești se pot pierde într-o singură clipă și că adevărata nădejde se află în Dumnezeu. Oamenii care ajunseseră să-i cunoască spuneau că, deși purtau haine scumpe la palat, pe dedesubtul lor aveau haine de păr împle-tite, așa cum poartă pustnicii, ca să-și aducă aminte neîncetat de suferința celor doi ani și de nevoia de smerenie.

această lume, iar Leon a rămas singur la conducerea imperiului. Cum știa toată conspirația și ura vrăjitorului, a poruncit slujitorilor să-l aducă pe omul acela și să-i scoată ochii, apoi să-l exileze. S-a întâmplat tocmai ceea ce vrăjitorul voise cândva să pună pe seama lui Leon: a primit el însuși pedeapsa, văzându-se transformat dintr-un personaj cu influență într-un osândit izgonit de la curte. A fost o pildă vie că tot răul se întoarce împotriva celui care îl lucrează.

Să avem grijă cum lucrăm și cum ne purtăm în viața aceasta, pentru că tot ce facem ni se întoarce, mai devreme sau mai târziu. Dacă semănăm bine, vom culege roade bune, dacă semănăm rău, vom primi răsplată rea. Nu contează în ce funcție suntem sau în ce loc ne aflăm, căci până la urmă dreptatea lui Dumnezeu iese mereu la iveală.

După această întâmplare, Leon și soția lui, Teofana, care petrecuseră doi ani ca niște pustnici în turn, s-au apropiat și mai mult de rugăciune și de sfințenie. Începeau să înțeleagă deșertăciunea acestei lumi, să priceapă că bogățiile pământești se pot pierde într-o singură clipă și că adevărata nădejde se află în Dumnezeu. Oamenii care ajunseseră să-i cunoască spuneau că, deși purtau haine scumpe la palat, pe dedesubtul lor aveau haine de păr împleteite, așa cum poartă pustnicii, ca să-și aducă aminte neîncetat de suferința celor doi ani și de nevoia de smerenie.

DE CE ÎNGĂDUIE DUMNEZEU SUFERINȚA

Se spune că Sfânta Teofana, chiar și când avea la dispoziție o cameră împărătească luxoasă, se culca pe jos, lângă pat, atunci când era singură, ca să se ostenească și să-și aducă aminte că nimic din ceea ce vedem nu este cu adevărat al nostru. Își împlinea toate îndatoririle de împărăteasă, dar în taină se ruga mult, construia mănăstiri, ajuta săracii și își dovedea bunătatea în fiecare zi. Niciun om nevoiaș nu trecea pe lângă ea fără să primească ceva ajutor, o vorbă bună, o privire caldă și un dar. În felul acesta, Teofana a devenit o binefăcătoare pentru mulți, împlinind Evanghelia în fapte și dovedind virtutea milosteniei.

Leon, văzând cum se comportă soția sa, ajunsese să o numească sfântă încă din timpul vieții. Spunea cu drag că dacă i-ar sta în putere ar face chiar o biserică în cinstea ei, încă de pe acum. Se pare că a și înălțat o biserică, dar cum Teofana l-a rugat să nu îi pună numele, ci să o dedice tuturor sfinților, el a ascultat-o. Mai târziu, după ce Teofana a adormit în Domnul, a fost pomenită și ea acolo, alături de ceilalți sfinți, pentru că toți recunoșteau sfințenia vieții ei.

Se știe că, la vremea hotărâtă de Dumnezeu, Teofana s-a îmbolnăvit și s-a mutat la viața veșnică,

trecând pragul acestei lumi în rugăciune și smerenie, după cum trăise și înainte. Este cinstită în rândul sfinților, iar prăznuirea ei ne arată tuturor că nu contează locul social pe care îl ai sau câtă avuție te înconjoară: poți deveni sfânt dacă rămâi statornic în Dumnezeu și nu te lipești de lucrurile materiale care trec ca o suflare.

Prin tot ce s-a petrecut, se dovedește că Dumnezeu a îngăduit acei doi ani de necaz în care Leon și Teofana au suferit cumplit, spre a le fi de folos mai târziu. Dacă stăm și ne gândim bine, fiecare dintre noi trăiește uneori suferințe și se întreabă de ce îngăduie Dumnezeu așa ceva, de ceânduiește să pierdem afaceri, să pierdem bani sau alte bunuri la care ținem. Dar iată că, și în cazul lor, cei doi ani i-au pregătit sufletește, i-au călit, i-au apropiat mai mult de Dumnezeu. După ce au ajuns din nou la putere, nu s-au mai legat strâns de bogății, de palat, de tot ce credeau alții că este important. Au rămas smeriți, au continuat să facă milostenie, să fie atenți la nevoile celor din jur și să ducă o viață de rugăciune, asemenea unor monahi în mijlocul unei curți împărătești.

Pentru noi toți, povestea Sfintei Teofana împărăteasa este o încurajare. Vedem cum, din palatele cele mai luxoase și din mijlocul splendorii, se ajunge la sfințenie dacă sufletul se ține aproape de Dumnezeu și nu se pierde în ispitele acestei lumi. Nu trebuie să trăim neapărat într-o chilie sărăcăcioasă ca să fim aproape de El, ci e de ajuns să ne amintim că suntem trecători, că adevărata

avere e în Cer și că rugăciunea, smerenia și faptele bune ne deschid calea spre viața veșnică.

Oamenii se întreabă adesea cum de un împărat și o împărăteasă pot avea inimă de pustnici, cum reușesc să se roage și să se lege de cele duhovnicești când au atât de multe răspunderi lumești. Dar iată că Leon și Teofana țineau multe slujbe, construiau mănăstiri, se implicau în acte de caritate și nu se lăsau copleșiți de plăceri deșarte sau de obiceiuri desfrânate.

Teofana își iubea soțul și voia să-l sprijine în toate hotărârile importante. Ea vedea că după eliberarea din turn a rămas un împărat drept, credincios, dornic să îndrepte răul care i se făcuse. Dar și Leon o respecta și o prețuia pentru viața curată pe care o ducea, pentru felul în care reușea să stârpească orice urmă de mândrie din inima ei. Teofana se obișnuise să nu se atașeze de mâncărurile alese, de bogățiile și fastul de la curte. Ea era cu gândul la cei sărmani, la orfani și la văduve, pe care îi ajuta ori de câte ori afla de nevoia lor.

E impresionantă imaginea împărătesei care doarme pe jos, pe un fel de așternut aspru, chiar lângă patul împărătesc. Cine s-ar fi gândit că o femeie de neam înalt și cu putere în stat ar alege o astfel de nevoință? Și totuși, ea a ales de bunăvoie să îmbine în inima ei demnitatea regală cu smerenia pustnicească, ca un semn că îi mulțumea lui Dumnezeu pentru tot ce are și că nu vrea să uite durerea acelor doi ani de întuneric, când doar

rugăciunea o ajutase să rămână întreagă la minte și la suflet.

Ne-am putea întreba cum ar fi decurs viața ei dacă nu ar fi trecut prin încercarea din turn. Probabil că ar fi rămas o soție credincioasă, dar fără suferință nu ar fi ajuns la aceeași curățenie a inimii și la aceeași desăvârșire. Suferința a adus-o la un alt nivel de conștiință, a făcut-o să vadă mai limpede deșertăciunea lumii. Tot ce a trăit între acele ziduri reci a maturizat-o din punct de vedere duhovnicesc și a unit-o și mai mult cu Leon, care trecuse prin aceeași încercare. După ce au fost scoși din întuneric și au primit din nou lumina, le-a fost mai ușor să înțeleagă lumina lui Dumnezeu, să trăiască în sfințenie și să răspândească binele în jurul lor.

La sfârșit, când a venit ceasul să plece din lumea aceasta, Teofana și-a încheiat viața pământească în rugăciune și a fost primită de Biserică în rândul sfinților. Știm că nu a fost nici prima, nici ultima care a dovedit cum calea împărătească din lume poate fi transformată în cale spre Împărăția Cerurilor. Dacă e să ne gândim, există atâtea exemple de sfinți care au fost regi, împărați, aristocrați sau oameni de rând, toți ajungând la aceeași stare de sfințenie prin harul și lucrarea lui Dumnezeu. Totul depinde de inima fiecăruia și de dorința sinceră de a urma poruncile Domnului.

Unii, când aud povestea Teofanei, se întreabă de ce a îngăduit Dumnezeu atâta suferință în familia împărătească și cum de a permis ca Leon, un

om bun, să fie închis atâta vreme. Dar dacă privim în urmă, vedem că suferința a fost de fapt un răgaz de apropiere de El. Oamenii se pot răzvrăti, întrebându-se de ce li se iau afacerile, de ce li se pierde averea, de ce suferă diverse nedreptăți, însă de multe ori numai așa ne lepădăm de mândrie și ne sprijinim mai puternic pe credință. Pentru Leon și Teofana, cei doi ani au fost o lucrare a harului dumnezeiesc care i-a ridicat spre o înțelegere mai profundă a vieții.

Chiar și împăratul Vasile, care se dovedise la început atât de aspru, a avut prilejul să vadă cum fusese înșelat și să îndrepte o parte din rău. A poruncit eliberarea lui Leon când a văzut lacrimile boierilor și a auzit cuvintele papagalului, iar asta ne arată că în inima lui se păstra o fărâmbă de regret și iubire părintească. Chiar dacă nu i-a mai fost dat să trăiască mulți ani de atunci, a apucat să-și ceară iertare de la fiul său.

În tot acest timp, Teofana a rămas un model al soției credincioase, care își urmează soțul chiar și în temniță, rămânându-i aproape, îndurând cu răbdare și rugăciune lipsurile și frica. S-a așezat și ea în calea suferinței, fără să-și părăsească bărbatul, și au trăit acolo o adevărată viață monahală, cu post și rugăciune, rostind neîncetat numele Domnului. În acest fel, s-au legat încă și mai mult de cele duhovnicești, iar când au ieșit la lumină, Teofana s-a arătat și mai binefăcătoare față de cei săraci, față de cei aflați în necaz.

Astăzi, când ne uităm la exemplul ei, vedem că un om poate trăi ca un pustnic în palatul lui și că nimic nu-l poate opri să se sfințească, dacă voința lui e puternică. Dimpotrivă, uneori încercările mari dau naștere la sfințenie tocmai în locurile unde nimeni nu s-ar aștepta. E curios și înălțător totodată să vezi că bogăția, luxul și onorurile nu i-au furat mintea Teofanei, ci au ajutat-o, împreună cu încercarea grea, să devină o lumină pentru ceilalți.

Privind spre viața ei vedem că, dacă ți-e dat să mergi până la capăt pe calea încercărilor, primești și bucuria harului. Poate că, dacă n-ar fi trecut prin perioada de surghiun, Teofana ar fi rămas o împărăteasă evlavioasă, însă nu ar fi trăit adâncimea rugăciunii pe care a dobândit-o în închisoare. Era ca un grăunte de aur care a trebuit să fie pus în foc ca să se arate în toată strălucirea lui.

Astfel, chiar și în vremurile noastre, luăm aminte la exemplul acestei împărătese și ne întrebăm ce atitudine ar fi avut ea în fața problemelor care ne macină pe noi. Poate că ar fi spus să ne oprim o clipă din graba noastră, să ne așezăm la o rugăciune, să Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru cât avem, să ne amintim de cei mai săraci și să nu ne pierdem nădejdea la prima piedică.

Așa se încheie, dragilor, istorisirea mea despre Sfânta Teofana împărăteasa, o poveste care, deși rămâne simplă în cuvinte, vorbește despre lucruri adânci și despre felul în care omul poate să se păstreze până la capăt în credință. Ori de câte

ori vom trece prin încercări, să ne amintim de cei doi ani de suferință ai Teofanei și ai lui Leon și de felul în care Dumnezeu i-a scos din beznă și i-a așezat din nou la lumină, pentru ca apoi viața lor să se îndrepte spre sfințenie. Dumnezeu să ne ajute și să ne întărească să înțelegem că în orice necaz se ascunde un rost, că toate sunt pentru mântuirea noastră, dacă ne lipim cu totul de El, așa cum a făcut Sfânta.

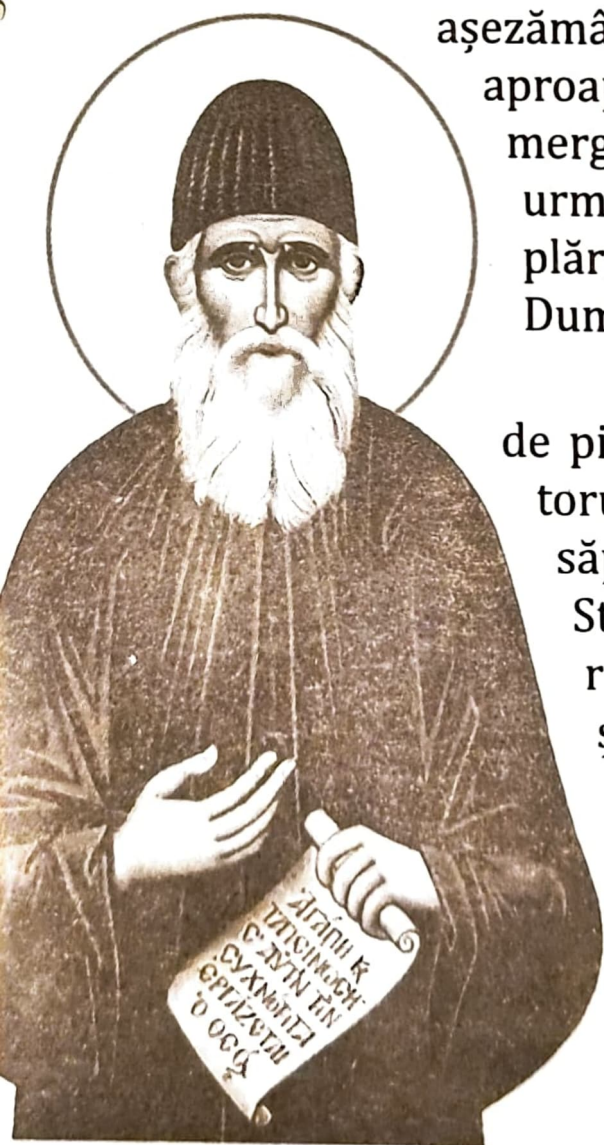
Mare este răbdarea sfinților în încercări

Despre Cuviosul Paisie, un părinte sfânt care a trăit în timpurile noastre, se spune că a dus o viață atât de îmbunătățită, încât după adormirea lui a fost trecut în rândul sfinților. Era cunoscut drept Cuviosul Paisie Aghioritul și, așa cum s-a mai auzit pe la mulți sfinți, purta denumirea de „Aghioritul” sau „Athonitul” deoarece a viețuit în Sfântul Munte Athos. Multe dintre cărțile lui au fost traduse și în limba română, iar oamenii au ajuns să-l cunoască și să-l iubească pentru învățăturile și minunile sale.

S-a născut în Capadocia, în Farasa, adică în Asia Mică, o regiune binecuvântată care a dăruit lumii numeroși părinți cu viață sfântă, între care și cei Trei Ierarhi, dar și Cuviosul Porfirie Kavsokalivitul, Cuviosul Iakov Tsalikis și mulți alții. Așa a fost și cu părinții Cuviosului Paisie, care împreună cu el, abia născut, au părăsit pământul natal și s-au așezat în Grecia în urma schimbului de populație de după Primul Război Mondial. Sfântul Paisie a văzut lumina zilei în anul 1924 și a fost botezat de un alt părinte cu viață sfântă, Sfântul Arsenie Capadocianul. Se spune despre Sfântul Arsenie că îi ajuta pe toți, fără să țină cont dacă erau greci ori turci; se ruga pentru

bolnavi și îi tămăduia, fiindcă era mai greu de găsit un doctor în satele sărace ale Capadociei.

Imediat după botezul Cuviosului Paisie, familia lui a plecat în Grecia și s-a așezat în Konitsa. Părinții l-au crescut în credință, simplitate și o dragoste specială față de Dumnezeu. A făcut armata în vremea celui de-Al Doilea Război Mondial, perioadă plină de încercări, iar mai târziu a ales calea monahismului, mutându-se în Sfântul Munte Athos. A primit tunderea monahală acolo, s-a întors pentru o vreme la Mănăstirea Stomiou, din locurile unde copilărise, și s-a străduit să refacă așezământul monahal, care era aproape părăsit. Pe oriunde mergea însă avea să lase în urmă numeroase întâmplări uimitoare, semn că Dumnezeu lucra prin el.

A rămas cunoscută, de pildă, povestea cu vânătorul care urca o dată pe săptămână la Mănăstirea Stomiou, de fiecare dată rugându-se în biserică și plecând apoi la vânătoare prin munți. Cuviosul Paisie s-a întrebat o vreme de ce acela își lua pușca cu el, și totuși făcea o oprire atât de smerită în fața

icoanei Maicii Domnului. A stat odată să vadă cum vânătorul, înainte de a porni la drum, lua puțin ulei din candela Maicii Domnului și ungea țeava puștii. Se ruga fierbinte, spunându-i Maicii Domnului că are mulți copii și are nevoie de hrană pentru ei. Apoi cobora, iar la scurt timp se auzea o singură împușcătură. Când l-a întrebat cu blândețe ce se întâmplă, omul a spus că după ce se roagă, la câteva sute de metri de mănăstire, îi iese întotdeauna o capră sălbatică în cale. O vânează și astfel le duce acasă copiilor de-ale gurii. Mărturisea că Maica Domnului i-a răspuns la rugăciuni de fiecare dată, în acele vremuri de sărăcie. Cuviosul Paisie s-a minunat de credința acestui om simplu, care nici măcar nu punea la îndoială ajutorul ceresc.

Își amintea și despre o femeie din sat, care venea din când în când să-l ajute la mănăstire. Cineva l-a luat deoparte pe Cuviosul Paisie și i-a spus că femeia aceea nu era așa de evlavioasă cum părea, fiindcă în sat ar fi trăit în desfrânare cu polițiști sau cu cine știe cine. Cuviosul, încă tânăr și dornic să nu lase răul să intre în biserică, a certat-o aspru când a văzut-o următoarea dată, întrebând-o cu reproș cum are curajul să vină într-un loc sfânt când duce o viață păcătoasă. S-a întors femeia acasă plângând, iar Cuviosul Paisie a rămas cu un gând de mulțumire, crezând că făcuse ceea ce trebuia.

Imediat însă a fost cuprins de o luptă trupească așa de mare, încât simțea că parcă arsura păcatului îl atinge direct. A încercat să se roage, dar ispita devenea și mai puternică. De durere și disperare, și-a

luat securea pe care o folosea la spart lemne și și-a provocat singur tăieturi pe picioare, căutând să-și distragă mintea de la gândurile tulburătoare. Răul nu ceda și, cuprins de spaimă, a strigat către Maica Domnului să-l ajute. Într-un târziu, a înțeles în rugăciune că aceeași ispită o purta zilnic și femeia alungată, iar el, care nu îndurase decât câteva ceasuri, își dădea deja sufletul de greu ce era. A priceput că o judecase prea aspru și că nu cunoștea lupta lăuntrică a aceluia suflet. Și-a cerut iertare de la Dumnezeu și de atunci a învățat să nu grăbească judecata asupra nimănui, oricât de vinovat ar părea.

Au urmat apoi alte lucruri în viața sa duhovnicească. A stat un an întreg în Muntele Sinai, în pustietatea fierbinte a Egiptului, unde căldura era atât de mare, încât saliva i se usca aproape imediat. Acolo, într-o căsuță cu un mic paraclis închinat Sfinților Galaction și Epistimi, s-a nevoit cu rugăciunea și cu asprimea pustiei. După aceea, a revenit în Sfântul Munte Athos și a fost un timp ucenic al Cuviosului Tihon, un părinte rus cu viață sfântă, despre care spunea că nu slujea niciodată fără lacrimi. Mărturisirea că liturghiile părintelui Tihon durau adesea ore întregi, pentru că acesta, la Heruvic sau când era momentul să iasă cu Sfintele Daruri, rămânea îndelung în contemplație, copleșit de harul lui Dumnezeu. Adesea, Cuviosul Paisie stătea și el în genunchi, repetând cântările, așteptând ca părintele Tihon să-și revină din acea stare duhovnicească. Își amintea cu drag cum erau doar ei doi, în chiliuța lor, trăind clipe de imensă bucurie și sfințenie.

După aceea, Cuviosul Paisie s-a nevoit prin mai multe locuri din Athos, dar a rămas cu deosebire cunoscut pentru chilia Panagudei, care înseamnă pe românește „Preasfântuța”. Acolo a primit mulțime de oameni care căutau sfat și mângâiere, deși el avea grijă să-și păstreze un program de rugăciune neîncetată și nu-i primea pe vizitatori decât la anumite ore din zi. Se povestește despre un părinte ce a fost primit peste noapte în chilia sa, pentru că venea de departe. Cuviosul l-a îndemnat să se roage împreună, iar apoi să se odihnească puțin, spunându-i să se pregătească pentru un alt fel de priveghere. Părintele vedea cum Paisie abia dacă închidea ochii, petrecându-și noaptea în rugăciune. La un moment dat, Cuviosul l-a întrebat dacă a văzut vreo vedenie, iar părintele, uimit, i-a răspuns că nu, neînțelegând despre ce vorbea. Mai târziu, în timpul slujbei, Cuviosul Paisie a căzut brusc cu fața la pământ, semn că îl vizitase cineva din cer. S-a simțit în bisericuță o mireasmă neobișnuită, iar candelile au început să se miște, ca și cum le-ar fi atins cineva. Când momentul s-a sfârșit, părintele l-a întrebat ce a fost aceea minune, iar Paisie i-a răspuns liniștit că trecuse Maica Domnului pe acolo, aflându-i pe cei doi lipsiți de somn și oferindu-le o mângâiere duhovnicească. Cuviosul obișnuia să spună că Maica Domnului trece zilnic prin tot Athosul, să vadă cum se nevoiesc călugării, ca mamă neobosită pentru toți.

După ce am ajuns eu în Athos în anul 1993, am prins tocmai perioada în care Cuviosul Paisie era bolnav și se mutase la Suroti, unde îl îngrijeau niște maici pe care el însuși le ajutase mult duhovnicește

la începuturile mănăstirii lor. Acolo, în mănăstirea de maici ridicată cu sprijinul lui, a petrecut ultimul an, primindu-i pe cei care veneau la el și găsindu-le un cuvânt de mângâiere, deși suferea de cancer și avea metastaze care îi provocau dureri mari. Mulți îi spuneau să se roage lui Dumnezeu ca să îl vindece, dar el le răspundea limpede că toată viața ceruse această boală, socotind-o drept cununa lui, fiind convins că Dumnezeu ascultă altfel rugăciunea unui bolnav care nu se roagă pentru sine, ci pentru toți ceilalți aflați în suferință. Astfel și-a petrecut zilele, mângâindu-i pe oameni prin cuvinte și rugăciuni, până când a plecat din lumea aceasta și a fost îngropat la Suroti. Iar de atunci, mii de oameni, zi de zi, se îndreaptă către mormântul lui, cerându-i ajutorul și încredințându-se că Cuviosul nu-i lasă singuri.

SUFERINȚA CARE SE PRIMEȘTE CU RUGĂCIUNE

Îmi vine în minte un grec pe care îl cunoșteam de douăzeci de ani. El a venit la Athos împreună cu fiul lui și povestea cum a hotărât să construiască o bisericuță în cinstea Cuviosului Paisie pe un teren retras, unde exista doar un mic proschinitar de doi metri lățime și un metru și ceva lungime, în care abia puteai aprinde o candelă. A spus că își dorea o bisericuță mai mare și s-a dus la episcop, de unde

a primit binecuvântarea, apoi s-a rugat la Cuviosul Paisie și a mers la primărie să obțină un teren. A primit aprobare pentru o bucată de pământ chiar mai mare decât ceruse, dar când a cerut fonduri a fost refuzat și i s-a spus să se descurce singur. S-a pus din nou pe rugăciune la Cuvios, având acasă o icoană pictată cu chipul lui, și după ce a adormit seara, dimineața a deschis telefonul și a văzut că ecranul se afișa cu aceeași icoană pe care o avea pe perete, deși el nu făcuse nimic ca să o așeze acolo. Mai mult, când s-a apropiat de icoana din perete, aceasta a început să scoată mireasmă, umplându-i camera de parfum. Atunci și-a dat seama că va primi ajutor și a spus că într-adevăr, în câteva luni, s-au adunat banii și a putut ridica o bisericuță frumoasă, iar icoana din casă continuă uneori să răspândească mireasmă, umplând tot locul de binecuvântare.

Mă gândeam și eu la o întâmplare de acum câțiva ani, când am mers cu cineva la Mănăstirea Suroti într-o zi de vineri, neștiind că atunci porțile sunt închise complet, astfel încât nu intră nimeni toată ziua. La poarta de fier situată la vreo 300-400 de metri mai jos, totul era încuiat, iar persoana care venise cu mine, având mare evlavie la Cuviosul Paisie, și-a ridicat mâinile și l-a rugat fierbinte să facă ceva, spunând că dorește să ajungă la mormânt și să se închine. În clipa în care a rostit aceste cuvinte, poarta s-a deschis singură în părți. Am urcat repede în mașină, am intrat, iar în spatele nostru poarta s-a închis la loc. În curtea mănăstirii era liniște, iar la biserică am găsit doar un grup de preoți din Cipru, care veniseră cu programare, așa că li se deschisese

dinainte. Maicile de acolo au crezut că suntem cu grupul lor, până ce s-au lămurit că am ajuns altfel, iar când le-am spus că a rânduit Cuviosul, ne-au îngăduit să ne închinăm și să ieșim laolaltă cu acel grup. Am înțeles și mai mult atunci că Cuviosul Paisie face multe minuni și nu ne lasă dacă îl chemăm cu credință.

Și mai povestea lumea că, atunci când era în viață, el obișnuia să se roage în fiecare noapte, de la miezul nopții până la două, pentru tinerii care se pierd prin distracții, prin cluburi, prin patimi ale drogurilor sau desfrâului, fiindcă spunea că nimeni nu se roagă pentru ei, nici măcar ei înșiși. Era convins că rugăciunea făcută pentru sufletele uitate de lume face mult, și chiar zicea că Domnul îi iubește și pe aceia care zac în întuneric, dar e nevoie de cineva care să se ridice și să ceară milă pentru ei. S-au auzit situații extraordinare, în care tineri ce erau aproape să-și piardă viața într-un accident au mărturisit că l-au văzut pe un călugăr cu barbă, care le-a sărit în ajutor în ultima clipă. Unul din ei, care intrase cu viteză în spatele unui camion, a fost aruncat deoparte, teafăr, în timp ce motocicletă s-a făcut bucăți. Mai târziu, când a început să caute să afle cine era părintele acela, a descoperit că era Cuviosul Paisie. Aceasta s-a petrecut înainte de moartea sfântului, pe când încă viețuia în Panaguda, iar rugăciunile lui cuprindeau tot felul de oameni pe care nici nu-i cunoștea, dar pe care îi iubea în numele Domnului.

Așa s-a arătat Cuviosul Paisie vreme de mulți ani, un părinte iubitor și simplu la vorbă, dar plin de

har și de putere duhovnicească, ajutându-i pe toți cei care îl căutau cu nădejde. Spunea mereu că Maica Domnului este împărăteasa noastră, a tuturor, și că ea veghează fără odihnă asupra grădinii sale, care e Sfântul Munte Athos, dar și asupra lumii întregi, dacă oamenii o cheamă. După plecarea lui la Domnul, în iulie 1994, au urmat și mai multe semne ale sfințeniei sale, iar Biserica l-a trecut în rândul sfinților, ceea ce a adus bucurie nespusă credincioșilor, care deja îi citeau cărțile și îi ascultau învățăturile.

Se mai spune că, atunci când era bolnav în spital, a cerut doar să aibă puterea de a da cuvânt de folos celor care veneau la el, nevoind să-și cruțe durerea, ci întotdeauna să slujească altora. De altfel, ținea mult la ideea că suferința, dacă este primită cu rugăciune, deschide uși spre mângâiere pentru toată lumea. Cuviosul Paisie rămâne un exemplu de răbdare în suferință și de iubire de oameni, motiv pentru care rugăciunile către el au mare putere, iar mulți mărturisesc vindecări, ajutor în probleme sau pur și simplu o pace neașteptată atunci când îi cer mijlocirea. Privind la viața lui, se vede cum de mic copil a fost botezat de un sfânt, iar la rândul lui a devenit un părinte sfânt pentru vremea noastră, încât unii își spun că îi leagă un fir nevăzut al sfințeniei pe care Dumnezeu îl țese fără încetare.

Ar fi frumos să-i cerem cu încredere sprijinul atunci când ne simțim pierduți. Să nu uităm nici de Maica Domnului, despre care Cuviosul Paisie repeta că este stăpâna noastră și ne ocrotește la fiecare pas, doar să avem ochi să vedem și inimă să-i mulțumim.

El a dat mângâiere multora, a deschis uși ferecate, s-a coborât în încercările omenești și a adus lumina credinței până în ultimele ceasuri ale vieții. Astfel, mii de oameni se închină și astăzi, cerându-i: „Cuvioase Paisie, roagă-te pentru noi!”, convinși că el îi ascultă și îi ajută cu aceeași dragoste pe care le-a arătat-o și când era în trup. Doamne, ajută!

„FIULE, UNDE ERA MINTEA TA ATUNCI?”

Am stat de vorbă cu un bătrân grec, trecut de 65 de ani, care mi-a povestit un lucru de-a dreptul uimitor. Omul acesta, mare avocat de meserie, avea și fiul tot avocat. El mi-a spus că, de mulți ani, duhovnicul i-a dat ca regulă să învețe pe de rost Acatistul Bunei Vestiri și să-l rostească zilnic, cât poate el de des. Și asta a făcut, fără să obosească. Din vorbă în vorbă, mi-a spus ce i s-a întâmplat cu ceva timp în urmă.

Într-o zi, mergea cu fiul lui să ia trenul din Atena – un tren care uneori e metrou sub pământ, alteori merge pe deasupra. Când urcau scările spre peron, a simțit brusc o forță care l-a împins violent. Zicea că picioarele i s-au blocat, de parcă nu putea sări, și s-a răsturnat de pe a cincea treaptă exact ca o statuie, cu capul înainte, până jos, pe prima treaptă. În momentul căderii, el avea mintea la Acatistul

Maicii Domnului, pe care tocmai îl rostea în gând. Ajunsesse la partea care vorbește despre cum, prin minunile Nașterii, Maica Domnului i-a lăsat fără replică pe filozofi.

Partea interesantă e că, deși a fost împins cu atâta putere, o altă forță nevăzută i-a sprijinit capul chiar deasupra ultimei trepte, la vreo cinci centimetri, și l-a lăsat să cadă doar cu trupul. Capul nici nu s-a lovit, de parcă a fost ținut în aer. Fiul lui, îngrozit, a sărit să-l ajute, convins că tatăl s-a rănit grav și trebuie să cheme salvarea. Dar bătrânul s-a ridicat teafăr, de parcă nimic nu i se întâmplase. A făcut doar un semn că nu are nevoie de medici și au pornit mai departe către birou, ca și cum ar fi căzut doar pe o pernă, nicidecum pe betonul acelor scări.

Fiul lui era uimit: „Tată, dar tu chiar te-ai lovit cu capul de treaptă? Nu-mi vine să cred că n-ai nimic!” Răspunsul bărbatului a fost simplu: „Nu, fiule, tocmai când am căzut, eu spuneam Acatistul Bunei Vestiri în minte. Și am simțit o mână care mi-a prins capul și nu m-a lăsat să dau cu el de treaptă. Uite de ce e bine să ne rugăm la Maica Domnului neîncetat!”

Așadar, vedeți și voi cum l-a păzit Maica Domnului exact în clipa aceea periculoasă. Dacă nu avea mintea la rugăciune, cine știe ce s-ar fi întâmplat. Omul ar fi putut să-și spargă capul și să moară pe loc. Însă, pentru că era legat prin rugăciune de Maica Domnului, nu a pățit nimic. Și așa înțelegem cât de grijulie e Preasfânta Fecioară cu cei ce o cheamă în ajutor.

Povestea bătrânului avocat se leagă foarte frumos de ce spunea Cuviosul Paisie Aghioritul. Un bărbat, care suferise un accident de mașină, s-a dus să-i ceară ajutorul. Era tare necăjit, rămăsese cu sechele. Cuviosul Paisie l-a întrebat simplu: „Fiule, în ce stare erai când a avut loc accidentul? Unde era mintea ta atunci?” Omul, cam rușinat, a răspuns că nu se ruga, că gândurile îi zburau la tot felul de probleme și planuri.

Atunci Cuviosul i-a spus un lucru: „Dacă te-ai fi rugat în clipa aceea, n-ai fi pățit ce-ai pățit. Sau chiar de se întâmpla accidentul, n-ar fi fost atât de grav.”

Ce ne învață asta? Că rugăciunea e o legătură permanentă cu Dumnezeu, cu Maica Domnului și cu sfinții. În momentul în care ne rugăm, harul ne păzește, ne acoperă. Uneori scăpăm fără nicio pagubă, alteori suferința e mai ușoară. E o taină aici: nu înseamnă că dacă te rogi 24 de ore din 24 n-o să mai ai nicio durere. Dar scapi de multe necazuri, iar pe cele care vin le duci cu mai multă putere și chiar te alegi cu folos.

„Duhul Sfânt vă va învăța toate”

Am să vă povestesc despre un alt părinte sfânt al vremurilor noastre, un om care a trăit în Sfântul Munte și avea să fie recunoscut oficial de Biserică drept cuvios. Mă refer la Sfântul Porfirie Kavsokalivitul, care a plecat la Domnul în 1991, deci nu demult, aproape în zilele noastre. Îl iubesc foarte mult și mă gândesc deseori la viața lui, fiind impresionat de felul în care Dumnezeu i-a rânduit pașii, încă de la o vârstă fragedă, înspre o nevoință neobișnuită pentru un copil.

Avea doar 12 ani când a ajuns în Sfântul Munte, ceea ce, dacă stăm să ne gândim, e ceva extraordinar, pentru că pe atunci regula era strictă: nu se primeau copii mai mici de 16 ani. Însă Sfântul Porfirie, copil fiind, pornise de trei ori din Atena spre Athos, ca și cum o dorință nestăvilă îl mâna spre acel loc plin de sfințenie. La primele două încercări,

dorul de casă și de ai lui îl copleșea la jumătatea drumului și se întorcea. Însă la a treia încercare, Dumnezeu i-a scos în cale un călugăr bătrân care l-a întrebat ce căuta și, auzindu-i planul, l-a luat sub ocrotirea sa. Pentru că era limpede că băiatul nu voia să dea înapoi, părintele i-a spus corăbierului că e nepotul lui, un copil rămas orfan. Așa a putut intra în Athos, cu toată opreliștea de vârstă, și a ajuns în Kavsokalivia, un loc mai retras din Sfântul Munte, unde se nevoiesc pustnici.

De la vârsta de 7 ani, Sfântul Porfirie lucrase deja într-un magazin, luând în grijă tot felul de sarcini mărunte, precum măturatul, udatul florilor, căratul mărfii. Tatăl lui, om simplu, plecase în Panama să muncească, lăsându-l doar cu mama și frații săi. Așa că băiețelul a trebuit să învețe de timpuriu greutățile vieții. Abia reușise să facă un an de școală, și apoi, silabisind cum știa el, citise *Viața Sfântului Ioan Colibașul*, care l-a impresionat nespus de mult. Acea citire l-a pus pe gânduri, și pas cu pas i-a aprins în suflet dorința să urmeze calea pustnicească. Nu a mai zăbovit mult, și iată că a reușit să se strecoare în Sfântul Munte.

Din clipa când a început să stea sub ascultarea celor doi bătrâni care l-au primit la Kavsokalivia, totul s-a transformat într-o adevărată școală a smereniei și a dragostei. Spunea că ascultarea pe care o făcea era cu atâta dăruire, încât la doar 14 ani bătrânii au hotărât să-l călugărească. E lucru rar întâlnit, mai ales în zilele noastre, dar i-au dat atunci schima, la o vârstă atât de fragedă, ceea ce arată că vedeau în

el un har special, ceva care strălucea înăuntrul său și-l făcea vrednic de a fi îmbrăcat în haina monahală.

După foarte scurt timp, Sfântul Porfirie a primit și harul înainte-vederii. Își amintea cum intrase odată în biserica mare a schitului, fără să fie văzut, și l-a zărit pe un călugăr bătrân, rus, care se ruga atât de adânc, încât lumina la propriu. Cuviosul Porfirie s-a rugat și el, alături de acesta, și printr-o împărtășire a harului a început să vadă lucruri nevăzute, dincolo de limitele obișnuite. Din clipa aceea, distanța n-a mai contat: dacă bătrânii lui plecau undeva departe, la mulți kilometri, el îi „vedea” cum se opresc, cum beau apă, cum se întorc. Când le-a mărturisit aceasta, ei i-au spus să nu-și facă vreo slavă deșartă din asta, ci să lase totul la mila lui Dumnezeu, ca să nu-și piardă harul prin mândrie.

De la 14 ani începuse deci să trăiască o viață duhovnicească profundă, ajutat de o ascultare deplină și o iubire față de bătrâni. Cuviosul Porfirie spunea că acei doi părinți din Kavsohalivia erau uneori aspri cu el, însă el nu vedea în asta nimic rău. Din contră, spunea că simțea doar dragostea lor și își împlinea sarcinile cu mulțumire. Și astfel, cu recunoștință și iubire, a urcat tot mai sus în dobândirea harului.

La un moment dat, s-a îmbolnăvit grav la plămâni, iar bătrânii, temându-se că moare, l-au trimis în afara Sfântului Munte pentru îngrijiri. Așa s-a făcut că, după atâta timp petrecut în Kavsohalivia, s-a trezit în lume, reintrând în contact cu familia. Tatăl lui, om credincios, s-a bucurat foarte mult

văzându-l, dar mama lui, care nu era la fel de prinsă de cele duhovnicești, s-a comportat oarecum dur, necunoscându-i prea bine nevoințele. L-a muștrat și la un moment dat l-a dat chiar afară din casă. Cuviosul Porfirie era deja călugăr, plin de har, și nu pricepea de ce mama îl respinge. A intervenit apoi un alt părinte din Sfântul Munte, auzind ce se petrece, și i-a trimis mamei lui o scrisoare în care spunea că nici animalele nu-și leapădă puii. Conștiința femeii a prins a se înmuia. Până la urmă, ea a devenit foarte credincioasă, ajungând chiar să se laude cu fiul ei, mai cu seamă când a văzut că primește și preoția. Zicea atunci că ar fi vrut ca toți copiii ei să fie călugări, semn că Dumnezeu schimbase inima mamei.

M-a impresionat mereu povestea asta, pentru că arată cât de greu i-a fost Sfântului Porfirie, alungat de mama lui, totuși păstrând în suflet dragoste și respect. Spunea că e o mare binecuvântare, nu un blestem, ca cineva din familie să meargă la mănăstire și să se dăruiască pe sine lui Hristos.

Îmi amintesc că Sfântul Porfirie, așa cum se arată în cărțile scrise despre el, spunea că rugăciunea aduce pe Duhul Sfânt, iar Duhul Sfânt ne învață toate. Având pe Duhul Sfânt, omul nu mai vrea să păcătuiască, nu se mai mânie, nu mai urăște și nu se mai lasă cuprins de gândurile rele. Îndemna să devenim plini de Duhul Sfânt ca să fim cu adevărat liberi. „Nu ajungem sfinți vânând răul, ci lăsându-l deoparte și îndreptându-ne spre Hristos, care ne sfințește. Dacă ne umplem de bine, răul nu mai are loc. Unde vine harul lui Dumnezeu, acolo se topesc

orice întristare și împresurare. E adevărat că problemele vieții nu dispar cu totul, dar le întâmpini altfel și le biruiești cu bucurie, pentru că te știi în brațele lui Hristos.”

Și tot el zicea: „Să ne umplem de Hristos și totul va fi bucurie. Nu trebuie să stăm mereu să învățăm răul pe toate părțile, să ne plângem de el, să-l repetăm, ci să facem binele. Cu cât mai mult bine facem, cu atât mai puțin loc lăsăm răului.”

RUGĂCIUNEA MAMEI PENTRU COPII

Sfântul Porfirie a lăsat și îndrumări despre cum să-și educe mamele copiii. Spunea că nu e de ajuns să-i giugiulești, să-i ții în brațe și să le faci toate poftetele, fiindcă așa se poate naște un egoism primejdios. Cea mai mare putere a mamei pentru copiii ei e rugăciunea, mai ales noaptea, când micuții dorm. Îndemna mamele să meargă lângă patul lor, să îngenuncheze și să se roage fierbinte. Asta se imprimă în sufletul copiilor fără ca ei să-și dea seama, dar harul o să-i ocrotească și o să le îmblânzească inima.

Privea la diferite exemple de părinți care se plângeau că fiul e rebel, nu-i ascultă, vine târziu acasă. Unora le spunea să nu-l mai certe, ci dacă vine la miezul nopții să-l întâmpine cu un cuvânt cald, cu

mâncare dacă îi e foame, și nimic mai mult. Le spunea să se roage pentru el, și așa o să vadă, puțin câte puțin, cum un astfel de copil se întoarce fiindcă îl atinge harul chemat de rugăciunea părinților.

Citeam despre un caz al unei mame ce se plângea că fiul ei pleacă peste noapte, n-o ascultă, o sfidează. Părintele Porfirie i-ar fi zis să nu-l mai judece când sosește, să nu-i pună întrebări. „Spune-i doar că i-ai lăsat de mâncare și i-arăți unde e”, repeta el. A încurajat-o să se roage pentru copil pe la zece seara, în fiecare zi câte un sfert de ceas, fiindcă și el se va ruga. După o vreme, copilul a devenit nedumerit de atitudinea mamei, parcă îl neliniștea bunătatea ei. Se gândea: „De ce nu mă mai ceartă? Ce-i cu ea? Oare are ceva cu mine și nu zice?” Curând, a început să nu mai zăbovească nopțile pe afară și să se reîntoarcă mai devreme, ceva îl schimba dinăuntrul lui. Mai târziu, copilul s-a gândit să plece în America, spunând părinților că vrea să muncească. Aceștia, cu rugăciunea în inimă, i-au zis să facă ce vrea. Apoi, chiar înainte de plecare a avut un accident de mașină, dar a scăpat. Acest accident a avut până la urmă un rost: l-a făcut să se împace cu ai lui, să caute un loc de muncă stabil, să-și repare mașina. În final, totul s-a așezat frumos. Din nou s-a văzut cum rugăciunile părinților și bunătatea lor reușesc să schimbe un om.

CUM LUCREAZĂ SFINȚII DIN ZILELE NOASTRE

Pe la 20 de ani, Sfântul Porfirie a fost făcut diacon, apoi preot în afara Athosului, așa ceruse nevoia, iar Dumnezeu l-a scos în lume ca să fie de folos multora. Se spune că a slujit 33 de ani ca preot la un paraclis al Sfântului Gherasim, într-un spital din Atena. Acolo l-au cunoscut nenumărați oameni, și toți vorbeau despre darul lui al înainte-vederii. Te uita la el și îți dezvăluia și cele mai ascunse gânduri și întâmplări, nu ca să te sperie, ci să te ajute și să te pună pe calea cea bună.

După acești 33 de ani, s-a retras într-o mănăstire mai izolată, apoi a început să ridice o mănăstire după inima lui, pe o bucată de pământ pe care i-o dăruise cineva. A trăit o vreme într-o rulotă, până a turnat temelia și s-a apucat de construcție, iar acolo veneau mulți să-i ceară sfat.

Multă lume povestește minuni legate de Sfântul Porfirie. De pildă, un electrician repara o priză în chilia lui și l-a întrebat, un pic ironic, de ce veneau câte o sută de oameni pe zi la ușa părintelui. Spunea: „Ce oare le spuneți tuturor acestor oameni de își pierd timpul la coadă?” Părintele i-ar fi răspuns că le spune povești. Electricianul s-a mirat, și atunci Sfântul Porfirie a început să-i istorisească lucruri tainice din propria lui viață, secrete pe care nimeni

altcineva nu le știa. Acela, cutremurat, a priceput pe loc de ce stăteau oamenii la ușă, că nu erau simple povești, ci adevăruri profunde care le dezvăluiau viața și îi ajutau să se îndrepte.

Se pomenește și despre cineva din Franța, o doamnă care venise la el și nu vorbea greacă. El, oficial, nu cunoștea franceza, însă i-a spus doamnei să rămână singură, iar pe cei veniți să traducă i-a ținut afară. Au stat jumătate de oră de vorbă, iar ea a ieșit de acolo entuziasmată, spunând că părintele îi vorbise o franceză perfectă, fără greșală. E limpede că era o lucrare prin har.

Există și întâmplări despre cum, având acest dar, le spunea oamenilor unde să sape după apă. Bătrânii de la Simonos Petra, din Sfântul Munte, au primit indicații precise de la Sfântul Porfirie despre cum și unde vor găsi apă la mare adâncime, și când au săpat au văzut că exact așa era.

Se mai istorisește că un ucenic de-al lui a pornit cu părintele Porfirie într-un taxi, iar acesta l-a avertizat pe ucenic să nu rostească niciun cuvânt, orice ar zice șoferul. Șoferul, văzând fețele lor preoțești, s-a pornit să hulească și să-i învinuiască că ar trăi doar pentru bani, că ar înșela lumea. Ucenicul se topea de nervi, ar fi vrut să riposteze, însă își amintea ascultarea: să nu scoată niciun cuvânt. Când șoferul a terminat, Cuviosul a spus atunci povestea reală a vieții aceluia, cum pe vremuri omorâse un vecin, îi furase casa și pământul și își cumpărase un taxi cu banii aceia. Taximetristul a tras imediat pe dreapta, tremurând, întrebându-l de unde știe toate

acestea, pentru că nimeni nu-l văzuse. Părintele i-a spus să se pocăiască. Iată cum darul înainte-vederii lucra pentru îndreptarea oamenilor.

La vârsta de 85 de ani, simțindu-și sfârșitul, Sfântul Porfirie a cerut să fie dus înapoi în Sfântul Munte, în chilia unde își petrecuse tinerețea. A stat acolo câteva zile și apoi a plecat la Domnul, cerându-le tuturor să nu anunțe moartea lui până după ce-l vor îngropa. Așa a vrut el, cu smerenie, să se ferească de vuietul mulțimii care îl cunoștea. După ce a fost așezat în mormânt, s-a aflat vestea plecării, iar oamenii au început să spună că oricum îl simțeau prezent, pentru că minuni și ajutor primeau neîncetat.

Biserica l-a canonizat, numindu-l Cuviosul Porfirie Kavsokalivitul. Există mai multe cărți despre el, dar una care pe mine m-a încântat se cheamă *Ne vorbește părintele Porfirie*. E plină de sfaturi duhovnicești, de pilde privind viața cu Hristos și atitudinea față de semenii.

Sunt și relatări interesante despre cum unii dintre cunoscuți, neștiind de moartea lui, tot îl mai sunau la telefon, iar el „le răspundea”. Și la un moment dat le-ar fi zis unora să nu-l mai sune, ei s-au mirat, însă mai târziu, când au aflat că părintele era trecut la Domnul de ceva vreme, au priceput că fuseseră martori la o minune. Era un om din străinătate care îl sunase lunar să-l întrebe câte ceva, iar părintele îi dădea sfaturi. După un an de asemenea convorbiri, omul a venit în Grecia să-l vadă și a aflat

că părintele murise de un an. Atunci a simțit și mai mult harul din viața Cuviosului Porfirie.

E greu de descris la ce măsură ajunsese Sfântul. Prin tot ce făcea, arăta o iubire pură și o modestie fără margini. Îndemna omul să caute sfințenia, dând deoparte răul și umplându-se de Hristos. Recunoștea că în lucrarea lui totul venea de la Dumnezeu, iar el nu era decât o unealtă. Deseori vorbea despre cât de mare e bucuria atunci când Hristos îți dă har: se șterg tristețile, iar omul primește capacitatea să vadă fiecare clipă într-o lumină nouă.

V-am povestit acestea despre Sfântul Porfirie fiindcă sunt convins că oricine ar avea de câștigat citind cărțile despre viața lui, care ne fac să înțelegem că și în zilele noastre Dumnezeu ridică oameni sfinți, care revarsă multă lumină în jur, asemenea marilor pustnici de odinioară. Mă bucur să știu că în Athos, la Kavsokalivia, locul în care el și-a început nevoința, se înalță rugăciuni neîncetate și se amintește de pilda lui. Când ne simțim împovărați, putem lua aminte la faptele acestui sfânt și să-l chemăm în rugăciune. Și acum el ne aude, pentru că sfinții trăiesc în veșnicia lui Dumnezeu și pot sări în ajutor oricui le cere.

Mă întorc la cuvintele lui, care îndeamnă să devenim atenți la Hristos, să umplem ființa noastră de rugăciune și iubire, lăsând astfel răul să se topească atunci când nu-i mai dăm atenție. Povestea lui de viață, pornind de la 12 ani în Athos, trecând prin ascultări grele și nevoințe, având apoi boala care l-a scos în lume și ajungând la starea

de sfințenie, ne arată cât de minunate sunt căile Domnului. Iar ultima lui dorință, de a fi îngropat în ascuns, vorbește despre adevărata smerenie. Mulți oameni umblă după recunoașterea lumii, pe când el a vrut doar să stea neștiut, să rămână între el și Dumnezeu. Dar iată că lumina nu se poate ascunde sub obroc, iar astăzi rugăciunile către el ne aduc folos tuturor.

Închei, așadar, cu îndemnul să-l luăm drept rugător și povățuitor pe Sfântul Porfirie. Să-i cerem ocrotirea în frământările noastre. Să ținem minte sfaturile lui despre cum să vedem răul, că nu-l putem birui stând toată ziua să ne văicărim, ci îndreptându-ne cu tărie spre bine și spre dragostea lui Hristos. Să ținem minte și povățuirea lui despre rugăciunea mamei pentru copii: nu prea multe discuții, ci mai multe rugăciuni fierbinți în taină. Și să nu uităm că, atunci când Duhul Sfânt se așază în inima noastră, toate patimile se risipesc, pentru că nu mai e loc de ele, iar omul trăiește în pacea dăruită de Dumnezeu.

În Sinai, la Sfânta Ecaterina

Acum, lăsând Grecia la o parte, să vă duc cu gândul în pustiul Sinai. Pe acolo e Mănăstirea Sfintei Ecaterina, vestită în toată lumea. Eu am ajuns pe-acolo cu niște prieteni, acum vreo 15 ani, și am stat câteva zile bune. N-am stat doar la mănăstire, ci am umblat și prin munți, pe la peștera Sfântului Ioan Scărarul, ba chiar ne-am aventurat mai departe.

La un moment dat, am dat de ceva surprinzător: am zărit o căsuță, înconjurată de un zid de piatră. Din spatele zidului, am văzut pe cineva mișcându-se. Acolo locuia o pustnică, o femeie venită de la Paris, fostă profesoară, și culmea, fusese atee. Auzi așa ceva: o pariziancă, atee, să ajungă în pustia Sinaiului?

Eu, bucuros că mi-a deschis ușa și m-a primit, am intrat în vorbă cu ea. Mi-a spus pe scurt cum s-a convertit la ortodoxie. Venise cândva în Grecia, în vacanță, cu niște prieteni, unii dintre ei greci, și a auzit de Cuviosul Porfirie Kavsokalivitul. A mers să-l cunoască, iar acolo, ce să vezi? Cuviosul Porfirie i-a vorbit în franceză perfect, deși el nu cunoștea limba. Dar prin har a avut loc o înțelegere uimitoare între ei, pe care femeia n-o putea explica. Așa s-a întors

ea cu totul la Hristos, s-a botezat ortodoxă și a simțit chemarea să devină călugăriță.

A stat o vreme la Ierusalim, apoi, în cele din urmă, a vândut apartamentul din Paris și a cumpărat de la un beduin acel petic de pământ de lângă peștera Sfântului Ioan Scărarul. După ce a ridicat acolo un zid gros, și-a făcut o locuință modestă, cu tot ce avea nevoie să supraviețuiască. Locul era pustiu, stâncos, beduinii mișunau peste tot. Ca femeie, era cu adevărat o nebunie să te așezi în mijlocul pustiei, între bărbați beduini. Dar ea spunea: „Dumnezeu mă apără, Maica Domnului e cu mine.” Și a trăit acolo ani întregi.

Să fac așa o mică paranteză: Cuviosul Porfirie e cunoscut ca un mare sfânt al Greciei contemporane. Avea darul de a vorbi în limbi necunoscute, prin lucrarea Duhului Sfânt, și vindeca mulți bolnavi. Multe persoane care-l căutau povesteau că atunci când discuta cu un străin se înțelegeau perfect, deși el nu știa altă limbă decât greaca. Așa i s-a întâmplat și acestei profesoare pariziene. A fost suficient să schimbe câteva cuvinte cu el, că inima i s-a aprins de credință și a lăsat totul, venind în Sinai să se nevoiască într-o sărăcie sfântă.

Când am ajuns noi acolo, la peștera Sfântului Ioan Scărarul, am întrebat de coliba aceea. Părinții de la Mănăstirea Sfânta Ecaterina ne-au dat cheia bisericuței de la peșteră și ne-au spus: „Dacă vreți să vedeți și pe maica cea franceză, o găsiți puțin mai jos.” Așa am făcut. M-am apropiat și am strigat la poartă, iar maica a ieșit. Ne-a primit cu mare

bucurie. Ne-a arătat cum își amenajase acolo, în stâncă, o chiliuță, un fel de turn de apărare, să fie sigură că nu intră hoții sau beduinii cu gânduri rele. Avea și un izvor mic, și o grădiniță de legume. Pe unde te uitai, vedeai numai pietre uscate și munți golași, iar ea, o femeie fină, obișnuită cu viața din Paris, trăia mai ceva ca un sihastru de demult.

Am stat la vorbă două ore bune. Ne-a povestit despre câte minuni a trăit de când a venit, despre cum a învățat greaca și cum se descurcă singură. Noi am rămas copleșiți de hotărârea ei. Apoi se făcuse deja târziu și trebuia să ne întoarcem la mănăstire, vreo oră bună de mers prin pustietate, pe o cărare. Ea s-a urcat pe o stâncă înaltă, și până ne-am depărtat tot făcea semnul crucii spre noi, în timp ce luna lumina tot peisajul. Era o imagine de parcă ai fi trăit direct în Pateric.

După o jumătate de oră de mers, ne-am uitat înapoi și am văzut-o încă pe stâncă, tot făcând semnul crucii. Am strigat: „Maică, să ne revedem cu bine, Maica Domnului să te păzească!” și ea ne-a răspuns ceva, că ecoul se pierdea în munții Sinaiului. A fost un moment pe care nu-l pot uita. Am sunat la mănăstire când am prins semnal și a venit un părinte cu mașina să ne ia. Așa s-a încheiat atunci prima noastră întâlnire cu maica cea venită din Paris.

La ceva timp, am ajuns iar în Sinai, dar eram cu un grup de pelerini și n-aveam libertatea de mișcare de data trecută. Am dat fugă la chilia maicii, am strigat-o la poartă, ea a ieșit. Am vorbit poate o jumătate de oră, dar nu mai mult, căci pelerinii mei deja

plecau mai departe. Am văzut-o mult îmbătrânită, deși nu era chiar atât de bătrână ca vârstă. Ea mi-a spus că între timp avusese un atac cerebral și abia scăpase cu viață. Tot acolo rămăsese, nevoindu-se în aceeași pustie. La scurt timp, am aflat că a trecut la Domnul și că a fost îngropată într-o mănăstire de maici din oaza Faran.

Iată ce lucrare face Dumnezeu: o femeie, atee, profesoară la Paris, ajunge pustnică în Sinai, doar pentru că a întâlnit un sfânt, pe Cuviosul Porfirie. Aceasta ne dovedește că niciodată nu e prea târziu să-ți schimbi viața, și că oricât de departe ai fi, Dumnezeu te poate chema în pustie, dacă asta-ți e menirea.

CEA VREDNICĂ DE MIRELE CERESC

Să mai zăbovim acum în Sinai, și tot cu o istorie despre puterea pe care ți-o dă descoperirea lui Hristos și a credinței, pentru că aici se găsesc moaștele unei sfinte foarte cunoscute, care mie mi-e tare dragă: Sfânta Mare Muceniță Ecaterina. Chiar acum, când scriu aceste rânduri, o am în fața mea, în icoană, și-mi place mereu să privesc la chipul ei luminos, la felul în care ține crucea și cum ne cheamă și pe noi să ne apropiem mai mult de Hristos. Are moaștele la Mănăstirea Sfânta Ecaterina din muntele Sinai, și vreau să spun câteva lucruri despre viața ei, despre frumusețea ei trupească și sufletească și despre nevoința care a dus-o la cununa muceniei.

Sfânta Mare Muceniță Ecaterina a fost fiica împăratului Consta. S-a născut în Alexandria și, din pricina faptului că tatăl ei a murit când ea era destul de tânără, a fost crescută de mama ei. Aceasta era creștină în ascuns, pentru că la vremea aceea prigoana împotriva creștinilor era foarte aspră, pornită de împăratul Maximin, care răvășea sufletele oamenilor cu amenințări și pedepse. Nimeni nu putea să se arate creștin în fața tuturor, pentru că asta însemna suferință și de multe ori moarte. Așa că mama Sfintei Ecaterina ducea o viață creștină, dar fără să poată

spune lumii despre asta și nici fiicei ei nu-i vorbise, de teamă să nu-i pună viața în pericol.

Sfânta Ecaterina a primit însă darul unei înțelepciuni deosebite, mai presus de ceea ce poate să dea studiul lumesc. Era dornică de cunoaștere și a învățat tot ce ținea de filozofie, stăpânea multe limbi străine, iar frumusețea ei era nemaiîntâlnită. Pe la optsprezece ani ajunsese atât de cunoscută și admirată, încât mulți împărați, prinți și oameni de seamă îi cereau mâna. Dar ea spunea că nu avea să accepte un mire care să nu îndeplinească patru calități:

să fie de neam bun, să fie bogat, să fie

înțelept și să fie frumos. Oamenii din jur erau mirați de pretențiile ei, iar unii îi spuneau, încercând s-o convingă, că dacă e vorba de neam, există suficienți prinți și împărați mai înalți în rang decât ea, dacă e vorba de bogăție, mulți erau mult mai bogați, dar în înțelepciune și frumusețe nu se afla nimeni care s-o întrecă. Ea asculta și zâmbea, spunând cu hotărâre că nu dorea să-și lege viața de cineva prost, needucat ori urât și că mai degrabă ar fi rămas singură. În felul acesta, iubea fecioria și chiar ducea o viață cu totul asemănătoare unei creștine, fără să fie însă oficial creștină.

Nu cunoscuse încă învățătura lui Hristos, totuși inima ei era curată și mintea ei era însetată de adevăr. Mama sa, care păstra în taină credința, se gândea adeseori ce avea să se întâmple cu fiica ei, ajunsă la vârsta de optsprezece ani, fără soț. Într-o zi, mama a luat-o cu ea și au plecat spre pustie, căutându-l pe un pustnic despre care auzise că poate să sfătuiască sufletele nedumerite. Gândindu-se că o fiică de împărat trebuie să-și urmeze totuși calea în lume, mama a dorit să audă părerea acelui om al lui Dumnezeu.

Ajunși la pustnic, acesta a privit-o pe Ecaterina și i-a spus, ca într-un fel de poveste, că știe despre un Mire care întrece orice neam, orice bogăție, orice înțelepciune și orice frumusețe. Sfânta Ecaterina s-a uitat la el, surprinsă, întrebându-se cine ar putea fi cel pe care nu-l cunoscuse încă. Pustnicul i-a șoptit că acest Mire e născut din mamă pământească, dar are Tată ceresc, și că e atât de bogat, încât împarte tuturor din bogăția Lui și tot nu se împuținează, frumusețea Lui e de nedescris în cuvinte, iar înțelepciunea Lui e izvorul întregii lumi. Ea, auzind asta, a întrebat cum poate să-L vadă. Atunci pustnicul i-a oferit o icoană a Maicii Domnului cu Pruncul și i-a sugerat să meargă acasă, să se roage cu credință și nădejde și că Maica Lui îi va descoperi ceva.

Sfânta Ecaterina s-a întors în camera ei și s-a pus pe rugăciune, rugându-se fierbinte cum știa ea, până când, obosită, a adormit. În vis a văzut-o pe Maica Domnului strălucind de lumină, ținându-L pe Mântuitor în brațe. Ecaterina încerca să vadă chipul Mântuitorului, dar El își întorcea capul, parcă fără să

dorească s-o privească. Maica Domnului, uitându-se spre El, l-a spus că Ecaterina este tânăra care Îi stă în față și L-a întrebat dacă o vede frumoasă. Hristos a răspuns că e urâtă. L-a întrebat dacă o socotește înțeleaptă, dar El a zis că e cea mai proastă. Maica Domnului a vrut să știe cum poate Ecaterina să dobândească harul de a-L privi și atunci Mântuitorul a spus că trebuie să meargă la pustnicul acela și să asculte povățuirile lui. Sfânta s-a trezit tulburată, neînțelegând de ce nu era vrednică să fie văzută de Mirele ceresc.

A doua zi, a plecat în grabă spre pustnic, însoțită de două slugi. l-a povestit ce vis avusese și l-a întrebat cum să facă să nu mai fie respinsă astfel. Pustnicul i-a descoperit tainele credinței, i-a explicat despre întruparea Domnului, despre cruce, despre botez, arătându-i că numai prin botezul în numele Sfintei Treimi poate deveni mireasa Lui. Ecaterina, fiind foarte înțeleaptă, a înțeles repede și s-a botezat cu mare bucurie. În noaptea următoare, a visat din nou aceeași icoană a Maicii Domnului cu Pruncul. De data asta, Mântuitorul o privea cu drag, și când Maica Domnului a întrebat dacă acum e frumoasă și înțeleaptă, Mântuitorul a spus că e cea mai frumoasă și mai înțeleaptă și că vrea să i-o logodească drept mireasă. Atunci i-a întins un inel de logodnă, spunându-i să nu mai primească niciodată un mire pământesc, fiindcă de-acum îi va fi mireasă cerească. Când Sfânta Ecaterina s-a trezit, purta inelul pe deget și era plină de iubire față de Hristos și de Maica Domnului. Simțea că plutește și că nimic nu mai conta în afară de dragostea Lui. De atunci, a început să se roage

fierbinte, să trăiască așa cum se cuvine unei creștine, făcând milostenii, nevoindu-se pentru cei din jur.

A împlinit douăzeci de ani și era deja botezată de doi ani, când împăratul Maximin s-a întors din război și a vrut să aducă jertfe multe zeilor, spunând că aceștia i-au ajutat să câștige. Poruncise să se aducă sute de animale spre sacrificiu, iar la temple fumega un foc înspăimântător, cu urlete și răgete de la animale. Orașul semăna cu un iad. Ecaterina, privindu-și de la fereastră lumea cufundată în rătăcire, n-a mai răbdut, ci a ieșit din palatele ei și s-a dus în locul unde împăratul prezida ritualurile. Avea o ținută de împărăteasă și o frumusețe care strălucea și mai mult de la sufletul ei nobil. Toți s-au întors s-o privească. Fără ezitare, s-a apropiat de împărat și i-a spus că se rătăcește și îi rătăcește și pe oameni, că jertfele acestea nu duc spre vreun zeu, ci spre distrugere. Împăratul, uimit de îndrăzneala ei, a întrebat cine e. Ea a răspuns că e fiica împăratului Consta, iar el a vrut să audă ce are de spus, dar fiind deja fiert de furie, a poruncit să o scoată din mulțime și s-o pună sub pază.

A doua zi a chemat-o din nou, iar ea, în fața lui, a adus multe argumente, din chiar scrierile filozofilor lor păgâni, care confirmau taina Întrupării. Împăratul, dându-și seama că e depășit, a zis că nu stă de vorbă cu femeile, că nu i se cuvine, și a chemat cei mai înțelepți cincizeci de filozofi ai imperiului să poarte discuția cu ea în mijlocul orașului.

Când toată lumea s-a adunat, inclusiv boieri și oameni de seamă, conducătorul filozofilor a început să o mustre pe sfântă, pretinzând că ea îl vorbește de

rău pe Zeus și pe ceilalți zei, că nu se cade să insulte niște puteri atât de vechi. Ecaterina a replicat, începând chiar cu argumente din filozofia lor păgână, dezvăluind că mulți filozofi mai mari arătaseră o intuiție a adevărului despre Dumnezeu, despre Mântuitor și despre Preacurata Sa Maică. Văzând acest lucru, conducătorul filozofilor a recunoscut în fața tuturor că a fost biruit, iar ceilalți, auzind, au spus că, dacă șeful lor s-a declarat învins, atunci și ei se simt fără putere în fața adevărului. Și mulți s-au mirat de înțelepciunea Ecaterinei.

Împăratul, înfuriat că nu izbutea s-o contrazică și că unii dintre filozofi înclinaseră deja către credința în Hristos, a poruncit să facă un foc mare și să arunce în el pe toți cei cincizeci de filozofi, să ardă până la cenușă. Aceștia, înainte de a fi luați la moarte, au căzut în genunchi în fața Ecaterinei și i-au cerut să se roage pentru ei, ca Dumnezeu să-i primească. Sfânta i-a însemnat pe fiecare cu semnul crucii, spunându-le că acest foc va fi botezul lor și că are încredere că Domnul îi va duce în Împărăția Sa. De aceea, când focul a ars întreaga zi, iar a doua zi creștinii s-au apropiat să vadă ce mai rămăsese din trupurile lor, i-au găsit întregi, neatinși de flăcări, dar deja trecuți la Domnul.

Împăratul a fost cuprins de groază și furie și, văzând că argumentele nu o pot clinti, a poruncit să fie bătută crunt, pe față și pe spate, până când șuvoaie de sânge i-au curs. Apoi a aruncat-o în închisoare, sperând că va ceda. Ecaterina se afla însă sub ocrotirea Mântuitorului, care a vizitat-o în chip nevăzut,

i-a vindecat rănilile și i-a vorbit: „Îndrăznește, iubita Mea mireasă, pentru că prin tine vor crede în Mine mulți din palatul împărătesc.” Ea, auzind glasul Lui, s-a simțit mai tare și mai luminoasă.

Împărăteasa, care aflate de înțelepciunea Ecaterinei și de toate cele petrecute, a dorit mult să o vadă, mai ales că simțea deja ceva bun în inima ei. Împăratul lipsise atunci, așa că ea l-a chemat pe generalul Porfirie, care comanda două sute de soldați, și i-a cerut să o ducă la închisoare. Ajungând la Ecaterina, a privit-o cu bucurie și i-a spus că acum se simte cu adevărat o împărăteasă fericită fiindcă a putut s-o cunoască. Sfânta a privit-o cu drag și a văzut o cunună de martir pe capul împărătesei, spunându-i că o așteaptă o moarte care o va duce la Hristos. Împărăteasa i-a mărturisit că îi era teamă să-și arate credința din cauza împăratului, iar Ecaterina a încurajat-o, spunând că suferința e mică și trecătoare, pe când slava cerească e veșnică.

Generalul Porfirie a întrebat, la rândul său, ce anume le dă Hristos celor care cred în El, pentru că el toată viața fusese soldat și nu cunoscuse învățăturile creștine. Ecaterina i-a răspuns că mintea omenească nu poate cuprinde bogăția și frumusețea pe care Dumnezeu le dă celor credincioși. Apoi i-a binecuvântat, iar împărăteasa, împreună cu Porfirie și cei două sute de ostași, au plecat mai întăriți în nădejdea că Hristos le va dăruia mântuirea.

În ziua următoare, împăratul a scos-o din nou în fața mulțimii pe Ecaterina. Văzând că nici promisiunile, nici amenințările nu o clatină, a poruncit să

se construiască patru roți cu sulite și fiare ascuțite, prinse de o osie, două să se învârtă în dreapta și două în stânga, iar sfânta să fie legată între ele și sfâșiată. Dar când au așezat-o și au pornit roțile, un înger din cer, pe care lumea l-a socotit că este Arhanghelul Mihail, a sfărâmat roțile, rănindu-i pe cei necredincioși din jur, iar pe Ecaterina a lăsat-o nevătămată.

Atunci împărăteasa n-a mai putut răbda nedreptatea și și-a mărturisit credința în fața tuturor, certându-l pe împărat pentru cruzimea lui. Împăratul, înfuriat să afle că propria lui soție era creștină, a poruncit să fie prinsă și să i se rupă sânii într-o ladă cu un capac de plumb pe care să se bată cuie. I-a pricinuit chinuri cumplite, apoi i-au tăiat capul cu sabia și și-a dat duhul, urcând cu toată nădejdea la Domnul.

Împăratul a încercat încă o dată să o ispitească pe Ecaterina, promițându-i rangul de împărăteasă, însă ea i-a spus să nu mai încerce cu vorbe viclene, căci Îl are deja pe Hristos, iar orice mărire pământească e nimic față de dragostea Lui. În același moment, generalul Porfirie și cei două sute de soldați s-au prezentat la împărat și au spus că și ei sunt creștini. Furios, împăratul i-a condamnat la moarte, iar Porfirie și soldații au fost tăiați, ducându-se împreună cu Hristos.

La final, a poruncit să i se taie capul și Ecaterinei, ducând-o într-un loc de osândă. Sfânta i-a rugat să-i îngăduie puțină vreme să se roage și a spus: „Doamne, te rog, nu lăsa trupul meu în mâinile păgânilor și ajută-i pe toți cei care se vor ruga mie, ascultându-le cererile.” Când călăul a lovit, din gâtul ei a

curs lapte în loc de sânge, iar îngerii i-au luat trupul și au dispărut cu el, ducându-l în muntele Sinai, pe un vârf puțin mai înalt decât cel pe care Se arătase Dumnezeu lui Moise. Acolo a fost ridicată inițial o bisericuță, iar apoi s-a construit la poalele muntelui o mănăstire cu hramul Sfintei Ecaterina. În acea mănăstire se păstrează o parte din moaștele ei, și se săvârșesc multe minuni.

În 2008 am ajuns și eu acolo, în muntele Sinai, cu ajutorul Sfintei. Am stat o săptămână la mănăstire și am cutreierat cărările din jur, urcând pe munți și bucurându-mă de un peisaj parcă desprins din paginile Scripturii. Am simțit că am primit un mare dar de la Sfânta Ecaterina, un fel de binecuvântare de a vedea locurile acelea despre care se vorbește în cărțile Vechiului Testament și despre care știam că le-a ales Dumnezeu ca să-și arate slava. Eram împreună cu alte două persoane și parcă Sfânta ne ocrotea la fiecare pas. Și tot la despărțire, când am părăsit Sinaiul, am simțit cum ne-a condus până la granița cu evreii, unde am trecut fără controale aspre, iar apoi, la Ierusalim, parcă ne-a primit Maica Domnului sub mantia ei. Acolo ne-am închinat la mormântul Preacuratei și la icoana ei din Ierusalim.

Am pictat-o și în biserică pe Sfânta Ecaterina, așa cum o văd eu: înaltă, ca o mireasă a lui Hristos, stând în dreapta stranei. De câte ori mă uit la chipul ei pictat, îmi amintesc de logodna ei cu Mântuitorul și de tăria cu care a apărut adevărul.

CREDINȚA UNEI MENAJERE ROMÂNCE

Vreau să vă spun și o poveste mai apropiată de zilele noastre, despre credința unei menajere românce care lucra la o familie în Atena, pe când încă era nevoie de vize și de acte pe care ea nu le avea cum trebuie. Femeia aceasta, cu vreo cincisprezece ani în urmă, o iubea mult pe Sfânta Ecaterina și se ruga la ea, dorindu-și să ajungă într-o bună zi la muntele Sinai, să se închine moaștelor Sfintei și să primească un inel, așa cum spune tradiția că unii pelerini se învrednicesc să primească, amintind de logodna muceniței cu Hristos. În ajunul sărbătorii Sfintei Ecaterina, pe 25 noiembrie, se auzea la radio slujba ei și femeia a început să vorbească, în casa în care lucra, cu soacra doamnei respective, spunându-i că ar fi un dar minunat ca cineva să ajungă la Sinai și să primească acel inel. Soacra doamnei a râs, zicându-i că ea, care e străină și fără acte, n-are să ajungă niciodată acolo, nici să primească vreun inel.

Femeia, privind-o cu seninătate, i-a spus că, dacă Sfânta Ecaterina vrea, o s-o ducă și pe ea la Sinai și o să-i dăruiască și inelul. A doua zi au mers amândouă la liturghie, într-o biserică închinată Sfintei Ecaterina. După ce s-a terminat, lumea s-a mai risipit, iar româncea a rămas să se închine în fața

icoanei. Atunci s-a apropiat de ea o doamnă necunoscută și i-a pus pe deget un inel pe care era scris „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă!”, spunându-i că știe că își dorea acel inel și că Dumnezeu voia să i-l ofere. Când româncă a ridicat privirea să-i mulțumească, doamna dispăruse. Privind în jur, și-a dat seama că nu ar fi avut timp să plece, fiindcă totul se petrecuse în câteva secunde. Soacra doamnei de la Atena era acolo, a văzut cu ochii ei inelul și a rămas și ea cu gura căscată. Femeia româncă a înțeles că Sfânta Ecaterina însăși venise să-i aducă acel mic semn, ca un dar din cer. De atunci a început să se roage și mai mult, cu rugăciunea scrisă pe inel, și peste câțiva ani, când vremurile s-au mai schimbat, a ajuns și în Sinai, la moaștele sfintei. E o mărturie că Sfânta Ecaterina ascultă rugăciunile celor care o iubesc și îi cer mijlocirea, oricât de greu ar părea totul din afară.

Îmi place să povestesc despre Sfânta Mare Muceniță Ecaterina ca să aduc bucurie și să vă îndemn să o aveți prietenă în ceruri. Ea a fost înzestrată cu înțelepciune, frumusețe, noblețe, dar mai presus de toate cu iubire de Hristos, pe care L-a mărturisit fără teamă, până în clipa în care capul ei a căzut sub sabia păgânilor. Dumnezeu a răsplătit-o nu doar prin minunea laptelui care a curs în loc de sânge, ci și cu trimiterea îngerilor să-i ridice trupul și să-l așeze pe muntele Sinai, unde să fie cinstit de secole întregi de nenumărați pelerini. Să ținem minte îndemnul ei, să ne legăm inima de Mirele ceresc și să nu ne amăgim cu bogățiile și mândria acestei lumi. De câte ori ne pomenim în fața unei

alegeri, s-o chemăm pe Sfânta Ecaterina, știind că ea însăși, având de ales între logodnici lumești, a alergat spre cel ceresc, și astfel ea ne va povățui să alegem înțelept.

Să ne rugăm Sfintei Ecaterina, să-i cerem ajutorul, pentru că ea mijlocește înaintea lui Dumnezeu și face minuni în viața celor care se apropie de ea. Iar alături de ea, să chemăm și pe ceilalți sfinți, mai ales pe Maica Domnului, pe care Sfânta a iubit-o și a slujit-o, pentru că Ea este ocrotitoarea noastră, împărăteasa cerurilor și maica tuturor celor care cred în Hristos. Vă spun din inimă: să luăm pildă de la Sfânta Ecaterina și să căutăm frumusețea cea adevărată, frumusețea sufletului care ascultă de voia lui Dumnezeu. Cred că așa vom dobândi și noi, într-o zi, bucuria de a-L privi pe Domnul față către față, așa cum a visat ea atunci, în noaptea când Mântuitorul i-a pus inelul pe deget și i-a spus că nu mai are voie să primească alt mire pământesc.

Să ne ajute deci Sfânta Ecaterina dimpreună cu toți sfinții și să mijlocească pentru noi la Maica Domnului și la Bunul Dumnezeu. Mă gândesc că, dacă ne agățăm cu credință de sfinții dragi inimii noastre, și viața noastră se va lumina, iar necazurile se vor ușura. Doamne, ajută!

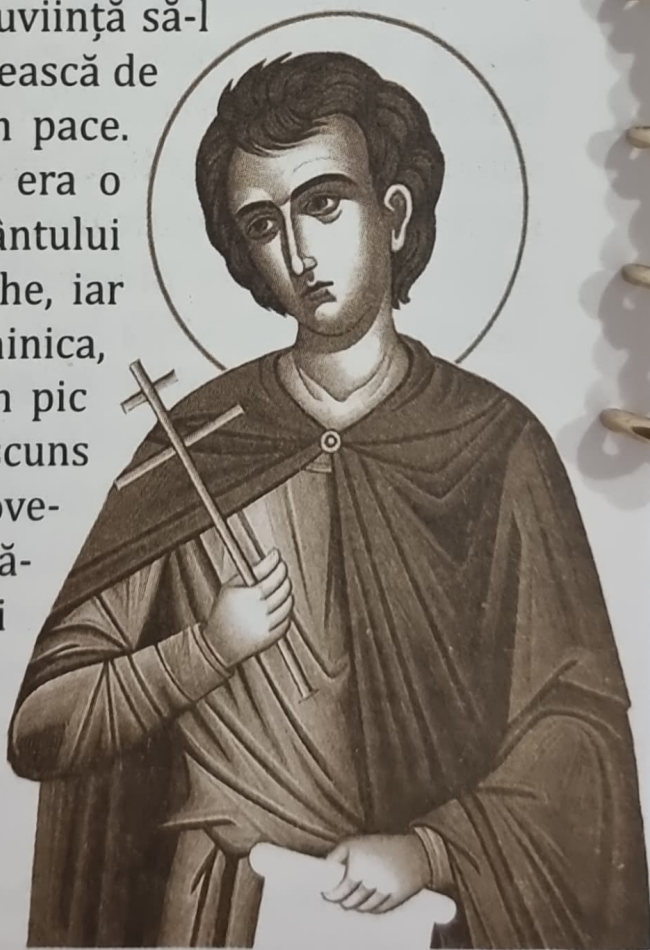
Creștinul care s-a îndurat de pașă

Dragilor, am să vă povestesc acum despre Sfântul Ioan Rusul, ca să nu-l uităm, fiindcă știu că sfinții, cu cât îi cinștim mai mult, cu atât ne cinștesc și ei pe noi. Ne sunt alături, ne ajută și mijlocesc pentru noi. Sfântul Ioan Rusul s-a născut într-un sătuc din Rusia, pe la 1690. A crescut în credința creștină, frumos educat, așa cum ar trebui să fie toți tinerii, cu frică de Dumnezeu și cu evlavie. Anii au trecut, a ajuns un tânăr puternic și evlavios. Era perioada războiului ruso-turc, pe timpul țarului Petru cel Mare, și a fost luat la oaste și el. Undeva prin zona Mării Azovului s-au dat lupte grele, iar mulți au fost luați prizonieri, printre care și Sfântul Ioan. Pe atunci tătarii erau aliați cu turcii, iar în vremurile vechi tătarii cutreierau mai mult călare, jefuind, pentru că aceea era viața lor. Astăzi e altă situație, dar în vremurile de demult știm cum era. Mă gândeam că Dumnezeu nu bate cu parul, dar uneori îngăduie să mai tragă și copiii din cauza faptelor părinților.

Așa a fost luat Ioan prizonier de tătari, care nu aveau ce face cu el, așa că l-au vândut unui ofițer turc, un fel de pașă mai mic, pentru că pe atunci averea se măsura mai mult în animale, iar ofițerul avea un grajd mare cu cai, vaci, oi. Casa acelui pașă era în

Asia Mică, într-o zonă numită Prokopi (azi Ürgüp, în Capadocia), și acolo l-au dus pe Ioan, împreună cu alți tineri. Turcii, după obiceiul lor, îi puneau mereu pe prizonieri să se lepede de Hristos și să-l primească pe Mahomed. Unii acceptau de frică, dar alții refuzau și erau chinuiți. Sfântul Ioan a fost bătut și amenințat, însă le-a spus să-l ucidă, dacă asta vor, dar el de Hristos nu se va lepăda niciodată. Pașa a înțeles repede că dacă îl omoară își pierde banii dați pe el degeaba. Sfântul Ioan i-a promis că, atâta timp cât îl lasă în credința lui, îi va sluji cu credincioșie și nu va încerca să fugă, îndeplinindu-și toate îndatoririle ca un rob. A cerut să i se respecte doar libertatea de a fi creștin.

Pașa a găsit de cuviință să-l pună la grajd, să îngrijească de animale, și l-a lăsat în pace. Undeva, în apropiere, era o biserică închinată Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, iar Ioan, sâmbăta și duminica, atunci când se ivea un pic de timp, mergea pe ascuns să se roage, să se spovedească și să se împărtășească. Știa că putea fi oricând ultima lui zi. După o vreme, pașa a văzut că animalele i se înmulțeau și averea îi creștea, și și-a dat seama că venirea

lui Ioan era o binecuvântare în casa lui. Vedea cum tânărul, după muncă, îngenunchea și se ruga chiar în grajd. L-a găsit acolo dormind printre animale, și atunci i-a dat o cămăruță alăturată, simțindu-se puțin muștrat de gândul că Ioan stă în asemenea loc. Sfântul nu a vrut-o, spunând că îi este bine să doarmă lângă animale. Cei din casă îl mai luau în râs pentru credința lui, dar nu-l mai chinuiau, mai ales că turcul îl respecta și vedea cum lucrurile îi mergeau de minune, parcă prin rugăciunile lui Ioan. Uneori, pașa însuși zărea o lumină neobișnuită noaptea în grajd, acolo unde Sfântul se ruga, și astfel a început să-l prețuiască din ce în ce mai mult.

La un moment dat, pașa a vrut să plece la Mecca, fiindcă legea musulmană cere să ajungă măcar o dată în viață la acel loc considerat de ei sfânt. După ce a plecat, familia lui a organizat o petrecere. Au pregătit mâncare, printre care și un pilaf, mâncarea lor preferată. Ioan a fost pus să servească masa, iar soția pașei a spus că și-ar fi dorit să fie acolo și soțul ei, fiindcă îi plăcea pilaful cald. Sfântul Ioan, auzind-o, i-a propus să-i dea o farfurie mare, să i-o trimită stăpânului. Cei din jur au izbucnit în râs, întrebându-l cum ar putea să o trimită dacă omul era tocmai la Mecca. Femeia, curioasă, i-a întins totuși o farfurie de argint, gravată cu numele familiei, plină cu pilaf. Ioan a dus farfuria în cămăruța lui, a așezat-o în fața sa și a început să se roage, cerând Domnului să-i ducă stăpânului său mâncarea caldă. În clipa aceea, farfuria a dispărut de pe masă, ca și cum ar fi fost luată de o mână nevăzută.

Sfântul s-a întors liniștit la treburile sale, iar mese-nii care-l luaseră în râs au rămas uimiți.

După un timp, pașa s-a întors din călătoria lui și a povestit tuturor cum, atunci când stătea într-o cămăruță închiriată la Mecca, a descuiat ușa și a găsit o farfurie de argint cu pilaf aburind, dar nu știa de unde a apărut, mai ales că ușa fusese încuiată. S-a apropiat și a văzut că pe farfurie era scris numele lui, la fel ca pe cele de acasă. Mireasma pilafului și gustul erau aceleași cu ale mâncării pregătite în casa lui. Toată lumea a înțeles atunci că era mâna lui Dumnezeu și mijlocirea Sfântului Ioan. Pașa, înduioșat, i-a cerut să accepte cămăruța și Sfântul a primit.

Așa și-a continuat Ioan viața de rob, făcând ascultare și îngrijind de animale. Fugea la biseri-cuța Sfântului Gheorghe de câte ori reușea și se împărtășea, știind că oricând putea să-și dea sufletul. După câțiva ani, a căzut grav bolnav și a slăbit mult. A cerut să fie așezat în ieslea în care petrecuse atâția ani, iar preotul, un bătrân care slujea la biserica Sfântului Gheorghe, a venit să-l spovedească și să-l împărtășească. Ca să fie mai puțin în vizorul turcilor, preotul ascunsese Sfânta Împărtășanie într-un măr. Sfântul Ioan și-a luat astfel iertarea și, după scurt timp, a plecat la Domnul. Turcii nu s-au mai împotrivit să-i facă înmormântarea după obiceiul creștinesc, fiindcă ajunseseră să-l respecte și ei. Creștinii l-au îngropat cu mare cinste la biserica Sfântului Gheorghe.

Trei ani mai târziu, Sfântul Ioan i s-a arătat preotului în vis și l-a rugat să fie scos din pământ, spunându-i că trupul lui a rămas neputrezit și bine-mirositor prin voia Domnului. Preotul la început s-a temut, dar i-a strâns pe credincioși și au dezgropat trupul Sfântului. L-au găsit întreg, răspândind bună mireasmă, și l-au așezat în biserică. Veneau acum mulți să se închine și să se vindece acolo. Ani mai târziu, din pricina unor conflicte, a trecut prin zonă un pașă dur, Osman Pașa, care a jefuit biserica și a poruncit să se arunce sfintele moaște în foc. Ostașii au văzut însă cu groază cum Sfântul părea să se miște prin flăcări ca un om viu și au fugit speriați, lăsând tot ce luaseră din biserică. A doua zi, creștinii au găsit moaștele neatinse, doar puțin înnegrite de fum, semn că trecuseră prin foc, și le-au pus din nou cu cinste la locul lor.

CU TAXIUL LA PRĂZNUIRE

În 1922, la schimbul de populație dintre Grecia și Turcia, grecii din acea parte a Asiei Mici și-au lăsat casele, dar au luat cu ei moaștele Sfântului Ioan Rusul, împreună cu alte odoare. Le-au adus în insula Evia și au construit acolo o biserică mare în satul pe care l-au numit tot Prokopi, unde sfintele moaște se află și astăzi. Vin mii și mii de oameni să

se închine. S-a dus vestea despre el și despre minunile sale. Îmi amintesc cum un taximetrist spunea tuturor că Sfântul Ioan Rusul e prietenul lui și că deseori merge la el. Într-un an, chiar de ziua Sfântului, pe 27 mai, taximetristul, prins cu treburile, a uitat de sărbătoare. Mergea pe drum când la radio a auzit că se prăznuiește Sfântul Ioan Rusul. Și atunci, din spatele mașinii, a auzit o voce care îl întreba dacă așa își cinstește prietenii, uitând de ei. Și-a dat seama că Sfântul îl dojenea cu blândețe și, fără să mai stea pe gânduri, a întors mașina și a mers în mare grabă până în Evia, ca să-și ceară iertare. De atunci povestea plângând cât de vie fuseseră prezența și mustrarea Sfântului.

Îmi amintesc și de un grec care se întorsese din America și căzuse grav bolnav, fiind internat în spital. Un prieten i-a pomenit de Sfântul Ioan Rusul, dar el nu dăduse mare atenție, fiind la limita dintre viață și moarte. Într-o noapte, l-a văzut pe Sfântul Ioan intrând la el în cameră și spunându-i că este Sfântul Ioan Rusul din Evia și că în cinci zile omul se va însănătoși, dar să trimită pe cineva din familie să se închine la biserica lui. Bolnavul, trezit din vis, a simțit că are mai multă putere, și după cinci zile a ieșit pe picioarele lui din spital. A mers apoi și i-a mulțumit Sfântului, povestind tuturor ce minune trăise.

Acum câțiva ani, în insula Evia a fost un incendiu mare, care a mistuit păduri întregi. Focul se apropia de Mănăstirea Cuviosului David, acolo unde a viețuit și Cuviosul Iacov Tsalikis. Pompierii le-au

spus călugărilor să plece, dar ei au răspuns că rămân, încredințându-se voii Domnului. Focul a ars totul în jur, dar mănăstirea a rămas neatinsă, existând chiar un copac care s-a pârlit doar pe jumătate, de parcă ceva nevăzut nu i-a dat voie focului să înainteze. Mai târziu, flăcările s-au întins spre Prokopi, iar oamenii erau îngroziți. Mitropolitul i-a îndemnat să scoată icoane și moaște, să facă procesiuni și rugăciuni, iar în aceeași seară s-a pornit o ploaie torențială care a stins focul chiar pe porțiunea ce amenința satul.

În același timp, eu mă aflu la Mănăstirea Kato Xenia, unde maicile scosese Brâul Maicii Domnului și alte sfinte odoare, rugându-se. Am văzut norii adunându-se și am mulțumit Maicii Domnului și Sfântului Ioan Rusul pentru această milostivire.

Așa lucrează sfinții, dragii mei. Sfântul Ioan Rusul vine repede în ajutor dacă îi cerem sprijinul. Nu trebuie să uităm niciodată de sfinți, pentru că, dacă îi cinștim cum se cuvine, și ei ne cinștesc pe noi și ne ajută ori de câte ori avem nevoie, iar împreună cu sfinții avem o îndrăzneală mai mare la Dumnezeu.

Să ne ajute Bunul Dumnezeu, Maica Domnului, Sfântul Ioan Rusul și toți sfinții. Amin!

FETIȚA CEA DARNICĂ DIN SIBERIA

Dragilor, am să vă spun o întâmplare frumoasă, care mi-a adus multă bucurie, cu niște conaționali ai Sfântului Ioan Rusul. S-a petrecut în urmă cu câțiva ani, când am ieșit din Sfântul Munte Athos ca să rezolv câteva treburi prin Salonic. De obicei, când plec de pe Athos, iau corabia de amiază și ajung pe la ora trei după-amiază în Uranopoli, portul de unde pornesc vasele spre Athos. Și fiindcă era ora prânzului târziu, m-am gândit să poposesc într-o tavernă aflată chiar pe malul mării, aproape de locul unde acostează corabia.

Cine a fost în Uranopoli știe că în zona aceea, lângă turn, sunt vreo trei-patru taverne unde se mănâncă bine, iar uneori lucrează și români. M-am dus și eu la una dintre ele, știind că se gătește gustos. M-am așezat la o masă într-un colț, puțin mai ridicată față de plajă, de unde se vedeau foarte frumos marea și soarele care se pregătea să coboare mai spre apus. Numai gândul la orizontul acela albastru și la pescărușii care planau relaxați îmi dădea o stare de liniște.

Am cerut un fresh de portocale, să mă răcoresc un pic. Nu era aglomerație, doar câteva mese ocupate. Cum stăteam eu așa privind pescărușii, parcă pierdut în peisaj, simt brusc o atingere

ușoară pe umăr. Aproape că am tresărit, convins că era cineva cunoscut care mă strigă sau poate un chelner. Ei bine, m-am întors și am văzut o fetiță de vreo nouă anișori, ținând în mână o bancnotă de 20 de euro. Stătea atât de senină, cu banii în față, de parcă voia să-mi spună: „Ia-i, te rog!” Eu, nedumerit, am întrebat-o ce se întâmplă, de ce vrea să-mi dea banii. Fetița mi-a răspuns într-un amestec de rusă și engleză, ceva ce abia pricepeam, și mă ruga insistent să iau bancnota. Se tot uita la mine cu niște ochi rugători, parcă zicea: „Te rog, părinte, primește-i!”

Vă dați seama, fetiță mică, purta niște hăinuțe simple, deloc pretențioase. M-am mirat, am întrebat unde e mama ei, iar micuța mi-a arătat la câțiva metri mai încolo, pe terasă, o doamnă care, când m-am uitat spre ea, m-a salutat discret, ridicând o mână. Pesemne că era de acord cu gestul fetiței. Eu am insistat că nu e cazul, nu înțelegeam de ce să primesc 20 de euro de la o copilă pe care nici nu o cunosc, dar ea se ținea tare pe poziție. Până la urmă, ca să n-o supăr, am luat bancnota. Aproape imediat, fetița a fugit spre mama ei și au plecat înapoi să pot să-i ofer ceva în schimb, o iconiță sau un mic dar. Am rămas uimit, cu banii în mână, simțindu-mă cam stângaci. M-am gândit: „O fi vrut să-mi facă vreo bucurie, dar eu nici mulțumesc nu m-am priceput să-i zic așa cum trebuie...”

După ce mi-a trecut un pic mirarea, am oftat și am zis: „Bine, Doamne, ce să fac? Poate așa a vrut Maica Domnului.” Mi-am continuat masa, mi-am băut și fresh-ul, iar când a venit chelnerul cu nota

de plată, costa exact 20 de euro! Atunci m-am luminat: „Măi, uite cum a rânduie Maica Domnului să-mi achit eu prânzul fără să scot nimic din buzunar.” Am zâmbit așa, în sinea mea, gândindu-mă la dragostea Maicii Domnului, care trimite o mână de copilaș să rezolve partea asta, parcă să-mi arate că are grijă de mine.

Am terminat de mâncat și m-am gândit că plec mai departe, că aș avea de luat o mașină până la Salonic. În gând mi-am zis: „Totuși, m-aș bucura să le revăd, să le dau măcar o iconiță, un mic semn de recunoștință.” Și cum mergeam eu spre stația de autobuz, uite că la o cafenea din apropiere le-am văzut: mama și fetița, stând la o masă și bând ceva. Fetița, de cum m-a zărit, a sărit de pe scaun și a alergat spre mine, m-a îmbrățișat și m-a poftit să stau lângă ele. Am scos din geantă câteva iconițe și cruciulițe, le-am oferit cu drag, și atunci am putut vorbi în liniște. M-am bucurat să văd că, deși nu știam eu rusă, nici ele română, cumva ne înțelegeam prin semne și câteva cuvinte în engleză stălcită. Mama copilului îmi spunea că vin din Siberia, dintr-un oraș foarte îndepărtat, și ajunseseră prima dată în Grecia, special ca să viziteze Athosul. Soțul femeii, împreună cu duhovnicul, intraseră în Sfântul Munte, iar ea și fetița făcuseră între timp o croazieră în jurul Athosului și se plimbaseră pe la Uranopoli. Acum așteptau să se întoarcă soțul și duhovnicul de pe munte și urmau să plece cu toții înapoi acasă, în Siberia.

Le-am dat și niște cărți duhovnicești în limba română, oricum nu înțelegeau mare lucru, dar se vedea că se bucură de orice gest. Apoi fetița a insistat să-mi mai dea niște bani, parcă era convinsă că așa trebuie, să mă ajute. Eu am spus: „Dragilor, e prea mult, mi-ați plătit deja prânzul, de ce să-mi dați și alții? Oricum călătoriți atâta distanță, păstrați-i să vă folosească aici!” Dar nu, tot stăruiau, iar mama copilului a plecat să scoată bani de pe card. S-a întors cu 200 de euro! Am încercat să-i refuz, dar se uitau la mine așa de insistent, că n-am mai avut tăria să zic nu. Am luat și banii ăștia, gândind că poate așa e rânduit.

Am mai stat puțin de vorbă, au apucat să-mi spună cum simt o mare apropiere de Biserica noastră, de rugăciunile ortodoxe, chiar dacă nu ne cunoaștem, și cât de mult le ajută să fie aici, pe pământul Athosului. Și fiindcă hotelul lor era pe traseul pe care mergeam eu cu mașina, le-am spus că le pot duce până acolo. Le-am condus, am coborât, ne-am îmbrățișat din nou și ne-am luat la revedere. A fost un moment atât de simplu, dar parcă eram prieteni de-o viață.

Chiar și acum, ținem legătura prin mesaje. Eu scriu în română, ea traduce cu Google Translate și îmi răspunde tot în română. Îmi trimite poze de la ea din Siberia, cu ninsori și troiene mari, iar eu îi trimet poze cu flori, cu soare din Grecia. Totul e așa un schimb frumos, de parcă ne-am fi cunoscut dintotdeauna. Am zâmbit adesea amintindu-mi că totul a început pe malul mării, când fetița m-a tras de umăr

și mi-a întins 20 de euro, iar eu nici nu înțelegeam ce voia de la mine.

Am rămas impresionat cum printr-un gest mic – o fetiță care-ți oferă bancnota fix cât costă masa ta – Maica Domnului îți arată că ești sub ocrotirea ei. Și cum dintr-o întâmplare simplă ai ocazia să cunoști oameni de la capătul lumii. Dacă nu s-ar fi petrecut așa, probabil că nu i-aș fi cunoscut niciodată pe acei oameni din Siberia. Dumnezeu și Maica Domnului așază pas cu pas și ne bucură sufletul.

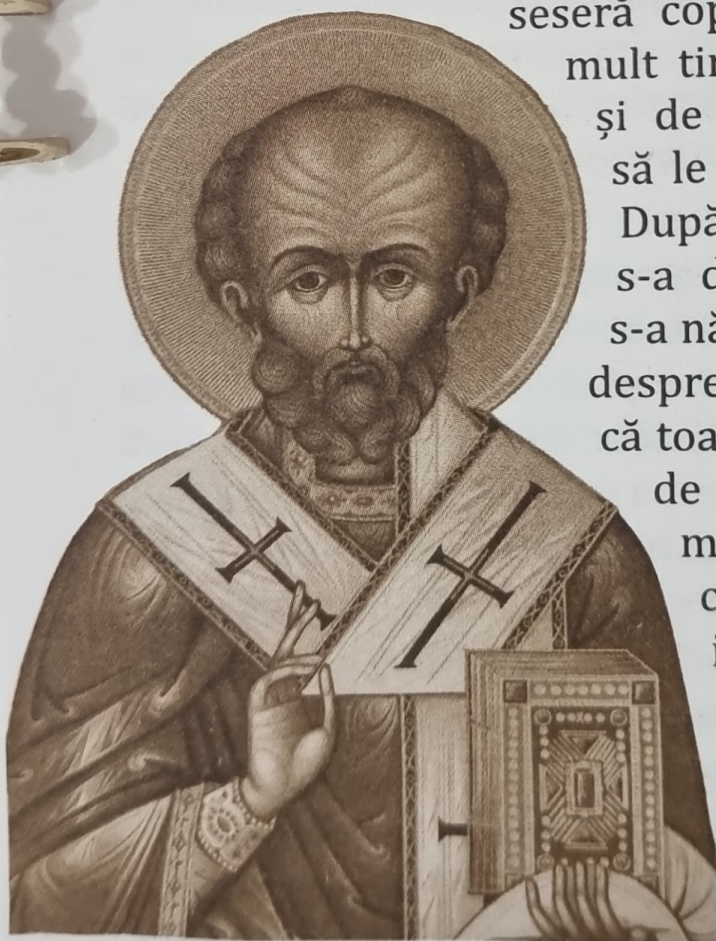
Totul s-a petrecut fără vreun plan dinainte, dar mi-a rămas la inimă. Am vrut să vă spun această istorie exact așa cum am trăit-o: am plecat din Athos, am oprit să mănânc ceva, am primit banii de la o fetiță necunoscută, am descoperit că erau ruși din Siberia și ne-am înțeles frumos, fără să ne știm limba. Apoi am tot ținut legătura.

Sigur că au mai fost și alte momente frumoase de genul acesta, căci aproape de fiecare dată când ies din Athos apare câte o întâmplare aparte. Poate am să vă mai povestesc și altele. Nu vreau să scot vreo concluzie anume, doar spun că am simțit cum Maica Domnului se ocupă de detalii care te iau prin surprindere. Adeseori nu te aștepti la nimic, dar primești o încredințare că ești la locul potrivit, în momentul potrivit. Iar când se întâmplă astfel de întâlniri, îți dai seama ce simplu e să te înțelegi cu un om pe care-l vezi prima dată, chiar dacă el vine de la mii de kilometri distanță și nu-ți vorbește limba. „Limba Domnului”, cum zic unii, e aceeași pentru toți.

„Bunicuțul” nostru, Sfântul Nicolae

Dacă vorbim despre dărnicie și recunoștință, printre cei dintâi care ne vin în gând din rândul sfinților este Sfântul Nicolae. Toți îl iubesc, mulți îi zic „bunicuțul” nostru, un bătrânel drag despre care se crede că încă din copilărie avea o minte înțeleaptă, de parcă ar fi fost un copil bătrân. Se spune că s-a născut în Patara, într-o regiune a Licieii, din părinți creștini cu stare, dar care nu avu-

seseră copii și care au cerut mult timp de la Dumnezeu și de la Maica Domnului să le dăruiască un prunc. După multe rugăciuni, li s-a dat binecuvântare și s-a născut Sfântul Nicolae, despre care se povestește că toată viața i-a fost plină de minuni încă din primele clipe. Unii spun că după ce l-au îmbrățiat prima dată a stat drept, nemișcat, în picioare, vreme de trei ore, de parcă voia să cinstească Sfânta Treime încă

din leagăn. Apoi a dat de înțeles că avea să fie un mare postitor, deoarece se mulțumea să sugă doar din sânul drept al mamei sale, iar miercurea și vinerile nu primea lapte decât seara, după apusul soarelui. Oamenii din preajma lui se minunau de faptele acestea și ziceau că e un semn că va fi un copil cu o viață sfântă.

Pe măsură ce a crescut, a primit o educație bogată, iar învățătorii l-au văzut că era foarte silitor la carte și dornic de cele duhovnicești. Avea un unchi episcop, pe care îl chema tot Nicolae și care i-a îndrumat pașii, văzându-l atât de iubitor de Dumnezeu și atât de stăruitor în tot ce făcea. După ce tânărul Nicolae a învățat cât a putut de bine și și-a dovedit vrednicia, unchiul său l-a hirotonit, mai întâi diacon, apoi preot, luându-l alături de el la episcopie. Încă de atunci, lumea îl cunoștea drept un om blând, milostiv și foarte înțelept. La un moment dat, unchiul episcop l-a lăsat să aibă grijă singur de toată episcopia, deoarece el plecase într-o călătorie mai lungă la Ierusalim și era nevoie de cineva de încredere care să păstorească. Sfântul Nicolae, în toată smerenia lui, s-a dedicat cu trup și suflet grijii față de cei încredințați lui, încât toți îi simțeau bună-tatea și priceperea.

Se povestește că, printre multe acte de milostivire, s-a remarcat și unul deosebit legat de un om care ajunsese la mare sărăcie. Acela avusese cândva un trai mai bun, însă necazurile vieții și moartea soției îl lăsaseră singur, cu trei fete de măritat, dar fără niciun ban în casă. Fetele erau toate deja tinere

și, din pricina lipsei zestrei, nu se găsea nimeni care să le ceară de soții, căci pe vremea aceea situația era grea pentru familiile lipsite de resurse. Bietul tată, speriat că nu mai aveau cu ce trăi, s-a luptat cu un gând deznădăjduit și nepotrivit, spunându-și că singura cale de supraviețuire ar fi să își trimită fetele la desfrânare și să câștige astfel bani. Însă, fiind el însuși creștin, conștiința îl muștra și se ruga la Dumnezeu să îl scape de acel gând care i se părea un mare păcat, dar și singura scăpare.

Se spune că Sfântului Nicolae i s-a descoperit de la Dumnezeu necazul acelui om și s-a gândit cum să îl ajute, fără să-l facă de rușine și fără să-i rănească mândria. A hotărât să-și ia o pungă cu galbeni și, în toiul nopții, a aruncat-o pe geamul casei unde locuiau cele trei fete și tatăl lor. Omul, trezindu-se dimineață, a găsit punga cu bani și, bucuros, a înțeles că Dumnezeu nu-l lăsase la greu. A reușit să o mărite pe fata cea mare, dându-i zestrea de care avea nevoie și astfel salvându-se de la urmarea păcătoasă la care se gândise. Apoi, văzând că una dintre fete se căsătorise și că îi scăpase de o parte din îngrijorare, tatăl a început să prindă mai mult curaj și să se roage și mai fierbinte. După o vreme, Sfântul Nicolae s-a întors noaptea, fără să fie văzut, și a aruncat o a doua pungă de galbeni, care a fost folosită pentru a doua fiică. Omul, uluit și recunoscător, și-a zis că trebuie să afle cine e binefăcătorul său nevăzut, așa că s-a pus la pândă ca să-l prindă în fapt. Când Nicolae a venit și a aruncat și a treia pungă, tatăl fetelor l-a ajuns și a recunoscut în el pe preotul cel milostiv care făcea atâta bine în cetate.

A căzut la picioarele lui și i-a mulțumit, iar Sfântul Nicolae l-a rugat să nu mai spună nimănui despre această întâmplare. Și astfel cele trei fete au fost toate ajutate și ferite de nenorocire, iar familia și-a recăpătat speranța în viață.

După o vreme, când unchiul episcop s-a întors, Nicolae și-a dorit el însuși să meargă la Ierusalim, să se închine la locurile sfinte. Pe atunci, o astfel de călătorie dura adesea câteva luni dus-întors, dar el nu s-a temut de oboseală sau de primejdii. S-a îmbarcat pe corabie, iar în timpul călătoriei a izbucnit o furtună cumplită, care i-a pus în mare pericol pe corăbieri. Aceștia, știind că Nicolae era un om cu viață sfântă, l-au implorat să se roage pentru ei, iar el s-a ridicat la rugăciune și marea s-a liniștit. Se mai spune că, în aceeași corabie, un om a căzut de pe catarg și a murit pe loc, însă prin rugăciunile fierbinți ale Sfântului Nicolae a înviat, spre marea uimire a tuturor.

După ce și-a împlinit dorința să se închine la Sfântul Mormânt și să vadă locurile pe unde a umblat Mântuitorul, s-a retras un timp într-o mănăstire, căutând viața pustnicească și liniștea rugăciunii. Dumnezeu însă i-a dat de înțeles, printr-o vedenie, că nu îl dorea ascuns, ci voia să-l aibă în slujba poporului. Sfântul Nicolae a simțit în suflet că e chemat la o altă slujire, așa că, vrând să rămână totuși necunoscut, a ales să meargă în cetatea Mira a Licie, unde nu era cunoscut de oameni. S-a așezat acolo simplu, ca un sărac, venind dis-de-diminează

la biserică la slujbe, cu mintea și inima pregătite pentru lucrarea lui Dumnezeu.

Tot pe atunci, episcopul din Mira a trecut la Domnul, iar ceilalți ierarhi căutau cu rugăciuni și post pe cel mai potrivit om pentru scaunul episcopal. Se povestește că unuia dintre ei i s-ar fi arătat un înger, spunându-i că primul bărbat care va intra dimineața în biserică la slujbă este cel rânduit de Dumnezeu să fie noul episcop. În aceeași dimineață, Nicolae, după obiceiul său, s-a grăbit să fie prezent încă de la început, iar celălalt episcop, care păzea intrarea, l-a întrebat care îi era numele. Nicolae, smerit, n-a vrut să spună multe, dar a rostit pe scurt că îl chema Nicolae. Îngerul îi descoperise ierarhului că tocmai omul cu numele Nicolae era cel ales de Dumnezeu. Așa a ajuns să fie consacrat episcop, deși se socotea nevrednic și încerca inițial să se împotrivească. Într-o noapte, l-a văzut în vis pe Mântuitorul care îi dădea Sfânta Evanghelie, iar Maica Domnului îi așeza omoforul peste umeri, semn că voiau să fie episcopul cetății Mira. După o asemenea vedenie, a acceptat fără să se mai îndoiască.

Odată așezat în scaunul episcopal, a început să lucreze cu și mai multă râvnă pentru dreapta credință, ajutând oamenii, dărâmând capiștile idolești care îi țineau pe unii în rătăcire și făcând multe minuni care întăreau poporul. Datorită păstoririi lui, oamenii simțeau că aveau un ocrotitor puternic, mai ales că întâmplările minunate tot urmau. La un moment dat, de pildă, trei voievozi cinstiți au fost acuzați pe nedrept de un mare dregător care îi

invidia și care voia să scape de ei. S-a dus dregătorul la un sfetnic important de la curte și i-a dat bani ca să-l convingă pe împărat că acei voievozi complotau. Împăratul, neștiind adevărul, i-a întemnițat și a hotărât să le dea moartea, căci a crezut învinuirile. Voievozii, simțindu-se închiși fără vină și aflând că urmează să fie executați, s-au rugat fierbinte Sfântului Nicolae, cunoscut fiind ajutorul lui pentru oamenii prizoniți pe nedrept. În aceeași noapte, împăratul a avut un vis cumplit în care s-a arătat Sfântul Nicolae, muștrându-l aspru și spunându-i că dacă nu îi eliberează pe acei voievozi nevinovați își va atrage pedeapsă. Speriat, împăratul s-a trezit și a discutat cu eparhul său, care avusese un vis asemănător. Au înțeles că e lucrarea unui om sfânt, au adus voievozii la cercetare și au constatat că acuzațiile erau mincinoase. I-au eliberat imediat, iar împăratul, cuprins de pocăință, le-a spus să se ducă să mulțumească Sfântului Nicolae și să-l roage să se roage și el pentru împărat, ca să nu fie pedepsit pentru nedreptatea pe care era să o facă.

Sfântul Nicolae și-a petrecut toată viața ajutând pe cei săraci, apărându-i pe cei nedreptățiți, mărturisind dreapta credință și împărțind milostenii. Se știe că a fost unul dintre ierarhii care au participat la un sinod împotriva rătăcirilor lui Arie, și chiar acolo s-au petrecut anumite fapte asupra cărora nu vom insista acum ca să nu mai lungim și mai mult povestea. Ajungând la adânci bătrâneți, a plecat la Domnul, fiind îngropat în biserica din Mira, iar la scurt timp trupul său a început să izvorască mir, prin care se săvârșeau nenumărate minuni.

Lumea întreagă a prins și mai multă evlavie față de Sfântul Nicolae, păstrându-i un loc de cinste în inima oricărui creștin.

O MASĂ MARE PENTRU TOȚI SĂRACII

O mărturie grăitoare este despre o familie care avea o mare dragoste pentru Sfântul Nicolae. An de an, în ziua de 6 decembrie, mergeau la Sfânta Liturghie dimineța, iar apoi dădeau acasă o masă mare pentru toți săracii din partea locului. Le puneau mâncare, îi serveau cu mâinile lor, cu credința că astfel îl cinstesc pe Sfântul milostiv. După ce au ajuns bătrâni, n-au mai avut deloc bani și se întrebau cum să facă prăznuire, așa cum făcuseră toată viața. Au căutat prin casă și femeia a dat peste un covor de mare preț, rămas de la zestrea ei, despre care știa că valorează zece galbeni. Și-au spus că nu contează, îl vor vinde cu cinci, numai să le ajungă să pregătească masa pentru săraci, în cinstea Sfântului. Omul a plecat cu covorul la piață, dar clienții se lăsau așteptați. La un moment dat, s-a apropiat de el un bătrân cu barbă albă și l-a întrebat cât costă covorul. Soțul a răspuns că, deși ar valora zece galbeni, el e gata să-l dea cu cinci, numai să-l vândă și să facă rost de bani. Bătrânul i-a întins însă zece galbeni și a plecat cu covorul. Fericit, vânzătorul a

cumpărat din piață toate cele trebuincioase și, ca să care cumpărăturile, a închiriat doi catări și s-a îndreptat spre casă.

Între timp, soția a avut parte de o surpriză: același bătrân a venit la ea cu covorul și i-a spus că soțul îi spusese să aducă obiectul acasă. Femeia, încurcată, a crezut că bărbatul nu-l mai vânduse, ci îl trimisese cu cineva, și s-a supărat, spunând că ei voiau să-l dea cât mai repede, fie și la jumătate de preț, doar ca să poată să pregătească masa pentru săraci. Bătrânul a lăsat covorul și a dispărut, iar peste câteva ore a sosit și soțul, cu catării și cu toate cumpărăturile făcute din cei zece galbeni. Când femeia l-a luat la rost, întrebându-l de ce a trimis covorul înapoi, el s-a mirat și a spus că nu știe nimic despre asta, ba chiar s-a mândrit că a luat zece galbeni pe covorul care valora cândva tot atâția. Așa și-au dat seama amândoi că Sfântul Nicolae le dăduse o mână de ajutor, cumpărându-le covorul și apoi aducându-l înapoi, ca să-i lase cu toate bogățiile pregătite pentru cinstea lui. Până la urmă, ei au făcut o masă mult mai bogată decât în alți ani, invitând și mai mulți săraci și slăvind mila lui Dumnezeu și a Sfântului Nicolae.

Se mai pomenește și despre o minune legată de un turc din zona Constantinopolului, care avea probleme cu hoții. Omul acela trecea odată prin piață și a văzut un creștin care vindea icoane, laudându-le și spunând că, dacă cineva ia icoana Sfântului Nicolae acasă, va avea o casă bine păzită și ocrotită. Turcul, care își găsea mereu locuința prădată când lipsea,

a devenit curios și l-a întrebat: dacă îl iau pe Nicolae acasă, să-l așez pe un perete, ce trebuie să-i dau de mâncare, cum să-l conving să-mi păzească averea? Creștinul i-a răspuns că Sfântul Nicolae nu are nevoie de hrană precum un om, ci e de ajuns să aibă în fața icoanei o candelă aprinsă și să i se ceară ajutorul în rugăciune. Turcul a plecat mulțumit, a atârnat icoana la răsărit, a pus o candelă, a aprins-o și s-a gândit că acum are un păzitor de încredere. Și-a spus în sine că de-acum nimeni nu-i va mai intra în casă.

Vecinul care de fapt îl fura a râs în sinea lui când a auzit că turcul își luase un tablou pe post de paznic. S-a gândit că va profita de naivitatea lui și va mai da o spargere, să-l facă de râs când va vedea că i-a furat iar lucrurile din casă. Zis și făcut: a intrat iar în locuința turcului, a furat tot ce a putut și a văzut pe perete icoana cu Sfântul Nicolae, așa că a vrut să o ia și pe aceea, ca să-l batjocorească și mai mult. A întins mâna spre icoană, dar s-a trezit ținut de parcă îl strângea o putere nevăzută. Brațul parcă îi amortise, simțea o durere cumplită și tot striga la Nicolae să-i dea drumul. A rămas așa ore întregi, până când turcul s-a întors și, găsind casa spartă, l-a văzut pe vecin înțepenit în fața icoanei. A înțeles că el era hoțul. A început să îi ceară Sfântului Nicolae să-l țină strâns, până îl dojenește cum se cuvine. A luat o coadă de mătură și l-a pedepsit pe hoț, certându-l: ia să te înveți minte, vecine, să nu te mai atingi de averea mea. Apoi i s-a făcut milă de el și i-a cerut Sfântului să-l ierte. Numai atunci hoțul a fost slobozit, și-a cerut iertare și a restituit tot ce furase.

Turcul, când a văzut minunea, a fost atât de impresionat, încât s-a dus la un ierarh creștin și i-a spus ce s-a întâmplat, cerând să afle mai mult despre credința în Dumnezeu și despre sfântul care i-a păzit casa. În cele din urmă, s-a convertit și a devenit el însuși creștin, atât de mari i-au fost uimirea și recunoștința față de puterea Sfântului Nicolae.

Iată câte minuni a făcut acest sfânt, pe care atâtția îl îndrăgesc și îl numesc „bunicuțul” lor, luându-l drept ocrotitor al familiei și al săracilor. Credincioșii spun că oricine îi cere ajutor cu credință nu rămâne neajutat. Fetele aflate în situații dificile, rugându-se la el, au nădejde să se căsătorească cu bine, așa cum au nădăjduit și cele trei surori din povestea punguțelor de galbeni. Cei săraci îl iubesc și știu că Sfântul Nicolae nu-i lasă la nevoie, cei călători pe mare îl cheamă, amintindu-și cum a liniștit furtunile, iar cei asupriți strigă la el, încrezători că dreptatea le va fi arătată.

Se spune că e folositor să ne rugăm la el oricând, dar mai cu seamă spre începutul iernii, în ziua de 6 decembrie, când e pomenit pretutindeni în bisericile ortodoxe. Mulți și-au format frumosul obicei ca de sărbătoarea lui să ofere daruri celor săraci ori să aline pe cineva care are nevoie de ajutor, pentru că astfel îl cinstesc pe Sfântul Nicolae chiar așa cum el însuși a trăit: dăruind și miluind. De aceea, multă lume spune că atunci se simte în aer un duh de bunătate și de recunoștință, parcă e mai caldă atmosferă, chiar dacă vremea de afară e friguroasă. Cu adevărat, este un sfânt milostiv, care se poartă ca

un bunic ce vine pe neștiute, de multe ori noaptea, punând darurile și dispărând fără să ceară mulțumiri, așa cum făcea el însuși pe când ajuta familia cu cele trei fete.

Pe lângă toate acestea, Sfântul Nicolae este și un ocrotitor al dreptei credințe, fiindcă nu s-a ferit niciodată să apere adevărul. Unele tradiții spun că a avut un temperament hotărât, fiind în stare să mustre pe față atunci când era vorba de blasfemie sau erezie, cu o strășnicie care izvora din dragostea pentru Dumnezeu și pentru semenii. În tot ceea ce făcea era călăuzit de milă, de dorința de a ajuta, de a vindeca și de a ridica pe cel căzut. De aceea oamenii îl iubesc ca pe un sfânt aproape de inima lor.

Sfântul Nicolae, cu sărbătoarea lui din 6 decembrie, este un mijlocitor gata să ne asculte când ne rugăm la el. E o mângâiere pentru oricine se află în nevoie, oricât de mare ar fi suferința sau problema. Oamenii spun adesea să nu ne pierdem nădejdea și să chemăm și numele Sfântului Nicolae, pentru că el, bun și blând cum îl știm, vine în ajutor să arate puterea lui Dumnezeu.

Din aceste întâmplări și istorii se vede că încă din viață Sfântul Nicolae a fost vas ales al harului, și după mutarea lui la Domnul și-a continuat lucrarea prin nenumărate minuni. Îl cinstim pentru că a adus multă bucurie și a scăpat pe mulți de la necazuri grele. Se cuvine să luăm aminte și să-i cerem ocrotire nu doar când ne încing primejdiile, ci și la bine, mulțumindu-i pentru tot ce face și împărțind

și noi, la rândul nostru, milostenie și fapte bune, așa cum el însuși ne-a învățat. Doamne, ajută!

O ISTORISIRE DE LA PĂRINTELE CLEOPA

Am să istorisesc acum o întâmplare despre puterea pocăinței, pe care am aflat-o demult de la părintele Cleopa de la Sihăstria, înainte să fie consemnată și într-o carte. E o istorie care s-a petrecut în Antiohia, pe vremuri, cu un vestit tâlhar căruia i se spunea Man Tâlharul. El nu acționa singur, ci avea sub comanda sa alți treizeci de răufăcători, iar el era „vătaful” lor, căpetenia temută la care nimeni nu îndrăznea să se opună. Oamenii erau îngroziți de faptele lor, chiar și soldații împăratului se temeau să se apropie, deși fusese pusă o răsplată mare pentru prinderea și pedepsirea lor.

Man Tâlharul ajunsese să comită tot felul de fărădelegi și, mai cu seamă, se lăuda că omorâse deja nouăzeci și nouă de suflete. Ba mai mult, își tot îmbărbăta tovarășii spunând că pleacă să ucidă pe încă unul, ca să ajungă la numărul rotund de o sută de omoruri. Într-o zi, a pornit cu intenția aceasta și, pesemne, din îngăduința lui Dumnezeu, a rătăcit drumul. În loc să ajungă spre locurile unde erau oamenii din oraș ori din sat, a nimerit într-o regiune pustie, unde se afla o peșteră. Acolo, în liniște,

viețuia un pustnic ajuns la bătrânețe, poate aproape de nouăzeci de ani.

Când Man Tâlharul a dat cu ochii de bătrân, i-a zis ceva de felul: „Am promis că primul om întâlnit în cale va cădea secerat de paloșul meu. Să te pregătești, că îmi voi ține cuvântul.” Era limpede că nu glumea, și totuși pustnicul, privindu-l, a observat un semn neobișnuit: mâna dreaptă a tâlharului părea aurie. A înțeles atunci că acest om, oricât de fioros ar fi părut, ascundea o taină, ceva din felul lui arăta că nu era lipsit de orice licăr de bunătate. Drept urmare, pustnicul i-a vorbit cu glas calm, spunând că dacă e musai să-l omoare, să-i îngăduie măcar o cerere înainte: „Uite, eu stau în peștera asta de aproape șaptezeci de ani”, i-ar fi spus bătrânul. „De o săptămână, izvorul de unde beam apă a secat, așa că n-am mai băut nimic și sunt cumplit de însetat. Adu-mi, te rog, un pic de apă dintr-un loc pe care poate îl știi, apoi, dacă tot vrei, fă-ți planul până la capăt.”

Tâlharul a căzut pe gânduri, dar a acceptat. Pesemne că încă nu i se stinsese orice urmă de omenie. A luat un vas, a urcat pe cal și a plecat în goana lui. Bătrânul, rămas singur, a îngenuncheat și s-a rugat: „Doamne, dăruiește-mi sufletul acesta”, semn că voia cu orice chip să-l aducă pe calea pocăinței. După o vreme, tâlharul s-a întors, aducând apa promisă. Pustnicul a făcut semnul crucii, a băut cu mulțumire și i-a spus: „Să-ți răsplătească Dumnezeu, fiule, fiindcă m-ai adăpat după atâtea zile de sete.” S-a mirat Man Tâlharul, pentru că nu se aștepta

la cuvinte de mulțumire. Și atunci a prins curaj să întrebe direct: „Dar, părinte, există pentru mine vreo șansă de mântuire? Eu am ucis nouăzeci și nouă de oameni, iar acum mă pregăteam să-l omor și pe al o sutălea...”

Pustnicul i-a vorbit despre cum Dumnezeu îl iertase odinioară chiar și pe împăratul Manase, care făcuse mari păcate și idolatrie, dar la urmă se pocăise și fusese primit în brațele Domnului. I-a dat pildă și pe alți păcătoși ce se întorseseră și fuseseră iertați, spunând: „Nu există greșală pe care să n-o ierte Dumnezeu, atâta timp cât omul se pocăiește și se spovedește din inimă.” Tâlharul însă părea doborât de gândul că tot ce făcuse era prea mult: „Am ucis nouăzeci și nouă de oameni și am făcut multe alte răutăți”, a repetat el. Pustnicul a stăruit că totuși există cale de întoarcere, să nu uite că iubirea Domnului e mai puternică decât orice păcat. În acel moment, Man Tâlharul a adăugat: „Nu-s singur, am alți treizeci de tovarăși. Ce-ar fi de făcut cu noi?” Pustnicul a răspuns: „Atunci du-mă la ei, să le spun și lor un cuvânt de folos.”

În felul acesta, tâlharul l-a așezat pe bătrân pe cal, iar el însuși a dus calul de căpăstru până la peștera unde se ascundeau cei treizeci de răufăcători. Ajungând acolo, ceilalți s-au uitat la Man cu un soi de haz: „Tu ziceai c-o să omori și pe ultimul, și iată că ne-ai adus un călugăr bătrân.” El însă le-a cerut să nu râdă, ci să-l asculte, deoarece acel pustnic avea să le dezvăluie o „taină mare”. Dându-i puțină vreme să-și tragă sufletul, tâlharii s-au retras la obiceiul

lor de a mânca și a bea fără grijă. Între timp, vătaful i-a spus unuia dintre ei: „Ia o cană cu vin și niște pâine și du-i bătrânului, că de atâta amar de vreme petrecută în pustie nu se știe când o fi gustat vin ultima oară.”

Pustnicul, mișcat că Man nu-l uitase nici în mijlocul tovarășilor de nelegiuri, și-a ridicat gândul și a mulțumit încă o dată lui Dumnezeu, zicând: „Doamne, te rog să-mi dăruiești sufletul acestui om și pe ale celorlalți, că ai pus în el un licăr de bună-tate.” La scurt timp, toți tâlharii au isprăvit masa și băutura și l-au chemat pe bătrân să le spună acea „taină”. Pustnicul observase, de-a lungul ospățului, că bucătarul grupului, un tânăr mai tăcut, se tot ferea și se ascundea, de parcă nu voia să stea în preajma lui. Bătrânul și-a dat seama că acel bucătar are ceva necurat. Așa că le-a spus: „Bucătarul vostru nu e om, ci diavol.”

Tâlharii au strigat că e o prostie. Ei îl aveau pe acel slujitor de unsprezece ani și niciodată nu-i văzuseră ceva ciudat. Li se părea absurd să creadă că e drac. Bătrânul însă a rostit ceva de genul: „În numele lui Iisus Hristos, să stea pe loc și să ne spună cine e cu adevărat!” Bucătarul, constrâns de această poruncă, a rămas nemișcat și a mărturisit că de fapt fusese trimis de stăpânul întunericului cu scopul de a-l lua pe Man Tâlharul în clipa în care acesta va împlini 100 de ucideri și, în plus, va renunța la rugăciunea către Maica Domnului. Bucătarul știa că atâta timp cât vătaful se mai ruga, chiar și numai o rostire scurtă învățată din copilărie, diavolul nu

putea să-l răpună. Tâlharii tot nu erau în stare să creadă așa ceva, insistau: „Nu vezi că e om, are față de om și ne gătește?” Atunci pustnicul i-a poruncit să-și arate adevărata înfățișare, iar bucătarul s-a preschimbat într-o fiară ca un leu ce scotea flăcări pe gură. A scos un răget atât de cutremurător, încât toți s-au prăbușit la pământ de spaimă, rugându-l pe bătrân: „Scapă-ne de el, părinte, n-o să mai glumim niciodată pe seama cuvintelor tale.”

Pustnicul, văzând cum totul se lămurise, a grăit: „Nu era prietenul vostru? Nu spuneți că vă pregătește mâncare bună? De ce să-l alung?” Iar ei, deznădăjduiți: „Te rugăm, scoate-l de-aici, ne îngrozește!” Până la urmă, pustnicul i s-a adresat diavolului și i-a poruncit: „Să te duci în gheena pregătită pentru voi”, iar dracul a dispărut numaidecât. Tâlharii, rămași cu sufletul la gură, l-au întrebat pe bătrân ce să facă ei mai departe. Acesta le-a spus: „V-ați convins că diavolul abia așteaptă să pună mâna pe sufletele voastre. Cel mai bun lucru pentru voi e să vă lăsați de această cale și să vă întoarceți cu adevărat la Dumnezeu, cu pocăință. Numai atunci nu veți mai fi sub stăpânirea celui rău. Mergeți deci și duceți de azi înainte o viață creștinească.”

Către Man Tâlharul, pustnicul a grăit ceva aparte, spunându-i să rămână în preajma peșterii. Deși Man voia să se lase total de hoție, pustnicul l-a sfătuit: „Poți să continui a lua cele trebuincioase pentru viața ta, dar niciodată să nu mai omori pe nimeni. Și să ții minte că duminica și de sărbători să nu porți armă la tine.” Așa s-a făcut că toți tâlharii au

adunat comorile și avuțiile furate și, într-un soi de părere de rău, le-au împărțit celor săraci, încercând să dreagă răul. Au dus bătrânul la peștera lui, iar ei s-au împrăștiat, dorind să ia alt drum. Man Tâlharul a rămas și a început să se roage fierbinte la Maica Domnului, strigând din inimă să-l ierte pentru viața lui atât de sângeroasă.

Se spune că, într-una dintre zilele de sărbătoare, Man Tâlharul stătea liniștit prin pădure, fără vreo armă, fiindcă așa respecta cuvântul primit. Au trecut prin apropiere niște ostași ai împăratului și l-au recunoscut, începând să se agite. Dar s-au temut să-l atace, crezând că undeva prin jur s-ar putea ascunde și ceata lui, gata să-i sară în ajutor. L-au lăsat în pace. Într-o altă zi de sărbătoare, iarăși l-au găsit, dar când au văzut că e singur s-au apropiat cu grijă, iar Man le-a zis să nu se teamă, că nu are armă. În felul acesta, l-au prins și l-au dus la împărat, mirându-se cum de nu s-a împotrivit. El le-a povestit despre pustnicul care le schimbase viața tuturor și le spusese să renunțe la vărsarea de sânge.

Dus la închisoare, Man s-a cufundat într-o rugăciune și pocăință și mai adâncă. Avea, se zice, cinci batiste de pânză pe care le uda cu lacrimile lui, cerând mereu îndurare, cerând ajutor de la Dumnezeu și de la Maica Domnului. Până la urmă, împăratul a dat porunca să i se taie capul. Dar Man a rugat judecătorul să le ceară soldaților să meargă după pustnicul acela de la peșteră, deoarece își dorea neapărat să se spovedească înainte de moarte.

Oamenii împăratului l-au adus pe bătrân, care a adevărit că Man Tâlharul se căise sincer și merita să fie împărtășit.

În ziua hotărâtă pentru execuție, Man Tâlharul și-a ridicat inima în rugăciune. O oră, două, el continua să se roage în fața călăului și a oamenilor adunați. Se spune că, din pricina asta, călăul a vrut să-i rezeze de câteva ori capul, dar sabia se făcea ca de ceară și nu reușea să-l răpună. Călăul, simțind cum i se prelinge fierul din mână, a întrebat pustnicul ce se petrece. Bătrânul i-a răspuns că, atâta vreme cât Man nu-și isprăvește rugăciunea către Domnul, nu se va putea întâmpla niciun rău. Man a mai plâns și s-a rugat trei ceasuri în șir, apoi și-a încheiat rugăciunea, dând semn că e gata să-și primească pedeapsa. În clipa aceea, călăul l-a lovit, iar capul lui Man a căzut.

Spre uimirea tuturor, din trupul lui n-a mai curs sânge obișnuit, ci un fel de lapte, semn al curățirii prin pocăință. Ba încă, cei care aveau vedere duhovnicească – pustnicul, mai ales – au povestit că atunci s-a arătat o porumbiță albă care s-a ridicat la cer. De picioarele porumbiței erau legate cinci batiste, cele pe care Man le udase cu lacrimi, trei de un picior și două de celălalt, și în felul acesta Dumnezeu a arătat că i-a primit lacrimile și i-a dat iertare. Sufletul lui a trecut prin vămi și a urcat la Hristos, dobândind mântuirea la care nici el nu îndrăznise să viseze, după atâtea fapte cumplite.

Așa încheie părintele Cleopa această istorioară, iar eu am dorit să o scriu așa cum am auzit-o,

fiindcă arată clar cum un om poate să se cufunde într-o viață de nelegiuire și totuși, în ultima clipă, să se întoarcă și să fie iertat, dacă are o scânteie de bunătate și credință în inimă. Mai arată și ce putere se află în rugăciunea către Maica Domnului, căci Man Tâlharul nu uitase să spună o scurtă rugăciune către Preacurata învățată de la bunica lui. De aceea, nu e de mirare că diavolul nu l-a putut răpune înaintea să-și dea el seama de greșeala vieții sale și să-și ia angajamentul de a schimba tot.

Povestirea se încheie cu imaginea porumbiței care se înalță, purtând lacrimile celui iertat, și cu pustnicul care rămâne să-i spună lumii că și cel mai negru suflet se albește prin pocăință. Și, la urmă, rămâne îndemnul că rugăciunile către Maica Domnului au o putere nemaipomenită. De aceea se zice că e bine să purtăm o iconiță cu ea, ori să-i încredințăm zilele noastre cu vorbele simple: „Maica Domnului, ajută-mă azi”, și când ne întoarcem seara să-i mulțumim: „Mulțumesc, Maica Domnului, că m-ai ajutat, rămâi cu mine și în continuare.” Cu așa un sprijin, se pot face multe minuni în viața oricui.

Să ne țină în brațele ei și să ne acopere întotdeauna. Așa se sfârșește istoria lui Man Tâlharul, cea pe care am învățat-o de la părintele Cleopa, o întâmplare despre rău și bine, despre un suflet scăpat în ceasul al unsprezecelea, și despre dragostea neînțeleasă pe care Dumnezeu și Maica Sa o arată chiar și celui mai mare păcătos, dacă acesta se căiește cu sinceritate.

„Nu vreau să fac încă un păcat!”

Undeva, în frumosul oraș Salonic, ajunsese-mă să cunosc mai îndeaproape o familie de medici. Era o familie respectată, dar nu intru în multe detalii despre părinți, ci am să mă opresc la povestea fiicei lor, pe nume Evdochia. Era o fată înzestrată cu multă seriozitate și cuminenie, care urma facultatea de medicină, fiind chiar în penultimul an, adică mai avea doar un an de studiu înainte să termine.

Crescută frumos, dintr-o familie bună, având niște părinți care țineau foarte mult la educație, la maniere și la un trai onorabil, Evdochia nu avusese până atunci relații cu băieții. Își vedea de cărți, de facultate și de programul zilnic, stătea mai mult cu familia. Însă la un moment dat a început să vorbească cu un tânăr. Acest băiat provenea dintr-o familie cu stare, cu tată director de spital, oameni suspuși și cu bani. Se poate spune că erau, cum se zice, mai în vârf, având funcții importante, așa că stăteau bine și pe partea financiară. Iar băiatul era „uns cu toate alifiile”, obișnuit să se descurce și să ia ce-și dorea după bunul plac.

Evdochia l-a plăcut, se vede treaba că s-au apropiat, iar el a început să-i spună diverse lucruri, cum ar fi că se vor căsători după ce ea termină

facultatea, vor întemeia o familie, și tot așa. Și fiind ea îndrăgostită, i-a ascultat promisiunile. Totuși, acest băiat, fiind mai libertin și mai obișnuit să facă ce dorește, a insistat ca ei să-și înceapă deja viața împreună. Evdochia la început era timidă și se ferea, dar până la urmă, încredințată de promisiunile lui, a cedat. Așa s-a întâmplat că ea a întreținut relații cu el o singură dată. Doar că a rămas însărcinată.

În momentul în care și-a dat seama că a rămas însărcinată, s-a dus la el și i-a spus, așa cum era firesc: „Am rămas însărcinată, să știi...” Băiatul, văzându-se pus în fața faptului împlinit, a scos imediat bani și i-a zis să facă avort, încercând să rezolve rapid întreaga poveste. Pentru el era ceva la îndemână. Dar Evdochia i-a răspuns hotărât că, dacă s-a întâmplat deja un păcat între ei, nu are de gând să facă și un al doilea, adică să curme viața copilului. L-a întrebat dacă o acceptă așa cum este, gata să-l nască, și dacă se vor căsători ori se despart. Băiatul a răspuns fără înconjur: ori face avort, ori n-are ce mai discuta cu el. Așa că Evdochia a plecat în lacrimi și nu s-a mai întors niciodată la el. Din clipa aceea s-a hotărât că nu-l mai vrea în viața ei.

Trecând zilele, sarcina a început să se vadă. În situația asta, ea s-a dus și le-a spus părinților ce s-a petrecut. Amândoi erau și ei medici, oameni respectați în societate. Nici nu pot să-mi închipui ce șoc au avut. Să afle că fata lor, care era încă la facultate, era însărcinată, fără să fie căsătorită. Imaginați-vă ce gânduri îi copleșeau – reputația, comentariile lumii, rușinea. Au început să-și pună întrebări: cum

să facă să acopere, să nu afle nimeni. Așa că mama Evdochiei s-a gândit să pretindă la serviciu că ea este cea însărcinată, încât să poată figura în acte cu un concediu de maternitate. Era un fel în care familia încerca să mascheze totul.

Între timp, Evdochia a încheiat anul de studiu, dar a hotărât să înghețe anul următor, ca să n-o vadă lumea. Mama ei a găsit o soluție să se mute împreună cu ea la Atena. Au plecat amândouă acolo, astfel ca lumea din Salonic să nu știe. Și-au zis că stau acolo până se naște copilul, apoi văd ce mai fac. Și în tot acest timp au dus-o în felul următor: mergeau la bisericuța din cartier la toate slujbele, Evdochia se spovedea la preotul de acolo, se împărtășea, se ruga cu lacrimi și în rest stătea în casă, împreună cu mama. Vă puteți imagina, o tânără care ar fi trebuit să fie la cursuri și la laboratoare, ce mare transformare a trăit și câte frământări avea.

Și totuși, pruncul creștea în pântecul ei. Părinții, între timp, căutau soluții să dea copilul spre adopție încă de la naștere. Și așa au și găsit o familie care se oferise să ia copilul imediat după ce se naște. Era, după lege, un termen – primele zece zile după naștere, mama se putea răzgândi. Dar acești viitori părinți adoptivi voiau să fie totul rapid, ca să nu existe surprize. A venit sorocul, Evdochia a născut. A cerut să-și țină copilul în brațe, să-l vadă.

Imediat după, a apărut familia interesată să înfieze și i-a și luat pruncul, spunându-i că îi dau trei zile să se răzgândească, nu zece, că ei aveau alt plan: să-l ia cât mai repede, să-l crească și să-l considere

al lor. Mama ei era aproape resemnată, considerând că așa se ascunde rușinea. Dar Evdochia, cum a simțit copilul în brațe, a înțeles că nu-și poate imagina viața fără el. Totuși, în vârtoarea de momente, l-a dat, căci și familia se grăbea, și era totul organizat. A doua zi, Evdochia, cu ochii în lacrimi, a fost scoasă din spital și trimisă înapoi la Salonic cu un avion, împreună cu mama.

Ea a plâns încontinuu tot drumul, iar când a ajuns la aeroport în Salonic, n-a stat prea mult pe gânduri: s-a interesat de următorul zbor înapoi spre Atena. Mama ei s-a speriat și a întrebat: „Ce vrei să faci? Nu-ți dai seama că e imposibil?” Dar Evdochia i-a spus că vrea să-și ia înapoi pruncul și nu se lasă. Peste o oră-două s-a urcat în avion, iar mama n-a putut s-o oprească. A zburat din nou spre Atena, știa unde locuia familia care luase copilul, s-a dus direct la ușa lor, a bătut, și când i-au deschis i-a dat la o parte și s-a repezit la leagănul unde era bebelușul, spunând: „Copilul ăsta e al meu, nu pot trăi fără el!” și l-a luat în brațe, ieșind repede pe ușă.

Oamenii aceia au strigat că e nebună, dar ea nu s-a mai uitat înapoi. S-a suit în următorul avion, s-a întors la Salonic cu bebelușul în brațe. Acasă a dat de tatăl ei, care, când a văzut-o cu copilul, a explodat. I-a spus clar că nu acceptă să stea bebelușul în casă. Ori îl duce iar la adopție, ori pleacă și ea cu totul. Degeaba plângea Evdochia, el nu era dispus să cedeze. Atunci, ea a încercat să tragă de timp și i-a zis tatălui: „Bine, am găsit altă familie, aici, în Salonic. Mergem să-l dăm lor.” Tatăl a fost de acord,

spunând: „Hai, urcă-te în mașină.” Ea, săraca, n-avea pe nimeni. Doar încerca să amâne. S-au suit, așadar, în mașină, au plecat prin oraș. Ea plângea de i se rupea sufletul și se ruga la Maica Domnului, neștiind cum să scape.

La un moment dat, au trecut prin fața unei biserici, și Evdochia i-a cerut tatălui să oprească puțin: „Te rog, lasă-mă să intru o clipă în biserică.” El n-a știut ce să gândească, dar a oprit. Ea a sărit din mașină, a intrat în biserică, s-a dus direct la icoana Maicii Domnului și a început să plângă în hohote, punându-și copilul înaintea icoanei. Zicea: „Maica Domnului, ție ți-l dăruiesc, că eu mor dacă mi se ia copilul ăsta. Nu pot să trăiesc fără el.” A stat o vreme așa, într-o rugă fierbinte, sperând la o minune. Tatăl, între timp, umbla prin fața bisericii, parcă temător să intre, poate îi era și lui rușine, poate îl frământau gândurile.

A ieșit preotul bisericii, l-a văzut pe om și l-a întrebat ce necaz are. Omul i-a povestit pe scurt: despre fata lui, că a rămas însărcinată, despre cum e un scandal în familie, despre cum voia să scape de copil. Părintele, auzind, l-a luat ușor și i-a explicat câtă valoare are un copil, ce păcat uriaș ar fi să-l lepezi sau să-l treci la altcineva, cum fata lui a luptat să nu facă avort și a salvat viața bebelușului. L-a îndemnat să se gândească mai bine. Tatăl, în timp ce asculta, parcă începea să cedeze. Dumnezeu a lucrat prin cuvintele preotului, și i-a înmuiat inima.

După o oră de rugăciune și lacrimi, Evdochia a ieșit din biserică cu pruncul în brațe. Și când a

ajuns în dreptul tatălui, l-a găsit schimbat la față. El i-a spus cu o voce altfel decât până atunci: „Fiica mea, dacă vrei, poți să păstrezi copilul. Nu te mai oblig să-l dai. Facem cum crezi tu de cuviință.” Evdochia, auzind, aproape că nu-i venea să creadă. L-a întrebat dacă se pot întoarce acasă, iar el i-a zis: „Sigur, mergem înapoi.” Ea spune că în clipa aceea s-a simțit de parcă trecea din iad direct în rai. De dimineată, când plecase cu tatăl s-o forțeze să dea copilul, avea impresia că-i gata să se arunce într-o prăpastie. Acum se simțea eliberată, cu sufletul plin de bucurie.

Așa a revenit acasă, împreună cu copilul. L-au primit cu toții, și de dragul reputației, părinții Evdochiei au spus în acte că bebelușul ar fi fost născut de mamă, adică de bunica, astfel încât să nu se mai facă multă vâlvă. Însă pentru Evdochia important era că avea pruncul lângă ea. Și-a reînceput școala de medicină, să-și termine ultimul an. Era topită după copil, nu putea să stea despărțită de el nici măcar o oră-două, fără să se frământa. La facultate stătea strict cât aveau cursurile, apoi fugea acasă să-l alăpteze, să-l țină în brațe. I se schimbaseră complet viața, de spunea că nu se mai vede fără bebeluș.

CUM SE FACE CĂ UNII PRIMESC AJUTOR ȘI ALȚII NU

La un moment dat, am ajuns și eu pe la ei. Copilul era încă mic, avea abia câteva luni. De fapt, am ajuns în contextul că Evdochia m-a ajutat într-o problemă la spital, iar apoi m-a invitat la ei. Așa am cunoscut-o și pe ea, și pe părinții ei. Acolo, tatăl Evdochiei, care înainte nu voia să audă de bebeluș, acum se arăta în culmea fericirii, jucându-se cu nepotul pe covor, mergând de-a bușilea după el și spunând: „Părinte, nepotul ăsta parcă mi-a dat zece ani de viață! Mi-a reîmprospătat viața. Aveam copiii mari, casa părea tristă, acum e așa frumos, abia aștept să vin de la serviciu să mă joc cu el.” Și tot așa, un om care în urmă cu puțin timp se împotrivea categoric, acum era nespus de bucuros să aibă nepotul în casă.

Am rămas la ei peste noapte, pentru că m-au invitat să dorm acolo. Evdochia, care locuia într-o parte a apartamentului, avea o cameră ticsită cu jucării colorate, cearșafuri și perne cu urși de pluș și tot felul de animăluțe, și a insistat: „Să doarmă părintele la mine-n cameră. Eu merg la părinți cu bebelușul.” Așa că mă trezeam între ursuleți, fluturași și pernuțe cu imprimeuri de copil. Mă simțeam chiar ca un prunc mare între toate acele lucruri ale

lui. Era un spectacol amuzant, dar și mișcător să văd cât se schimbase viața fetei ăsteia.

Timpul a trecut și Evdochia a trebuit să-și încheie anul de facultate, cu tot cu examene. Mă suna: „Părinte, am examen mâine, pomenește-mă și pe mine să-mi ajute Dumnezeu.” Și eu o treceam la rugăciune, mai rugam și câțiva părinți: „Uite, faceți un pic de rugăciune și pentru Evdochia, că are examen.” Ea s-a văzut ajutată la fiecare probă. A dat vreo zece examene. După ce le-a luat pe toate, îmi spunea că a fost ceva copleșitor, mai ales când i-a picat un subiect la care reușise să citească doar vreo trei pagini dintr-o carte groasă, neavând timp să parcurgă toată materia, pentru că stătea cu bebe. Și fix subiectul respectiv i-a venit la examen. A trecut cu brio. Însă la ultimul examen, care părea cel mai ușor și la care nu a mai cerut ajutor în rugăciune, nu s-a mai rugat nici ea prea mult, a picat. Pe acela a trebuit să-l repete. Spunea ea: „A fost o dovadă că e bine să-ți păstrezi smerenia și să ceri mereu sprijin.”

După ce a terminat, a prins un post, a început să practice și să primească un salariu, deși la început mai mic. Mi s-a întâmplat că eram în Salonic pentru niște cumpărături la un hipermarket. Ea a venit cu mașina să mă ajute să duc plasele. Am umplut două cărucioare mari. Când am ajuns la casă, ea a zis: „Părinte, mă lași să-ți plătesc cumpărăturile? E primul meu salariu și vreau să ți-l dăruiesc.” Am protestat, i-am spus că aș prefera să nu-i iau banii, dar a insistat, zicând că simte nevoia să mulțumească într-un fel, să dea ceva pentru Dumnezeu. Așa că a

achitat ea toate produsele, nici nu i-au ajuns banii de pe card, a trebuit să mai pună niște bancnote. Am fost impresionat de gestul ei, cum a oferit cu bucurie tot ce avea.

Apoi, viața a mers mai departe, iar eu am rămas cu amintirea că Evdochia, fata asta cu o poveste atât de tristă la început, a reușit să depășească necazul și să schimbe lacrimile în bucurie. Prin curajul de a nu-și ucide pruncul, prin credința ei puternică și rugăciunea la Maica Domnului, a primit ajutor nesperat. De la o stare când părea că totul se prăbușește – iubitul care n-o voia dacă nu face avort, părinții care se temeau de scandal și nu acceptau copilul, familia adoptivă gata să ia bebelușul – a ajuns la o liniște și o bucurie în care toată casa iubea copilul.

În plus, a terminat cu bine și facultatea de medicină. Și când stai să te gândești, totul a fost posibil pentru că s-a căit, a avut remușcări, și a refuzat să facă al doilea păcat, cel de a omorî pruncul. A preferat să îndure rușinea, să plece din oraș, să ducă sarcina la capăt, să-l nască, să se certe cu familia și să-l recupereze până la urmă. Și ce frumos a fost că tatăl ei, cel care fusese așa de dur, s-a înmuiat și a ajuns să fie cel mai jucăuș și devotat bunic.

De multe ori, în astfel de povestiri, unii întreabă: „Dar cum se face că unii primesc ajutor și alții nu?” Eu întotdeauna spun că ne rugăm la fel pentru toți, dar depinde mult de inima fiecăruia, de credință. E și un plan tainic al Cerului, să știți. Uneori primim ce cerem, alteori suntem chemați să răbdăm mai mult.

Însă la Evdochia clar s-a văzut lucrarea Maicii Domnului, care n-a lăsat-o de izbeliște. E plină lumea de astfel de exemple – numai să credem și să ne punem nădejdea în Dumnezeu.

Așa închei povestea Evdochiei. E o fată care a trecut prin mari încercări și a ajuns să-și țină copilul, să-și termine studiile și să-și vadă de viață mai departe. O văd ca pe o dovadă că și când totul pare pierdut, când cei din jur te îndeamnă la avort ori să scapi de un bebeluș, Dumnezeu îți deschide alt drum. Și dincolo de orice, îmi rămâne în amintire acel moment când tatăl ei, convins de vorbele preotului, a acceptat să-și primească nepotul, iar bunicul se juca prin casă, bucuros ca un copil. Oricât de greu ar fi, când te încrezi în ajutorul Domnului și al Maicii Sale, pot veni lumină și pace, chiar din cel mai negru întuneric.

CAPITOLUL 3

SFATURI ȘI ÎNDEMNURI PENTRU SUFLET

Toate pildele despre care am vorbit până acum se leagă, ca niște mărgăritare, de aceste lucruri simple și de mare preț: smerenia și răbdarea în încercări, rugăciunea neîn-cetată, faptele bune izvorâte din dragoste și ierta-rea sinceră. Acum să ne oprim puțin și să medităm la câteva sfaturi și îndemnuri pe care Biserica ni le pune la inimă despre virtuțile acestea.

Vom vedea cum smerenia ne ferește de ispi-tele mândriei, cum răbdarea ne ține în nădejde și ne păzește de deznădejde, cum rugăciunea, asemenea unei respirații a sufletului, ne unește cu Domnul la fiecare pas, iar faptele bune devin temelia unei inimi care iubește necondiționat. Și ne vom apropia de taina iertării – leac tămăduitor al sufletului nostru și izvor de pace lăuntrică. Așa cum florile se deschid către soare pentru a crește și a dăruia frumusețe, tot așa și sufletul, prin smerenie, rugăciune și iubire,

se deschide către Hristos, primind de la El puterea de a rodi fapte bune. Întăriți de harul dumnezeiesc, vom descoperi că povara încercărilor se ușurează, iar pacea și bucuria își fac loc în inima noastră.

Să ne rugăm, așadar, ca în paginile acestea să găsim cuvinte care să ne întărească, să ne mângâie și să ne îndrume spre lucrarea cea bună, ca la vremea potrivită să auzim și noi glasul Domnului care ne va chema în Împărăția Sa. Cu dragoste în Hristos, vă doresc să aveți inima luminată de Duhul Sfânt, pentru ca astfel de îndemnuri să prindă rădăcină și să rodească, spre slava lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor noastre.

De ce ne este atât de greu să fim smeriți

În toate cărțile sfinte și în viața Bisericii, ni se arată că smerenia și răbdarea sunt virtuți fără de care nu putem să ne apropiem cu adevărat de Dumnezeu. Ele sunt, într-un fel, temeliile sufletești pe care se zidesc restul virtuților: iubirea, rugăciunea, iertarea, milostenia. De aceea o să vorbim despre ele, ca să înțelegem cum să le cultivăm în inima noastră și cum să ne folosim de ele în toate împrejurările vieții.

Părinții Bisericii ne spun că mândria este rădăcina căderii omului. Încă din rai, protopărinții noștri, Adam și Eva, au căzut în păcat ademeniți de dorința de a fi „ca Dumnezeu”, dar fără a se supune voii Lui. Însă tocmai aici se naște și nevoia de smerenie: ca o coborâre sănătoasă a minții la locul nostru firesc, ca o recunoaștere că suntem creaturile Ziditorului, iar nu stăpânii vieții noastre.

Smerenia ne ajută să pricepem că tot ceea ce avem – viață, sănătate, daruri, înțelepciune – vine în primul rând de la Dumnezeu și că singuri, fără El, nu putem face nimic bun și statornic.

La rândul ei, răbdarea este ca un stâlp care susține inima omului atunci când viața îl încearcă. Când ne lovesc ispitele, necazurile, când simțim că toate ne apasă și ne obosesc sufletul, răbdarea ne

vine în ajutor, ne întărește și ne ferește de deznădejde. Răbdarea însă nu este o simplă îndurare a durerii, ci o acceptare smerită și plină de încredere în voia lui Dumnezeu. Iar când aceste două virtuți – smerenia și răbdarea – lucrează împreună, sufletul devine ca o corabie bine ancorată, care nu se scufundă în fața furtunilor vieții.

Multă lume crede greșit că smerenia este o atitudine de servilism, o „plecare a capului” în orice împrejurare. Dar în învățătura creștin-ortodoxă, smerenia este adevărata cunoaștere de sine. A fi smerit înseamnă a recunoaște că tot binele pe care-l facem este datorat lui Dumnezeu, că nu suntem niciodată pe măsura sfințeniei la care ne cheamă Hristos și că fără ajutorul Lui am fi pradă patimilor.

Astfel, cineva care e smerit nu își pierde demnitatea, ci dimpotrivă, și-o recapătă în fața Domnului. Cu alte cuvinte, smerenia nu ne transformă în oameni slabi sau lipsiți de personalitate, ci în oameni care au puterea de a se vedea așa cum sunt, fără a se amăgi. Și aceasta ne ajută să ne apropiem de cei din jur cu bunătate, înțelegere și iertare, știind că și noi, la rândul nostru, greșim în fiecare zi.

Smerenia înseamnă și să-I mulțumim lui Dumnezeu pentru tot ceea ce avem. Dacă suntem sănătoși, să recunoaștem că sănătatea noastră este un dar primit, pe care îl putem pierde oricând. Dacă avem o situație materială bună, să nu ne lăudăm cu ea, ci să ne dăm seama că harul Domnului a lucrat, împreună cu osteneala noastră, ca să ne pună în acest loc. Nimic nu ne aparține pe deplin – nici

bogăția, nici talanții intelectuali, nici reputația – toate sunt daruri trecătoare, pe care le putem folosi spre mântuire sau spre pierzare.

Dar atunci de ce ne este atât de greu să fim smeriți?

Pentru că, de multe ori, mândria își face loc în inima noastră pe nesimțite. Ne place să fim lăudați, să ni se recunoască meritele, să fim considerați superiori într-un anumit domeniu. În societatea de astăzi, care încurajează concurența și performanța, omul se obișnuiește să-și compare reușitele cu ale altora. Și de îndată ce găsește un prilej să se considere mai bun, mai valoros, mai deosebit, începe să cadă în cursa orgoliului.

Sfântul Vasile cel Mare subliniază că mândria este „începutul tuturor păcatelor”, pentru că ne depărtează de starea noastră firească de dependență față de Dumnezeu. Începem să credem că totul ni se cuvine, că nu mai avem nevoie de harul ceresc, că suntem în stare să ne descurcăm singuri. Și atunci cădem.

De aceea, Părinții de demult își cercetau zilnic conștiința, întrebându-se: „Oare am fost cu mintea plecată astăzi? Am judecat pe cineva, m-am trufit, am căutat laude de la oameni?”

Să luptăm cu mândria spunând rugăciuni scurte de recunoaștere a neputinței: „Doamne, miluiește-mă!” sau „Dăruiește-mi smerenie, Doamne!” Fiecare ocazie în care cineva ne mustră, în care nu ni se dă dreptate sau în care ni se arată că am greșit trebuie primită ca o încercare a smereniei.

Dacă reușim să ne păstrăm cumpătul și să nu ne tulburăm, ci să vedem cu limpezime unde am greșit, atunci mândria noastră începe să se destrame, puțin câte puțin.

A doua virtute despre care vorbim este răbdarea. Când ne rugăm la Dumnezeu, cerem deseori să ne scoată din încercări, să ne scape de suferință și de ispite. Suferința este parte din existența noastră în această lume căzută, iar boala, sărăcia, pierderea celor dragi, nedreptățile, toate acestea ne pot zdruncina sufletul și ne pot împinge la deznădejde.

Însă Biserica ne învață că, în mijlocul valurilor, răbdarea este limanul care ne ține aproape de Dumnezeu. Când suferim, avem ocazia să ne apropiem cu mai multă putere de rugăciune, să ne punem nădejdea în Domnul, știind că fără El suntem neputincioși. Uneori, răbdarea pare o povară grea, mai ales atunci când durerea devine apăsătoare. Dar ea este și o dovadă de credință, prin care ne punem încrederea în înțelepciunea lui Dumnezeu, Care îngăduie aceste încercări pentru curățirea sufletului nostru.

Să ne amintim cuvintele Sfântului Apostol Pavel: *„Ne lăudăm și în suferințe, știind că suferința aduce răbdare, iar răbdarea încercare, și încercarea nădejde”* (Romani 5,3-4). Această nădejde crește în inima noastră pe măsură ce răbdăm și vedem că de fiecare dată Dumnezeu ne poartă de grijă. Fără răbdare, suferința nu face decât să ne răzvrătească și să ne îndepărteze de iubirea lui Hristos. Dar cu răbdare, chiar și cele mai amare lacrimi se pot

transforma într-o rugăciune adâncă, o rugăciune care ne aduce o pace tainică în suflet.

Unul dintre cele mai grăitoare modele de smerenie și răbdare se găsește în Cartea lui Iov, din Vechiul Testament. Iov era un om drept și temător de Dumnezeu, bogat și binecuvântat cu familie numeroasă. Cu îngăduința Domnului, a fost lovit de pierderea tuturor averilor, de moartea copiilor săi și, în cele din urmă, de o boală grea care i-a adus multă suferință. În tot acest timp, prietenii lui au venit și au încercat să-l convingă că este pedepsit pentru păcate ascunse, iar soția i-a spus: „*Blestemă-L pe Dumnezeu și mori!*” (Iov 2,9).

Dar Iov, cu toată amărăciunea care-l copleșea, a rămas smerit și răbdător, zicându-și sieși: „*Domnul a dat, Domnul a luat; fie numele Domnului binecuvântat!*” (Iov 1,21). Nici măcar nu a crezut că ar avea dreptate să se certe cu Dumnezeu; în schimb, și-a recunoscut micimea în fața Ziditorului și, deși a trecut prin momente de adâncă durere, a rămas în credință. La sfârșit, Domnul l-a ridicat din suferință și i-a răsplătit răbdarea, dându-i înapoi toate cele pierdute și mai mult decât atât.

Această pildă ne arată că uneori încercările vin peste noi fără să aibă legătură cu păcatele noastre. Se întâmplă că Dumnezeu îngăduie să trecem prin necaz ca să ne întărim sufletul, să ne ferim de ispită sau ca să ne pună într-o situație unde să putem mântui pe alții prin exemplul nostru. Să nu ne îndoim de iubirea lui Dumnezeu și să rămânem

în rugăciune, cerându-i să ne dea puterea să îndurăm cu răbdare toate, fără cârtire.

Dar nu putem fi răbdători cu adevărat dacă nu dobândim smerenia. De ce? Pentru că mândria ne face să ne revoltăm atunci când lucrurile nu se întâmplă așa cum vrem noi, ne trezește gândurile de judecată față de Dumnezeu: „De ce, Doamne, mi se întâmplă mie asta? Eu meritam mai mult, eu mă rugam, eu țineam post...” Când ne invadează astfel de gânduri, ne pierdem pacea, ne supărăm, cârtim și cădem în deznădejde.

Dar omul smerit spune: „Doamne, totul este în mâna Ta. Eu sunt un rob netrebnic și știu că nimic bun nu am în mine fără harul Tău. Îngăduie să trec prin această încercare și ajută-mă să o port cu mulțumire.”

Smerenia ne ajută să înțelegem că nu știm cu adevărat rostul profund al încercărilor, dar credem că Dumnezeu rânduieste toate spre folosul nostru. Iar aceasta ne dă răbdare și forță lăuntrică, ne face să așteptăm răspunsul Domnului în liniște și să nu ne clătinăm în credință.

Smerenia și răbdarea sunt ca un pod dublu care ne trece peste abisul ispitei. Fără ele, alunecăm ușor în amărăciune, ori în neînțelegere, ori în mândria care ne spune că noi merităm întotdeauna s-o ducem mai bine. Cu ele putem să biruim încetul cu încetul patimile și să ne îndreptăm viața.

De multe ori, încercările nu vin prin boli sau lipsuri materiale, ci prin relațiile noastre cu ceilalți. Poate avem de-a face cu oameni dificili la locul de

muncă, cu rude care ne rănesc, cu prietenii care ne trădează sau ne judecă aspru. În astfel de situații se vede cel mai bine cât de smeriți și răbdători suntem.

O inimă smerită nu răspunde răului cu rău, nu caută să se răzbune sau să se justifice mereu, ci se întreabă: „Cum pot răspunde cu iubire, cum pot rămâne în pace sufletească, cum pot ierta?” Răbdarea în relații înseamnă și să nu ne așteptăm ca ceilalți să fie perfecți, să recunoaștem că fiecare are slăbiciuni. Uneori e nevoie să tăcem și să ne rugăm când suntem nedreptățiți, în loc să pornim un conflict care nu face decât să agraveze situația.

Asta nu înseamnă, firește, să acceptăm orice abuz sau nedreptate, dar, dacă avem posibilitatea, să căutăm calea dialogului pașnic, a adevărului rostit cu blândețe, punându-ne și în locul celuilalt. Mântuitorul ne-a poruncit să *„iubim pe vrăjmași”* și să ne *„rugăm pentru cei ce ne prigonesc”* (Matei 5,44). Este cea mai grea poruncă, dar cea care duce inima la smerenie și răbdare. Fără acești doi stâlpi, iubirea se prăbușește la primul vânt potrivnic.

Poate vă întrebați: ce putem să facem ca să sporim în aceste virtuți?

Într-adevăr, nu e destul să avem gândul frumos al smereniei și răbdării; trebuie să ne purtăm noi așa zi de zi. În primul rând, să începem fiecare dimineață și să încheiem fiecare seară cu o rugăciune scurtă, în care să recunoaștem că suntem păcătoși și nevrednici, și să-I cerem Domnului milă și ajutor. Rugăciunea lui Iisus sau rugăciunea inimii, „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,

miluiește-mă pe mine, păcătosul!", repetată cu atenție, ne pune într-o stare de așteptare a harului.

Apoi, ar fi bine ca în discuțiile cu alții să ne străduim să ascultăm mai mult și să vorbim mai puțin. Deseori, mândria ne face să vrem să avem ultimul cuvânt, să ne impunem părerea. Dacă ne obișnuim să-i ascultăm cu răbdare pe ceilalți și să încercăm să le înțelegem punctul de vedere, arătăm smerenie și ne obișnuim să fim răbdători.

Când cineva ne atrage atenția la o greșală, să nu ne aprindem imediat. Să ne întrebăm mai întâi dacă nu cumva are dreptate, dacă nu e cazul să ne corectăm. Chiar și când critica e nedreaptă sau exagerată, să încercăm să nu reacționăm cu violență, ci să răspundem calm și, dacă e posibil, cu înțelegere. Asta ne șlefuește inima, care ajunge mai greu de rănit și mai pregătită de iertare.

Știm prea bine că mândria se hrănește când ne comparăm cu alții și ne vedem mai buni, mai virtuoși. Să ne concentrăm însă pe starea noastră înaintea lui Dumnezeu. Avem îndeajuns de lucru cu păcatele și lipsurile noastre, încât să nu mai pierdem vremea măsurându-ne cu alții.

Iar dacă ne îmbolnăvim sau avem o lipsă financiară, să ne rugăm Domnului să ne dea răbdare și să-I mulțumim că ne curățește sufletul prin aceste încercări. Când durerea e prea mare, să nu încetăm a-L chema pe Hristos: „Doamne, nu mă lăsa singur, poartă-mă pe brațele Tale!”

Dacă ne străduim să lucrăm aceste virtuți, vom vedea în timp roada și binecuvântarea lor în viața

noastră. Când suntem smeriți și răbdători, nu ne mai tulburăm pentru orice fleac, nu ne mai irosim energia în certuri și supărări fără rost. Începem să vedem mai limpede frumusețea vieții și a oamenilor din jur, chiar dacă ei ne mai supără uneori. Apoi, cresc bucuria și recunoștința față de Dumnezeu. Omul smerit și răbdător știe să mulțumească și pentru lucruri mărunte: pentru o zi cu soare, pentru un zâmbet primit de la cineva drag, pentru că a trecut cu bine peste o încercare.

Mândria și nerăbdarea ne înăspresc inima, ne fac să ne simțim goi și frustrați. Dar smerenia și răbdarea ne fac inima largă, capabilă să primească și să dea iubire.

Tot așa, trăind în bună-cuviință, vom vedea cum se îmbunătățesc relațiile cu semenii. Când ești dispus să înduri cu dragoste defectele altora, să fii îngăduitor și să te consideri și tu un om supus greșelii, și ceilalți vor răspunde în timp cu mai multă căldură și respect. Chiar dacă unii rămân la fel de aspri, tu păstrezi pacea și nu ești doborât de amărăciune.

Sfinții Părinți au lăsat multe învățături despre aceste două virtuți, smerenia și răbdarea. De pildă, Sfântul Efrem Sirul scrie într-una dintre rugăciunile sale: „Doamne și Stăpânul vieții mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire și al grăirii în deșert, nu mi-l da mie... Iar duhul curăției, al gândului smerit, al răbdării și al dragostei, dăruiește-mi-l mie, slugii Tale.” Această rugăciune, care se rostește în Postul Mare, arată cât sunt de legate smerenia și răbdarea de curăția inimii și de

iubire, arătând că nu putem dobândi dragoste adevărată și curăție duhovnicească fără să fim smeriți și răbdători.

Sfântul Ioan Scărarul pune smerenia și răbdarea ca trepte esențiale pentru a ajunge la dragostea desăvârșită. El spune că fără smerenie omul nu poate intra pe ușa Împărăției, deoarece mândria îl face să se considere suficient sieși. În același timp, arată că răbdarea în ispite este semnul unui suflet care a început să se altoiască în Hristos, căci rabdă nu din resemnare, ci pentru că își pune toată nădejdea în Dumnezeu.

Am să închei aceste gânduri despre smerenie și răbdare cu un îndemn: să nu ne temem să coborâm în inima noastră și să ne recunoaștem starea adevărată. Poate descoperim acolo multă mândrie, multă dorință de a fi lăudați, multă nerăbdare și grabă de a judeca și a respinge pe alții. E bine să vedem aceste neputințe și să le aducem înaintea Domnului, cerând: „Doamne, intră în inima mea și fă lumină. Curăță-mă de pornirile mândre și ajută-mă să rabd orice încercare cu nădejdea la Tine.”

Dacă vom face acest exercițiu al smereniei, al recunoașterii, vom vedea că inima începe să se liniștească și să se deschidă spre răbdare și iubire. Vom căpăta curajul să ne asumăm greșelile, să iertăm, să cerem iertare și să nu mai căutăm neapărat dreptatea noastră, ci adevărul lui Hristos.

Bunul Dumnezeu să ne dăruiască tuturor puterea de a ne smeri și răbdarea de a purta fără cârtire crucile pe care El le îngăduie în viața noastră. Să ne

amintim mereu de cuvintele Domnului: „Învățați de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre” (Matei 11,29). El, Cel Ce ne-a dat pildă supremă de smerenie prin întruparea și moartea Sa pe Cruce, este și Cel Ce ne ridică, ne susține și ne întărește în răbdare.

Cu fiecare pas făcut în smerenie, ne apropiem de Hristos; cu fiecare zi în care arătăm răbdare, intrăm mai adânc în taina iubirii Sale. Și astfel, sufletul nostru se înalță tocmai pentru că a știut să se coboare. „Cel ce se smerește va fi înălțat”, spune Scriptura (Luca 14,11). Și ce înălțare mai mare poate fi decât aceea de a fi purtați în brațele Domnului și de a gusta bucuria părtășiei cu El încă de aici, pe pământ, și în viața cea veșnică?

Așadar, vă îndemn cu dragoste părintească să nu deznădăjduiți atunci când vă vedeți neputințele, ci să le folosiți ca prilej de rugăciune. Chemați-L pe Dumnezeu să lucreze în viața voastră, să vă dea „duhul curăției, al gândului smerit, al răbdării și al dragostei”, și veți simți, puțin câte puțin, cum sufletul se modelează după chipul lui Hristos.

Și atunci, nici mândria, nici răul, nici necazurile, nici oamenii potrivnici nu vor mai putea să vă clintească de la bucuria și pacea pe care El v-o dăruiește.

Vă binecuvântează și vă îmbrățișează cu nădejde, rugându-L pe Domnul să ne umple pe toți de smerenia și răbdarea care ne fac „mai mari” nu înaintea lumii, ci înaintea Lui, Care vede în adâncul sufletelor noastre.

Rugați-vă neîncetat

După ce am privit mai îndeaproape virtutea smereniei și virtutea răbdării, să ne apropiem acum de un alt stâlp de bază al vieții duhovnicești: rugăciunea neîncetată.

Atât de mult ne vorbește Tradiția Bisericii despre frumusețea și puterea rugăciunii, încât la prima vedere ni se pare că știm totul despre acest subiect. Însă când ne uităm înlăuntrul inimii noastre descoperim că adeseori rugăciunea noastră e fie grăbită, fie formală, fie întreruptă de preocupări trecătoare.

Sfinții Părinți ne cheamă la o cunoaștere vie a rugăciunii, dincolo de cuvinte, și la o practică statornică, dincolo de vreun moment anume al zilei. Aceasta este rugăciunea neîncetată – respirația sufletului, care ne ține mereu aproape de harul lui Dumnezeu.

Sfântul Apostol Pavel ne poruncește limpede: „*Rugați-vă neîncetat!*” (I Tesaloniceni 5,17). Sfinții Părinți tâlcuiesc aceste cuvinte arătând că rugăciunea nu se limitează la timpul petrecut în genunchi în fața icoanelor, ori la slujbele bisericești, ci poate deveni o stare continuă a minții și a inimii îndreptate către Dumnezeu.

Rugăciunea neîncetată înseamnă să-L purtăm pe Hristos în gândul nostru tot timpul, asemenea

unei respirații duhovnicești care nu se oprește niciodată. Este o părtășie lăuntrică, o „poveste de dragoste” între suflet și Domnul, pe parcursul întregii zile. Oricât de ocupați am fi, putem să ne rugăm în inima noastră, să chemăm numele lui Hristos, să mulțumim sau să cerem iertare, chiar și în cele mai simple și obișnuite împrejurări.

Cea mai cunoscută și mai la îndemână formă de rugăciune neîncetată în tradiția ortodoxă este rugăciunea lui Iisus: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”

Aceste cuvinte scurte, cuprinzătoare, sunt ca un strigăt al sufletului către Mântuitorul. Rostite cu atenție și cu inima smerită, ele aduc lumină în mintea noastră, ne eliberează de gândurile rele și ne unesc cu Hristos. Rugăciunea lui Iisus a fost spusă des de mari nevoitori, de monahi și monahii, dar și de creștini aflați în lume, tocmai pentru că este ușor de rostit și poate fi împletită cu orice îndeletnicire.

Prin repetarea continuă a acestei rugăciuni, mintea noastră începe să se obișnuiască a fi mereu la poarta inimii, împiedicând gândurile păcătoase s-o cotopească. Este o armă duhovnicească împotriva vrăjmașului care caută să ne abată atenția de la Dumnezeu. Rugăciunea lui Iisus se deprinde treptat, sub îndrumarea unui părinte duhovnicesc, și trebuie însoțită de pocăință și smerenie adevărată. Altminteri, riscăm să rostim cuvintele doar cu buzele, fără ca ele să ne atingă inima.

Mulți Sfinți Părinți vorbesc despre rugăciune ca despre respirația sufletului. Așa cum trupul

nostru nu poate trăi fără aer, tot la fel, sufletul începe să se sufoce și să se stingă atunci când nu se mai hrănește din legătura cu Dumnezeu. Dacă neglijăm rugăciunea, vom vedea că gândurile noastre devin tot mai confuze, că patimile ne asaltează mai ușor și, în loc de pace și bucurie, sufletul nostru se umple de agitație și întristare.

Rugăciunea neîncetată nu înseamnă că stăm toată ziua cu ochii închiși și cu buzele mișcându-se, ci înseamnă că în spatele tuturor activităților noastre rămânem cu gândul la Hristos. Chiar și atunci când lucrăm, când ne conducem mașina, când spălăm vase sau când vorbim cu cineva, putem să păstrăm un colț al minții îndreptat spre Domnul: „Doamne, fii cu mine! Doamne, ajută-mă să fac toate spre slava Ta! Doamne, miluiește-mă pe mine, păcătosul!” Astfel, viața noastră în orice moment ajunge să fie rugăciune.

Pentru aceasta avem de luptat cu mai multe ispite și piedici. Ne simțim obosiți, plictisiți, fără chef de rugăciune, mai ales atunci când viața ne apasă cu multe treburi. Ni se pare că nu avem timp, că sunt lucruri mai urgent de făcut, și amânăm momentul rugăciunii până când ne trezim că a trecut ziua și abia mai apucăm să spunem câteva cuvinte înainte de culcare. Chiar și când ne așezăm la rugăciune, mintea noastră zboară la probleme zilnice, la planuri și griji. Ne trezim că repetăm cuvintele rugăciunii fără să fim atenți la ele. Aceasta e o ispită normală, pe care trebuie s-o biruim cu răbdare și cu atenție, readucând mereu gândul către Domnul,

fără să ne descurajăm. Uneori, cădem în capcana de a ne ruga frumos în fața altora, dorind să fim lăudați pentru evlavie noastră. Sau ne uităm la ceas, așteptând să treacă „norma” de rugăciune, ca și cum am fi bifat o obligație. Așa ceva ucide duhul rugăciunii, pentru că rugăciunea adevărată se naște din inimă smerită și doritoare de Dumnezeu, nu din gândul de a respecta un program.

Sfinții Părinți ne mai spun că, atunci când reușim să ne menținem rugăciunea continuă, intrăm într-o stare de trezvie față de tot ce se întâmplă. De ce? Pentru că rugăciunea ne ancorează în prezent, ne amintește că Dumnezeu este de față și că fiecare clipă se poate umple de har. Astfel, scăpăm de tendința de a rătăci cu mintea în trecut, regăsind vechi dureri, sau de a ne neliniști pentru viitor, pierzându-ne în temeri.

Omul care caută să se roage mereu capătă o perspectivă duhovnicească asupra vieții: vede mâna Domnului chiar și în lucrurile mărunte, în simplul fapt că astăzi avem aer să respirăm, că am putut să ne ridicăm din pat, că am avut ce pune pe masă. Rugăciunea neîncetată ne conduce la o mulțumire adâncă și la o recunoștință care se revarsă în tot ceea ce facem. Iată de ce, deși pare o mare nevoie, ea aduce ușurare și bucurie sufletului.

Dar poate vă întrebați: „Cum pot să spun această rugăciune neîncetată, când am serviciu, familie, responsabilități?”

Ei bine, în primul rând, nu te ridica din pat înainte de a spune o rugăciune scurtă – mulțumește

Domnului că ți-a dat încă o zi. Fă apoi rugăciunile de dimineață, cerându-I lui Dumnezeu să-ți călăuzească pașii. Alege câteva cuvinte care te ajută să-ți îndrepti mintea la Dumnezeu. Rugăciunea lui Iisus este cea mai răspândită, dar pot fi și alte formule scurte (de exemplu: „Doamne, miluiește-mă!"). Când mergi pe stradă, când aștepti la semafor, când faci o pauză, spune aceste cuvinte în inima ta. Dacă gătești, spune în gând: „Doamne, binecuvântează această mâncare și pe cei ce o vor gusta!" Astfel, fiecare lucru pe care îl facem zilnic devine un loc unde te întâlnești cu Dumnezeu.

Noi trăim într-o lume agitată, dar putem să ne facem astfel mici insule de tăcere și rugăciune. Poate un minut sau două la fiecare oră, când ne retragem în sine și rostim o rugăciune scurtă, respirând adânc și calm. Să ne aducem astfel aminte că nu suntem doar mașini de produs sau de rezolvat probleme, ci suflete care însetează după părtășia cu Dumnezeu. Iar seara, oricât de obosiți am fi, să nu mergem la culcare fără o rugăciune de mulțumire pentru ziua care a trecut și de cerere de iertare pentru tot ce am greșit. Să ne amintim cu recunoștință de momentele în care am simțit ajutorul Domnului, dar și de clipele când am căzut în păcat, cerându-I mila și ocrotirea.

Viețile Sfinților Părinți ai pustiei ne oferă numeroase exemple de oameni care au trăit în rugăciune neîncetată. Unul dintre cei mai cunoscuți este Sfântul Antonie cel Mare, considerat părintele monahismului. Deși retras în pustie, Sfântul

Antonie a fost ispitit de multe gânduri și atacuri demonice. El mărturisea că rugăciunea neîncetată către Dumnezeu îl păstra într-o neclintită stare de pace. Când gândurile îl asaltau, zicea: „Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă!” și răspunsul Domnului nu întârzia să vină, ca o lumină lăuntrică, și alunga tulburarea.

Pilda Sfântului Antonie ne arată că mintea noastră rămâne curată și lipită de Dumnezeu dacă ne nevoim în rugăciune. Chiar și după o cădere în păcat, rugăciunea ne aduce la pocăință și la încredințarea că Dumnezeu nu ne leapădă, ci ne așteaptă cu brațele deschise.

Este cu adevărat de folos să spunem o rugăciune. Ne ajută pentru pacea lăuntrică, pentru limpezimea gândurilor. În același timp, este foarte important să nu ne închipuim că rugăciunea neîncetată înlocuiește fapta bună. Dimpotrivă, cele două merg mână în mână. Omul care se roagă cu adevărat va simți în inima sa imboldul spre milostenie, spre iertare, spre ajutorarea aproapelui. Atunci când facem fapte bune, trebuie să le însoțim de rugăciune, mulțumind Domnului că ne-a învrednicit să fim un instrument al dragostei Sale.

Rugăciunea neîncetată este chemarea pe care Dumnezeu o face oricărui creștin, fie el monah, preot sau mirean. Nimeni nu este exclus, pentru că oricine poate să-și deschidă inima și să spună, în șoaptă sau în gând: „Doamne, Te iubesc, miluiește-mă și fii cu mine!”

Cu răbdare și smerenie, să încercăm să ne luăm mintea din risipirea lumească și să o aducem la picioarele Domnului, chiar și numai pentru câteva secunde, de mai multe ori pe zi. Să nu ne descurajăm atunci când gândurile fug de la rugăciune, ci să ne întoarcem cu iubire: „Doamne, iarăși am fugit de la Tine, dar revin să-Ți vorbesc.” Această stăruință face parte din nevoința duhovnicească și este bineprimită la Dumnezeu.

Să avem încredințarea că rugăciunea neîncetată nu este un „lux” pentru sfinți, ci o chemare pentru fiecare dintre noi. Hristos vrea să fie prezent în toate aspectele vieții noastre: în bucurii și necazuri, în muncă și odihnă, în singurătate și în apropierea de alții. Prin rugăciune, facem loc lui Hristos în inima noastră și Îi dăm voie să ne călăuzească pașii, să ne întărească voința, să ne lumineze mintea. Astfel ne împodobim sufletul cu pace și sfințenie și pregătim încă de aici, de pe pământ, începutul Împărăției lui Dumnezeu în noi.

Iarăși, cu dragoste părintească, vă îndemn să nu vă temeți de rugăciune și să nu vă uitați la ea ca la o povară. Ea este, dimpotrivă, izvorul de viață duhovnicească, singurul izvor care ne astâmpără setea inimii. Când reușim să o trăim neîncetat, chiar și numai în parte, vom simți cum starea noastră lăuntrică se schimbă, cum devine mai blândă, mai darnică, mai atentă la nevoile celor din jur. Și astfel, în loc să fim copleșiți de zgomotul și de zbuciumul lumii, vom fi purtați de susurul lin al prezenței

Domnului, Care ne șoptește: „*Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului*” (Matei 28,20).

Așadar, să ne rugăm neîncetat, să purtăm în inimă numele lui Iisus, ca fiecare clipă să fie un dar al dragostei noastre către El. Și în această părtășie tainică vom descoperi că viețuim de pe acum în lumina feței Sale, pregustând fericirea și odihna pe care El ni le va dărui în viața veșnică.

Faptele bune, cheia Împărăției

După ce am vorbit despre smerenie, răbdare și despre importanța rugăciunii neîncetate, se cade să ne îndreptăm acum atenția asupra faptelor bune, pe care Biserica ni le arată drept calea fără de care nu se poate ajunge la Împărăția Cerurilor. De altfel, Domnul nostru Iisus Hristos, în Sfânta Evanghelie, spune limpede cum fapta bună se leagă de împlinirea poruncii iubirii, arătându-ne că nu putem să spunem că Îl iubim pe Dumnezeu dacă nu cercetăm nevoile aproapelui nostru.

Vom vedea, așadar, cum fapta bună se naște din inima plină de iubire, cum se hrănește din rugăciune și cum prin ea sufletul nostru se pregătește să intre în bucuria nesfârșită a lui Dumnezeu.

Sfântul Apostol Iacov ne spune cu toată limpezimea: „*Credința fără fapte este moartă*” (Iacov 2,17). Asta înseamnă că oricât de frumoase ar fi gândurile noastre despre Dumnezeu, oricât de corecte ar fi convingerile teologice pe care le avem, dacă ele nu se manifestă și în lucrarea iubirii, ne înșelăm singuri crezând că am împlinit voia Domnului. Credința nu este un simplu sentiment sau o idee; ea se dovedește în faptele prin care arătăm milă, grijă, solidaritate cu cei din jur.

Orice rugăciune, participarea la Sfânta Liturghie ar trebui să ne îndemne către lucrarea faptelor bune. Atunci când ne rugăm și cerem ajutorul Domnului, când ne întărim sufletul prin Sfânta Împărtășanie, avem datoria să ieșim în lume și să fim „sarea pământului” și „lumina lumii” (Matei 5,13-14). Căci numai așa, cei de lângă noi vor putea să vadă bună-tatea lui Dumnezeu strălucind prin viața creștinilor care împlinesc, cu inimă deschisă, porunca iubirii.

Una dintre cele mai frumoase pilde pe care Hristos ni le dă despre fapta bună este pilda samarineanului milostiv (Luca 10,25-37), despre care noi am mai amintit. În această pildă, un om căzut între tâlhari zăcea aproape fără suflare pe drum. Un preot și un levit au trecut pe lângă el, poate grăbiți, poate temători, și nu i-au dat atenție. Însă un samarinean, un străin considerat „necurat” de iudei, a fost mișcat de milă, i-a pansat rănilor și l-a dus la un han, plătind din banii săi pentru îngrijirea celui rănit. Mântuitorul ne întreabă: „Care dintre acești trei ți se pare că a fost aproapele celui căzut între tâlhari?” și îndeamnă: „Mergi și fă și tu asemenea!” (Luca 10,36-37).

Ce învățăm de aici? Că fapta bună depășește granițele rasei și ale credințelor. Iubirea creștină nu se uită la chip, la religie, la rang social, ci vede în fiecare om chipul lui Dumnezeu, un frate sau o soră care se află în suferință. Cu atât mai mult, atunci când vedem în jurul nostru oameni flămânzi, goi, bolnavi, singuri, ni se cere să intervenim, să îmbrăcăm, să hrănim, să mângâiem, să vizităm. Așa cum spune

Domnul în Evanghelia după Matei (25,35-36): „*Flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc, însetat am fost și Mi-ați dat să beau, străin am fost și M-ați primit...*”

Este important să înțelegem că făcând un bine nu împlinim doar un act caritabil; noi de fapt ne unim cu Hristos, pe Care îl vedem în cei aflați în nevoie. Acesta este sensul tainic al cuvântului: „*Ori de câte ori ați făcut acestea unuia dintre frații Mei prea mici, Mie Mi-ați făcut*” (Matei 25,40). Săvârșind binele, Îl primim de fapt pe Hristos în inima noastră și Îl lăsăm să rodească iubirea Lui prin ființa noastră.

Dacă ne întrebăm de ce e nevoie de atâta generozitate, răspunsul vine din însăși esența creștinismului: „*Cel ce nu iubește n-a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire*” (I Ioan 4,8). Și cine rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu. Fiecare faptă bună ne deschide tot mai mult inima ca să se umple de Hristos. Când suntem nepăsători la durerile lumii, ne închidem în noi și pierdem ocazia să-L cunoaștem pe Domnul chiar în cel sărman, în cel bolnav, în cel dat deoparte. Prin urmare, fapta bună nu e doar un ajutor dat aproapelui, ci și un dar pe care ni-l facem nouă înșine: îl găsim pe Hristos și primim harul Său.

Așa cum am spus, fapta bună nu poate fi despărțită de rugăciune și de viața Bisericii. Rugăciunea ne dă puterea de a iubi și de a face binele, iar fapta bună, la rândul ei, face ca rugăciunea noastră să fie vie. Mulți oameni se opresc la o viață de rugăciune

formală sau, dimpotrivă, la un activism social fără rugăciune – ambele extreme fiind de evitat.

Părinții pustiei subliniază că, atunci când te rogi, inima se umple de compasiune și devine mai sensibilă la suferințele altora. În același timp, când săvârșești fapta bună, tu cunoști prezența lui Dumnezeu în relația cu aproapele. Cu alte cuvinte, rugăciunea și faptele bune se completează, se sprijină reciproc, una născând-o și întărind-o pe cealaltă.

Unul dintre pericolele care pot însoți fapta bună este mândria sau dorința de a fi lăudați de oameni. Mântuitorul ne avertizează limpede: *„Luați seama să nu faceți dreptatea voastră înaintea oamenilor, ca să fiți văzuți de ei... Când faci milostenie, să nu știe stânga ta ce face dreapta ta”* (Matei 6,1-3). Asta nu înseamnă că fapta bună trebuie ascunsă cu orice preț, ci că nu trebuie să o facem cu gândul de a primi aprecierea celorlalți.

Dacă căutăm doar laude, aplauze, popularitate, riscăm să ne furăm singuri plata, transformând un act de iubire într-un spectacol plin de sine. Adevărata faptă bună izvorăște din iubire curată și se desfășoară fără surle și trâmbițe. Sigur, se poate întâmpla ca fapta noastră să fie cunoscută, dar important e ce se întâmplă înăuntrul nostru: ne umflăm în pene sau ne smerim, recunoscând că tot binele vine de la Domnul?

Să ne amintim că Dumnezeu *„vede în ascuns”* (Matei 6,4). El cunoaște pornirile adevărate ale inimii noastre. Dacă lucrăm fapta bună cu dragoste și smerenie, fără a căuta recompense pământești, vom

primi, după cuvântul Mântuitorului, „răsplată în ceruri” (Matei 6,20). Aceasta înseamnă împlinirea launtrică, dobândirea harului și, în cele din urmă, intrarea în bucuria Împărăției Sale.

De-a lungul istoriei Bisericii, avem nenumărate modele de oameni care și-au dedicat viața ajutorării aproapelui. Un astfel de exemplu este Sfântul Vasile cel Mare, care a înființat așezăminte filantropice – spitale, orfelinate, case pentru bătrâni – devenite celebre sub numele de „Vasiliade”. Sfântul Vasile arăta că milostenia nu înseamnă doar a da bani, ci și a oferi timp, grijă și o vorbă bună celor ce suferă.

Acesta – și mulți alții – ne arată că fapta bună nu se limitează la ajutorul material, ci înseamnă dăruire de sine. Uneori, oamenii au nevoie de un zâmbet, de o încurajare, de o ascultare smerită și răbdătoare, mai mult decât de lucruri materiale. Desigur, hrana, îmbrăcămintea, medicamentele sunt esențiale, dar de multe ori inima omului tânjește să fie văzută și iubită. Astfel, urmând acest model putem dobândi cheia Împărăției veșnice.

Dar de ce spunem că faptele bune sunt cheia către Împărăția lui Dumnezeu?

Pentru că ele zidesc în noi virtutea iubirii și ne curăță de egoism. Nu putem avea pretenția să intrăm în rai dacă purtăm în noi indiferență, ură, invidie. Domnul ne invită la cina Sa, iar pentru aceasta trebuie să ne îmbrăcăm în haina virtuților, „haina de nuntă” (Matei 22,11-12). Iar fapta bună, săvârșită cu credință și iubire, reprezintă țesătura din care se croiește această haină.

Când săvârșim binele, ne dezvoltăm caracterul și ni se lărgeste inima. Fiecare gest de milostenie, fiecare faptă de ajutorare ne modelează sufletul, îl fac mai sensibil la glasul Duhului Sfânt. Pe măsură ce devenim mai atenți la nevoile altora, ni se ascut simțurile duhovnicești, devenim mai dispuși să iertăm, să fim îngăduitori, să ne smerim. Astfel, fapta bună lucrează mântuirea noastră nu doar pentru că îl bucură pe aproapele, ci și pentru că ne sfințește pe noi.

Apoi, desigur, ne putem întreba: „Cum să fac binele într-o lume unde egoismul, interesul personal și concurența sunt la ordinea zilei?”

Uneori, chiar și oamenii pe care îi ajutăm pot răspunde cu nrecunoștință sau pot abuza de generozitatea noastră. Cu toate acestea, Evanghelia ne cheamă să perseverăm în iubire, chiar și atunci când nu vedem rezultate imediate. Fiindcă fapta bună nu este un contract, ci o jertfă izvorâtă din iubirea necondiționată pe care Dumnezeu o revarsă în inima noastră.

Sigur că trebuie să fim înțelepți și să nu ne lăsăm manipulați, însă prudența nu înseamnă să ne închidem în carapacea noastră. De multe ori, un bine aparent mărunț – o discuție sinceră, un pahar de apă, o vorbă caldă – are un efect uriaș în viața cuiva care nu spera să mai vadă grijă din partea altora. Astfel, chiar și într-o lume împietrită, semănăm semințele împărăției dragostei și știm că Domnul va face să rodească semințele acestea la vremea potrivită.

Tradiția Bisericii ne vorbește despre multe forme de milostenie și de faptă bună. Nu este vorba doar de a oferi bani sau hrană celui sărac, deși aceasta rămâne o datorie sfântă. Există și o milostenie spirituală, poate chiar mai dificil de oferit uneori, care constă în ascultarea celui aflat în suferință sufletească, mângâierea celui întristat, îndrumarea celui care rătăcește, încurajarea celui deznădăjduit.

De asemenea, să nu uităm de rugăciunea pentru cei aflați în necaz, pentru cei răposați, pentru cei care ne-au greșit sau ne sunt vrăjmași. Și aceasta este o faptă bună – poate cea mai curajoasă – pentru că, atunci când ne rugăm cu sinceritate pentru cineva, ne eliberăm de ostilități, de dorința de a-i plăti cu aceeași monedă, și devenim mijlocitori ai păcii și ai împăcării. Prin urmare, fiecare dintre noi, indiferent de situația materială, este chemat să facă binele atât trupesc, cât și sufletească.

Dragilor, faptele bune sunt cu adevărat cheia Împărăției lui Dumnezeu, pentru că prin ele trăim Evanghelia. Prin fapta bună, arătăm că ne-am deschis inima către Hristos și porunca Lui: *„Să vă iubiți unul pe altul, precum Eu v-am iubit pe voi”* (Ioan 15,12). Această iubire se înfăptuiește atunci când întindem mâna spre cel căzut, când mângâiem pe cel întristat, hrănim pe cel flămând, vizităm pe cel întemnițat sau bolnav.

Să nu ne temem că nu avem posibilități destule de a face binele. Dumnezeu vede și cel mai mic dar de iubire, și cel mai neînsemnat gând de grijă. Pilda văduvei care și-a dat cei doi bani la templu

(Marcu 12,42-44) ne arată că nu cantitatea contează, ci dispoziția inimii. Dacă vrem să împlinim voia Domnului, El ne va dărui prilejuri și putere, iar fapta noastră se va transforma într-un izvor de har și pentru noi, și pentru cei pe care îi ajutăm.

Căutați deci zilnic prilej de faptă bună. Poate chiar în casa voastră un soț, o soție, un părinte, un copil au nevoie de mai multă atenție, de o vorbă bună, de un răspuns plin de răbdare. Poate la serviciu un coleg traversează o perioadă grea și are nevoie de sprijin. Poate pe stradă întâlniți un om fără adăpost căruia puteți să-i dați o haină, un ceai cald și o rugăciune. Nu lăsați ocaziile să treacă pe lângă voi, căci cu fiecare act de dărnicie se apropie Împărăția lui Dumnezeu de inima noastră și de lume.

Și să nu uitați să însoțiți fapta bună cu smerenie și mulțumire față de Domnul, Care ne-a dat puterea să facem binele. În felul acesta vom evita ispitirea mândriei și vom păstra lumina iubirii adevărate, care nu caută folosul personal, ci slava lui Dumnezeu și mântuirea sufletului. Fie ca Bunul Dumnezeu să ne dăruiască tuturor gândul cel bun și îndrăzneala de a fi samarineni milostivi pentru semenii noștri, astfel încât la sfârșitul vieții să auzim și noi glasul Mântuitorului: „*Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți Împărăția pregătită vouă...*” (Matei 25,34).

Vă binecuvântează cu dragoste și mă rog ca fiecare să pună în lucrare aceste cuvinte, spre slava lui Dumnezeu și spre bucuria sufletelor noastre.

„Eu iert, dar nu uit!”

Am vorbit despre frumusețea faptelor bune și despre cum acestea ne deschid ușa către Împărăția lui Dumnezeu, iar acum a sosit momentul să ne îndreptăm privirea spre o altă virtute a vieții creștine: iertarea.

De multe ori, omul se luptă cu rachiuna și cu dorința de a-și face singur dreptate, uitând că prin Hristos a primit puterea de a ierta și astfel de a dobândi o pace lăuntrică neprețuită. Vom vedea de ce iertarea nu este doar un gest frumos pe care îl facem pentru ceilalți, ci o cale sigură spre vindecarea sufletului nostru și spre trăirea iubirii dumnezeiești.

În fiecare rugăciune „Tatăl nostru” pe care o rostim, cerem de la Dumnezeu: *„Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșităilor noastre”* (Matei 6,12). Aceste cuvinte ne așază în fața unei oglinzi duhovnicești. Cum am îndrăzni să cerem iertare de la Domnul dacă noi înșine nu iertăm? Mântuitorul insistă asupra acestui adevăr, spunând: *„De veți ierta oamenilor greșelile lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru cel ceresc; iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre”* (Matei 6,14-15).

Vedem, așadar, că iertarea este o poruncă pe care ne-o dă Hristos. Fără iertare, ne închidem în

noi și închidem ușa dinaintea iertării dumnezeiești. De ce? Pentru că Cel Ce ne-a creat a rânduit ca iubirea și iertarea să circule neîntrerupt între oameni și între om și Dumnezeu. În clipa în care întrerupem aceasta, sufletul nostru se usucă și se aseamănă unei fântâni secate, din care nu mai poate izvorî apa vie a harului dumnezeiesc.

De multe ori, confundăm iertarea cu uitarea. Ne spunem: „Nu pot să iert, fiindcă nu pot să uit răul pe care mi l-ai făcut.” Dar să ierți nu înseamnă neapărat să ștergi din memorie ceea ce s-a întâmplat, ci să nu răspunzi cu rău la rău, să nu porți în suflet ură sau dorință de răzbunare. Prin iertare recunoaștem că și noi suntem păcătoși, că și noi avem greșeli față de alții și față de Dumnezeu, și ne așezăm înaintea Domnului, cerându-I să ne curețe inima de orice ranchiună.

Iertarea este astfel un act de libertate: să nu fim prizonierii supărării noastre. Dacă rămânem fixați pe supărare, sufletul nostru se topește în mânie și pacea dispare. Când iertăm, îi dăm înapoi inimii noastre puterea să iubească și să se bucure. Nimic nu e mai dulce decât sentimentul de ușurare, de desprindere de povara unui conflict, când îi spui sincer celui alt: „Te iert și te rog să mă ierți și tu.”

Desigur, nu e simplu să ierți. Uneori, rănilor sunt adânci, trădările grave, iar mândria noastră ne șoptește: „Cum să ierți pe cineva care ți-a făcut atâta rău? Ai dreptul să fii supărat, să-l pedepsești...” Mântuitorul ne învață însă că trebuie să iubim chiar și pe vrăjmașii noștri (Luca 6,27). Sfântul Apostol

Pavel ne amintește că „*toți au păcătuit și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu*” (Romani 3,23). Când ne amintim de greșelile noastre, devenim mai smeriți și mai înțelegători cu ceilalți. Vedem că și noi avem nevoie de iertare, și așa ne vine mai ușor s-o oferim aproapelui. Când ne vin în minte imagini sau scenarii prin care ne facem singuri dreptate, să le respingem rapid și să le înlocuim cu rugăciunea sau cu un gând bun: „Doamne, binecuvântează-l și ajută-l!” Poate să fie greu la început, dar cu perseverență și cu harul lui Dumnezeu vom reuși să ne adunăm mintea.

În Sfânta Evanghelie (Matei 18,23-35) găsim pilda datornicului nemilostiv, care ne arată ce se întâmplă atunci când omul refuză să ierte. Mântuitorul spune că un împărat a vrut să-și facă socoteala cu slujitorii săi și a găsit pe unul care-i datora zece mii de talanți, o sumă imensă. Văzându-l disperat, împăratul a avut milă de el și i-a iertat toată datoria. Însă același slujitor, ieșind afară, a întâlnit pe un alt tovarăș care îi datora o sumă foarte mică și l-a aruncat în temniță pentru că nu i-a putut plăti. Auzind împăratul ce s-a întâmplat, l-a chemat înapoi pe slujitorul nemilostiv și l-a pedepsit aspru pentru lipsa lui de milă.

Prin această pildă, Hristos ne avertizează că noi înșine am primit iertare fără margini pentru păcatele noastre, iar dacă noi nu facem la fel cu cei ce ne-au greșit, rămânem descoperiți în fața judecății divine. Este un îndemn limpede: așa cum noi

am fost iertați fără măsură de Dumnezeu, tot așa se cuvine să iertăm și noi.

Atunci când reușim să iertăm, sufletul nostru se vindecă. Ranchiuna este ca o rană care sângerează mereu, iar iertarea este balsamul care o curăță și o închide. De îndată ce reușim să spunem sincer, din inimă, „te iert”, simțim o mare ușurare. Mânia, frustrarea și tensiunea dispar, iar inima se umple de pace.

Iertarea ne ajută să creștem în iubire, să fim oameni mai smeriți și mai înțelecători. Nu trebuie să ne amăgim că e ușor: uneori durează mult până ne vindecăm de o rană provocată de altcineva. Poate că trebuie să ne rugăm mult, să plângem, să luptăm cu gândurile ca să ajungem la un punct în care să spunem din suflet: „Te iert și te iubesc în Hristos!” Dar, odată ajunși acolo, am urcat o treaptă importantă pe scara desăvârșirii.

Un teren pe care iertarea este foarte importantă, dar uneori dificilă, este familia. Fie că vorbim despre soț și soție, despre copii și părinți, despre frați și surori, se întâmplă deseori să apară conflicte, neînțelegeri, cuvinte dure sau fapte care dor. În astfel de situații, iertarea devine suportul natural care menține unitatea familiei și o ferește de dezbinare.

Să ne amintim că familia este un mic colț al Bisericii, un loc unde Hristos Se află prezent și unde iubirea trebuie să domnească. Chiar dacă greșim unii față de alții, să ne silim să cerem iertare repede și să o dăm la fel de repede. Atunci când lași ranchiuna să se adune, ea ajunge tot mai greu de învins.

Este mult mai sănătos să rezolvi neînțelegerile cât mai curând, cu sinceritate și rugăciune.

Apoi, iertarea are o mare importanță la locul de muncă, în societate. Gândiți-vă cât de multe conflicte, certuri, lupte violente s-au născut din nepuțința oamenilor de a ierta. Dacă toți am învăța să ne recunoaștem greșelile și să ne cerem iertare, dacă am fi gata să trecem peste ofense și să căutăm împăcarea, am vedea mult mai puțină dezbinare în jurul nostru.

În special, Sfânta Biserică ne cheamă să fim făcători de pace (Matei 5,9). Ori de câte ori suntem martorii unor conflicte, să încercăm să aducem un cuvânt de împăcare, să îndemnăm la iertare și înțelegere. N-o să rezolvăm noi toate problemele lumii, dar acolo unde trăim, printre cei pe care îi cunoaștem, putem fi lumină și sarea pământului prin iertare și iubire.

Uneori, oamenii spun: „Eu iert, dar nu uit!” De multe ori, asta înseamnă de fapt că nu au iertat cu adevărat. Desigur, așa cum am zis, iertarea nu înseamnă pierderea memoriei. Dar dacă în spatele acestei fraze se ascunde ranchiuna, dorința de a păstra supărarea la îndemână, atunci inima rămâne neîmpăcată.

O iertare adevărată înseamnă eliberarea de orice gând de răzbunare și înțelegerea că omul care ne-a rănit are și el un drum de parcurs, o luptă cu propriile slăbiciuni. „Nu uit” înseamnă atunci doar să reținem lecțiile învățate, să rămânem atenți poate în anumite privințe, dar nu să ne agățăm de

reproșuri. Hristos ne cheamă la o inimă care să fie largă și dispusă să dea mereu șansa unui nou început celui ce și-a recunoscut vina.

Să ne uităm la exemplul Sfântului Arhidiacon Ștefan, care în timp ce era ucis cu pietre se ruga: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!” (Fapte 7,60). Vedem cum în plină prigoană și-a iertat uci-gașii, rămânând în iubire până la ultima suflare. Prin gesturi ca acestea, sfinții ne arată că iertarea este o putere care transformă inima. Această putere ne este oferită de Hristos, atunci când ne unim cu El prin rugăciune, Sfintele Taine și o viață smerită.

În lumea noastră, mulți se îndârjesc să se afirme, să-și apere drepturile cu orice preț, să câștige în fața altora. Și atunci iertarea apare uneori ca un act de slăbiciune. Dar iertarea arată că lucrează cea mai mare forță duhovnicească: iubirea lui Dumnezeu revărsată în inima noastră. Când iertăm pe cel care ne-a rănit, ne ridicăm deasupra firii căzute și ne apropiem de „măsura sfinților”.

Nu de puține ori, iertarea devine o mărturisire a credinței. Cunoscm oameni care cu gestul lor de a ierta au preschimbat inima celor din jur, au dărâmat ziduri de ură, au făcut să încolțească respect și prietenie în locuri unde până atunci domniseră conflictele și dezbinarea. De aceea, iertarea arată lumii că Evanghelia nu este doar un ideal frumos, ci o realitate care întoarce viața multora.

Trebuie să recunoaștem că uneori iertarea se întâmplă cu mare greutate. Există situații de traume, de răni adânci, unde persoana care a suferit

are nevoie de timp, de îndrumare, de rugăciune stăruitoare ca să ajungă la un punct în care să ierte cu adevărat. Este important să nu ne forțăm să spunem cuvinte de iertare dacă inima noastră încă nu le trăiește. Sfinții Părinți ne învață să ne rugăm sincer: „Doamne, dă-mi dorința de a ierta, chiar dacă încă nu pot.” Această rugăciune smerită devine începutul vindecării.

Pe măsură ce ne împărtășim de harul dumnezeiesc și ne străduim să nu ținem ranchiună, începem să simțim cum inima se înmoaie. La un moment dat, vine o zi, poate o împrejurare neașteptată, în care reușim să spunem din adâncul sufletului „te iert” – și atunci simțim cum întreaga noastră ființă se eliberează de un lanț greu. Acesta este harul iertării, darul Cerului care ne face părtași la iubirea divină.

Iubiți cititori, dacă iubirea este condiția de bază pentru a ne numi creștini, atunci iertarea este, pe bună dreptate, drumul care duce la pacea lăuntrică și la împăcarea cu Dumnezeu și cu semenii. Nimeni nu poate trăi în ură, în supărare neîncetată, fără să-și rănească sufletul. Iar Domnul, Care ne-a iertat nouă fără măsură, ne cheamă să facem la fel, ca să ne asemănăm cu El, Cel Care S-a rugat chiar și pe Cruce: „*Părinte, iartă-i, căci nu știu ce fac!*” (Luca 23,34).

Așadar, nu vă temeți să iertați. Și dacă vi se pare că e greu, cereți ajutorul lui Dumnezeu, spunând: „Doamne, fă voia Ta și în inima mea!” Luați aminte la spusele Sfinților Părinți, la pildele de

iertare ale atâtor sfinți și cuvioși. Și mai ales nu uitați să iubiți – căci iertarea este fiica iubirii, iar iubirea este Dumnezeu.

Să cerem în fiecare zi: „Doamne, dă-mi o inimă iertătoare, o inimă care să nu aibă ranchiună, ci numai dorința să iubească și să fie cu Tine!” Așa vom vedea că, oricât de mari ar fi nedreptățile lumii, inima noastră rămâne netulburată, scăldată în pace. Și acolo unde este pace este și bucuria vie a Duhului Sfânt, Care ne dă putere să trecem peste orice încercare.

Vă binecuvântează, așadar, și mă rog Domnului să vă dea tuturor puterea să iertați și să vă bucurați de roadele împăcării. Fiindcă iertarea este mai mult decât o virtute – este o chemare la viața în iubire, la viața în Hristos, Care ne dorește liberi de toate lanțurile urii. Și astfel, intrăm pe poarta păcii lăuntrice, pregătind sufletul nostru să fie templu al Duhului Sfânt și să se bucure încă de pe pământ de gustul Împărăției Cerurilor. Amin.

CAPITOLUL 4

DESPRE VIAȚA VEȘNICĂ

Dragilor, se cuvine să vorbim acum despre viața noastră pe pământ și despre felul în care ar trebui s-o trăim ca să ne fie de folos pentru veșnicie. Ați văzut că, oricât de mult ne bucurăm de lumea asta, tot trecătoare rămâne. Zilele noastre curg repede, și nu trebuie să ne lăsăm purtați de val. De aceea, am să vă vorbesc acum despre pregătirea sufletului pentru viața cea fără de sfârșit și despre felul în care Domnul Hristos, prin Evanghelie și prin învățăturile Sfinților Părinți, ne îndeamnă să fim mereu cu mintea și inima spre El.

Înainte de orice, să ne gândim așa: anii noștri pe pământ, oricât de mulți ar fi, tot puțini sunt față de veșnicia care ne așteaptă. Uneori, oamenii se pierd cu firea: ba suferă că n-au timp să facă tot ce-și doresc, ba își irosesc zilele în fel de fel de distracții și uită care e rostul lor. Dar dacă îl ascultăm pe Domnul Hristos, înțelegem că nu suntem făcuți doar pentru lucrurile trecătoare, ci pentru a moșteni Împărăția Cerurilor. Cum ajungem acolo? Printr-o viață bine rânduită după poruncile Lui, prin iubire, prin rugăciune, prin

iertare și milostenie. Vedem astfel că lumea asta, oricât de fermecătoare ar părea uneori, e numai începutul – anticamera, cum spun Sfinții Părinți – pentru ceea ce ne așteaptă în veacul viitor.

Ca să înțelegem mai bine importanța pregătirii sufletești, să ne amintim de o întâmplare cunoscută din Evanghelie, cea cu cele zece fecioare. Mântuitorul ne istorisește că zece tinere au ieșit în întâmpinarea Mirelui. Jumătate dintre ele și-au luat grijă pentru candelile lor și au adus untdelemn de rezervă, pe când cealaltă jumătate n-au socotit de cuviință să-și ia mai mult și au rămas fără, exact când aveau mai mare nevoie. Mirele a întârziat, toate au ațipit, dar la miez de noapte, când s-a strigat: „Iată, Mirele vine!”, s-au trezit să-și aprindă candelile. Cele care erau pregătite au reușit să țină lumina aprinsă și s-au dus la ospăț cu Mirele, dar celelalte au alergat să cumpere untdelemn în ultimul moment și, venind prea târziu, au găsit ușa închisă. Astfel au rămas pe dinafară, pierzând șansa de a intra la bucuria nunții.

Ce învățăm de aici? Că trebuie să fim gata oricând să-L primim pe Domnul, să avem candela sufletului aprinsă, adică să ne păstrăm viața curată, rugăciunea neîncetată și inima plină de dragoste. Untdelemnul reprezintă toată strădania noastră: rugăciunea, postirea, milostenia, smerenia și tot ce facem bun ca să fie sufletul nostru gata pentru întâlnirea cu Dumnezeu. Nu știm când vine Mirele, nu știm ceasul morții noastre, dar avem datoria să fim pregătiți. De aceea, să nu tot amânăm îndreptarea, zicând: „Lasă, om vedea mâine...”, că nu ne știm nici ziua, nici ceasul.

De ce există moartea?

Stiu că mulți se cutremură când aud de moarte, se gândesc la descompunerea trupului, la despărțirea de cei dragi. E firesc să fie greu, să doară, să aducă lacrimi. Dar haideți să încercăm să pătrundem mai adânc în învățătura creștină și să vedem de ce moartea nu-i un capăt de drum definitiv, ci o naștere spre adevărata viață. Aici dau iarăși mulțumiri Maicii Domnului, pentru că prin ocrotirea ei ne simțim mai aproape de Hristos și mai puțin înspăimântați atunci când ne gândim la clipa despărțirii de lumea aceasta. Am văzut deja în capitolul despre paza candeliei că Preasfânta Fecioară e mereu prezentă și ne ajută să ne ținem inima trează, să nu ne moleșim în păcate și să fim gata de întâlnirea cu Domnul.

Ne putem întreba: „De ce există moartea dacă Dumnezeu ne vrea fericiți? De ce a îngăduit El să existe acest moment de frângere a vieții?” Răspunsul îl găsim în istoria omenirii: păcatul a adus moartea în lume. Așa cum aflăm din Cartea Facerii, Adam și Eva au călcat porunca dumnezeiască, iar consecința neascultării a fost moartea, apărând stricăciunea în firea omului. De atunci, toți suferim și suntem trecători. Dar iată ce mare milă a avut Dumnezeu de noi, încât L-a trimis pe Fiul Său, Iisus Hristos,

să biruiască moartea prin moartea Lui pe Cruce și prin Înviere. Așa ne spune și Sfântul Apostol Pavel că printr-un om a intrat păcatul și moartea, dar tot printr-un Om – Hristos, Dumnezeu-Omul – vin învierea și viața fără de sfârșit. Așadar, moartea nu mai e pentru noi un final, ci o punte pe care trecem spre viața cea adevărată. Maica Domnului însăși ne întârește în credința aceasta, căci am văzut la Adormirea ei câtă pace a putut să aibă în clipa plecării, lăsându-și sufletul în mâinile Fiului. Iar Biserica, când prăznuiește Adormirea, nu cântă tânguire amară, ci bucurie, fiindcă știe că ea trăiește de-a pururi și mijlocește pentru noi.

Prima și cea mai mare lucrare de pregătire pentru viața veșnică este rugăciunea. Fără rugăciune, sufletul e ca un om fără aer. Rugăciunea ne ține în legătură cu Domnul, e convorbirea noastră cu El. Oricât ni s-ar părea că nu avem cuvinte frumoase sau timp îndestulător, și o simplă chemare a numelui lui Iisus, rostită cu credință, are o forță uimitoare. Sunt oameni care se ostenesc să rostească mereu, în gând și în inimă: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul.” Această rugăciune mică și smerită ne unește cu Hristos și ne aduce liniște în suflet. Și să nu uităm s-o chemăm și pe Maica Domnului când suntem încercați, pentru că prin rugăciunile ei primim mult ajutor și mângâiere de la Dumnezeu.

Apoi, avem nevoie de pocăință, căci fără pocăință ne hrănim orgoliul și ne punem piedici în calea mântuirii. Conștiința păcatelor nu înseamnă să ne

fie rușine și să ne ascundem, ci să alergăm la Hristos, să ne spovedim. Taina spovedaniei e ca un medicament care ne vindecă rănilor sufletești. Mergând la duhovnic și mărturisindu-ne curat, cu părere de rău pentru greșeli, primim iertarea Domnului și simțim cum ni se ușurează sufletul. Altfel, purtăm poverile păcatelor și ne întunecăm tot mai mult. Și iarăși aducem mulțumire Maicii Domnului pentru că ea, ca o Maică adevărată, ne sprijină să ne ridicăm și să pornim din nou pe calea cea dreaptă.

Smerenia e iarăși foarte importantă în pregătirea pentru veșnicie. În momentul în care ne credem superiori, ne împiedicăm singuri, pentru că ni se pare că nu mai avem nevoie de ajutor. Dar când ne recunoaștem neputințele, harul coboară și ne întărește. Dumnezeu nu caută la mândrie, ci la inima smerită. Gândiți-vă ce simplu e când te așezi și spui: „Doamne, fără Tine nu pot nimic. Ajută-mă și mă miluiește!” Atunci inima se deschide, iar Domnul, în iubirea Lui, ne revarsă lumina și pacea.

Untdelemn în candela sufletului

Pe lângă rugăciune și smerenie, trebuie să arătăm și milă față de cei din jur. Dacă ne interesăm doar de noi și nu-i ajutăm pe alții, candela noastră rămâne fără untdelemnul dragostei. Hristos ne spune să hrănim pe cel flămând, să vizităm pe cel bolnav, să vorbim pe îndelete cu cel întristat, să le dăm o mână de ajutor celor care au nevoie. Sunt lucruri pe care le putem face fiecare în felul nostru. Poate cunoaștem un om în vârstă ce nu se descurcă singur, sau un sărman care nu are ce pune pe masă. Dacă avem ocazia, să nu ne întoarcem privirea, ci să-i fim aproape. Prin astfel de fapte, punem untdelemn în candela sufletului. Și de multe ori, cine a făcut milostenie știe că primește, la rândul lui, de la Dumnezeu multă bucurie.

Cine nu-și iubește aproapele cum să spună că Îl iubește pe Dumnezeu? Căci Domnul a zis: „Iubește-L pe Domnul cu toată inima ta și pe aproapele tău ca pe tine însuși.” Când arătăm milă și facem fapte bune, de fapt Îl întâlnim pe Hristos în acei oameni. Mai ales cei care suferă și sunt neajutorați ne dau prilejul să facem ce ne învață Evanghelia. Iar Maica Domnului, care ne iubește pe toți, se bucură când vede că și noi ne gândim la semenii noștri, nu doar la interesul personal.

În parabola pe care a spus-o Mântuitorul, toate cele zece fecioare știau că va veni Mirele, toate aveau candelă. Dar numai jumătate dintre ele au fost cu adevărat preocupate să nu rămână fără untdelemn. Așa și noi, toți știm că într-o zi ni se va sfârși viața și-L vom întâlni pe Dumnezeu. Unii se pregătesc de pe-acum, prin rugăciune, prin spovedanie, prin milostenie, iar alții mai amână, crezând că au vreme berechet. Dar viața e scurtă și, cum zice Domnul, nu știm ceasul când ni se va cere sufletul. Așadar, să învățăm din acest exemplu că e nevoie de veghe continuă, nu doar de un simplu „știu și eu” despre credință.

Veghea asta înseamnă să fim atenți la noi înșine, să nu ne lăsăm învăluiți de păcate, să ne rugăm zilnic, să fim spovediți, împărtășiți și să trăim ca niște creștini adevărați, cu iubire și cu iertare. Domnul a zis limpede: „Privegheați, căci nu știți ziua, nici ceasul în care vine Fiul Omului.” Uneori, omul e ispitit să zică: „Lasă, că am timp să mă pocăiesc la bătrânețe.” Dar nimeni nu are garanția că apucă bătrânețea sau că va mai avea minte limpede atunci. De aceea, pregătirea noastră trebuie să înceapă acum și să continue toată viața.

Un alt lucru important e să ne gândim serios la felul cum ne petrecem zilele. Suntem mereu ocupați, alergați de gânduri, de probleme, de planuri. Dacă nu ne facem timp pentru suflet, riscăm să îmbătrânim trupește, dar să rămânem prunci cu mintea și cu inima, neștiind nimic despre cele duhovnicești. Să ne rugăm lui Dumnezeu să ne dea pricepere să folosim fiecare clipă spre mântuire. Câteodată, chiar

și la muncă, poți să-ți spui în gând o rugăciune, să-ți îndrepti mintea spre Hristos, să spui: „Maica Domnului, ajută-mă să lucrez cu pace!” Sau când întâlnești pe cineva mâhnit, să-i arăți un dram de bunătate. Sunt lucruri mărunte, dar adunate ne fac viața o lucrare neîncetată pentru Domnul.

Un izvor cu totul special de putere este Sfânta Liturghie. Atunci când ne împărtășim cu Trupul și Sângele Domnului, primim arvuna vieții celei veșnice în noi. Fără împărtășanie, sufletul nostru rămâne flămând și nu crește duhovnicește. Bineînțeles că trebuie să ne apropiem cu pregătire, cu post, cu spovedanie și cu inima împăcată cu semenii. Dar dacă facem asta, devenim tot mai mult purtători de Hristos, iar candela noastră arde cu și mai multă lumină.

Unii întreabă: „Dacă ne gândim mereu la moarte și la veșnicie, nu e trist?” Dimpotrivă, învățătura creștină ne dă nădejde și o pace lăuntrică foarte dulce. Știm că viața nu se termină aici, că dacă murim în Hristos ne așteaptă bucuria fără de sfârșit. Oricât de multe încercări vin peste noi, nu ne lăsăm copleșiți, pentru că ne sprijinim pe Domnul. Sfinții, chiar în mijlocul celor mai grele suferințe, aveau o liniște și o bucurie care veneau din conștiința că ei trăiesc pentru Dumnezeu. Așa putem și noi, dacă ne întemeiem viața pe credință, să trecem peste toate încercările.

Iar pentru asta să mulțumim Maicii Domnului, fiindcă ea ne este mijlocitoare puternică. Poate că avem vremuri grele, boală, lipsuri, neînțelegeri, dar dacă ne rugăm cu lacrimi și cu smerenie, primim o pace pe care nu o putem găsi în nimic lumesc. Mulți

oameni au mărturisit că atunci când au strigat la Preasfânta Născătoare de Dumnezeu au simțit sprijin tainic, iar mintea li s-a limpezit și au găsit ieșire din necaz. Așa ne arată Maica Domnului cât de mult ne iubește și ne poartă în rugăciunile ei neobosite.

Nu suntem singuri pe cale

Pe calea asta nu mergem singuri. Avem Biserica, în care ne unim cu frații și surorile în credință. Rugăciunea în sobor, sfintele slujbe, spovedania, împărtășania – toate acestea ne ajută să ne creștem candelile. Avem sfinții, care se roagă pentru noi și ne inspiră prin exemplul lor. Să citim viețile sfinților, să vedem cum și ei au trecut prin ispite, prin necazuri, dar n-au cedat, ci s-au strâns și mai tare în brațele Domnului. Și au primit puteri nemai-pomenite în lupta cu răul, iar astăzi le cinstim icoanele și le cerem mijlocirea.

Nu este suficient să spunem: „Eu cred în Dumnezeu în inima mea, nu am nevoie de Biserică.” Biserica este Trupul lui Hristos, iar noi, dacă suntem rupturi separate, cum să ne hrănim de la El? Să venim la sfintele slujbe, să postim în zilele rânduite, să ținem legătura cu duhovnicul, să fim harnici la rugăciune, așa rămânem în har. De multe ori, doar când participăm la Liturghie și auzim Evanghelia, simțim o lumină care ne umple sufletul și plecăm întăriți. Dacă stăm departe, sufletul se răcește și candela riscă să se stingă. De aceea, e important să fim prezenți, să facem parte din viața comunității, să ne rugăm unii pentru alții.

Pe măsură ce ne rugăm, ne pocăim, ne smerim și facem fapte bune, sufletul nostru se curăță, devine mai sensibil la lucrarea Duhului Sfânt. Începem să simțim o bucurie lăuntrică, o pace care nu depinde de împrejurările vieții. Necazurile vin și pleacă, dar nu ne mai pot clătina așa ușor. Și cu fiecare pas descoperim mai limpede cum ne împlinește Hristos pe dinăuntru, cum ne leagă de cer prin iubirea Sa. Un om care rămâne credincios în ispite și suferințe e un om tare, care devine lumină pentru cei din jur. Nu trebuie să țină predici iscusite, ci doar să-și trăiască credința sincer, iar ceilalți vor simți atingerea harului și se vor apropia și ei de Dumnezeu.

Gândiți-vă cum un singur gest de bunătate înmoaie inima cuiva. Sau cum o rugăciune pusă în lucrare aduce în familia noastră iertare și pace. Nu sunt simple vorbe, ci lucruri pe care le vedem la toți cei care și-au dăruit viața Domnului. Prin tot ce facem bun, prin tot ce suferim cu răbdare, strângem untdelemn, iar la ceasul potrivit ni se va deschide ușa ospățului ceresc.

Revenind la întâmplarea fecioarelor, Mântuitorul ne-a avertizat să priveghem, fiindcă nimeni nu știe când va bate Mirele la ușă. Dar asta nu e o amenințare, ci mai degrabă un îndemn părintesc: „Fiți vigilenți, nu vă lăsați prinși cu garda jos în păcate.” Privegherea nu înseamnă să trăim speriați că vine moartea, ci să avem totdeauna conștiința că în orice clipă ne putem muta la viața veșnică. Și de aceea, fiecare gând, fiecare faptă, fiecare zi devin importante. Învățăm să ne bucurăm de lucrurile mărunte,

să fim recunoscători pentru tot ce ne dă Domnul, să trecem cu vederea micile supărări și să iubim mai mult. În felul acesta, ne simțim tot mai aproape de Hristos și mai pregătiți să-L întâlnim.

Sigur, unii se pot întreba: „Și dacă mă străduiesc să fiu așa mereu, nu mă obosesc?” Ei bine, e exact invers. Dacă te pregătești zi de zi, sufletul se obișnuiește cu binele, cu rugăciunea, cu iertarea, și devine un mod de viață firesc. Dacă amâni mereu îndreptarea, atunci da, când vine ceasul, te trezești în panică și realizezi că n-ai făcut nimic. Domnul vrea să ne ferească de această situație tristă, așa că ne dă timp și prilejuri nenumărate să ne corectăm. E mare milă a Lui că încă suntem în viață și avem ocazia să ne spovedim, să ne împăcăm cu semenii, să facem fapte bune. Să nu lăsăm să treacă vremea degeaba.

Ce comori adunăm din viața aceasta

Când ne nevoim cu dragoste, tot ce lucrăm bun se strânge ca o comoară. Nimic nu se risipește. Poate faci o mică milostenie, spui o rugăciune sau ierți o insultă, și zici: „Am făcut așa, dar cine știe dacă folosește la ceva.” Folosește, vă zic eu, pentru că în felul acesta curățim sufletul de murdărie și adunăm lumină. Domnul, care vede toate, ne răsplătește la vremea potrivită. Iar calea asta ne asigură că în ceasul despărțirii de lume nu vom fi goi, ci cu inima plină de har. E ca și cum am avea lumânarea sufletului aprinsă, iar moartea devine trecerea spre adevărata viață.

Este un gând care ar trebui să ne aline frica de moarte. Da, ne poate fi puțin teamă de momentul sfârșitului, e firesc. Dar dacă ne pregătim cum se cuvine, moartea ne devine trecere la Domnul, reîntâlnire cu cei dragi care au plecat înaintea noastră în credință. Și atunci, frica se preschimbă în nădejde și nerăbdare sfântă. Vedem sfinți care, la sfârșit, spun: „Mă duc la Hristos, pe care L-am iubit și pentru care m-am nevoit.” Ce bucurie mare e să știi că mergi în brațele Lui, în loc să te temi că te așteaptă ceva necunoscut!

Neapărat să ne amintim mereu de Maica Domnului, al cărei ajutor e nespus de mare. Ea este Mama

noastră din cer, care ne îmbrățișează, ne ocrotește și ne duce rugăciunile înaintea Fiului Său. Când suntem în impas și ne rugăm Preasfintei Fecioare, nu rămânem fără răspuns. Sunt nenumărate mărturii de oameni care au simțit grabnicul ei ajutor tocmai când credeau că totul e pierdut. De aceea, e minunat să-i cerem să ne ajute să ne pregătim sufletul, să ținem candela aprinsă. Să nu ne fie rușine să spunem: „Maică Preacurată, ajută-mă să nu-mi pierd nădejdea și să fiu gata mereu pentru Mirele Hristos.”

La fel, să nu uităm de toți sfinții care s-au nevoit înaintea noastră. Ei știu cum e să fii om, să lupți cu ispitele, să treci prin boală și suferință. Rugăciunile lor pentru noi sunt neprețuite. Când simțim că nu mai putem, să citim despre un sfânt sau o sfântă, să vedem cum au răzbit prin necazuri și cum i-a întărit Domnul. Ne vom întări și noi.

Mai e ceva important: credința nu-i un lucru ascuns, ci ne cheamă să fim mădulare vii în Trupul lui Hristos, care e Biserica. De ce? Pentru că doar aici avem Sfintele Taine, prin care se revarsă harul. Fiecare are nevoie de spovedanie, de împărtășanie, de slujbe, de post, de semenii noștri de-o credință. Dacă încercăm de unii singuri, ne vom trezi fără sprijin și vom înțelege greu care e voia Domnului. Biserica e călăuza noastră, ne stă alături și ne dă rânduielile bune ca să ne păstrăm candela aprinsă. Sigur, ispите vor fi mereu: unii poate critică Biserica, alții ne descurajează. Dar noi să rămânem statornici, pentru că știința asta de a trăi creștinește nu se află în altă parte.

Dacă urmăăm toate aceste îndrumări – rugăciune, pocăință, smerenie, milostenie, apropiere de Sfintele Taine și de Biserică – sufletul nostru va crește în lumina lui Dumnezeu. Începem să răspândim în jur dragoste și înțelegere, iertăm mai ușor, ne rugăm mai des, nu ne mai împiedicăm în răutăți mărunte, ci le trecem cu vederea. Ajungem să semănăm, cât de cât, cu sfinții de demult, care erau plini de pace. N-avem pretenția să fim sfinți de pe-o zi pe alta, dar fiecare pas pe calea asta contează. Și la vremea cuvenită, Domnul ne va chema la El și vom intra, așa cum au intrat fecioarele înțelepte, la bucuria nunții Sale veșnice.

Învățătura celor zece fecioare nu-i scrisă doar pentru oamenii din vechime, ci și pentru noi, astăzi. E un glas care ne strigă: „Fiți atente, suflete, să nu rămâneți fără untdelemn!” Să stăm mereu pregătiți, nu cu panică, ci cu conștiința liniștită că facem tot ce ține de noi ca să-L iubim pe Domnul. Să nu ne comparăm cu alții, să nu ne măsurăm cu ceasul: „Câți postesc, câți se roagă mai mult?” Fiecare să-și vadă de candela lui și să adune zi de zi ce poate, micile fapte bune, micile rugăciuni, micile gesturi de iertare. Așa ne păstrăm candela nestinsă, și dacă într-o bună zi sunăm la ușa Mirelui, vom auzi: „Bine ai venit, sluga Mea credincioasă, intră în bucuria Mea!”

Vreau să mai spun că această stare de priveghere nu e ceva apăsător, ci dimpotrivă, ne eliberează de grijile inutile și ne dă sens vieții. Când știi că tot ce faci, faci pentru Domnul și pentru suflet, chiar și munca zilnică devine mai ușoară, familia

devine mai unită, iar tu te simți împăcat. E adevărat, încercările nu dispar, dar felul în care le înfrunți se schimbă. Înțelegi că durerea pământească e trecătoare și că după ea ne așteaptă o răsplată veșnică. Ba mai mult, mulți dintre cei care au suferit ne spun că L-au simțit pe Hristos mai aproape tocmai în clipele de boală sau de necaz. Maica Domnului, cu mijlocirile ei, ne dă puterea să ne purtăm crucea. Câte mărturii n-au rămas despre oameni care la necaz și-au regăsit credința sau chiar au început o viață nouă, plină de sfințenie?

Așa că, iubiții mei, să ne amintim mereu de povața Domnului: „Privegheați, că nu știți ziua, nici ceasul.” Să nu ne înspăimântăm, ci să ne luăm în serios menirea, să ne punem pe rugăciune, să ne spovedim, să ne împărtășim, să fim buni cu cei din jur și să nu ne lăsăm luați de iureșul lumii. Se apropie o vreme când vom da socoteală de tot ce am făcut, și tare frumos ar fi să ajungem cu candelile pline de untdelemn, să putem intra cu Hristos în bucuria fără de sfârșit. Nimic nu se compară cu această nădejde, nimic nu aduce atâta seninătate în inimă ca gândul că Îl așteptăm pe Cel Care ne iubește mai mult decât putem noi înțelege.

Suferința la sfârșit de viață

Adesea, ultimele clipe ori ultimii ani ai cuiva sunt plini de suferință. E foarte dificil să vezi un părinte sau un prieten drag ce se stinge încet, să-l vezi cum trupul i se slăbește, cum boala îl macină. Dar dacă avem privirea duhovnicească, începem că acea suferință e într-un fel un post final, un prilej de a se desăvârși în smerenie și de a ispăși poate greșeli din trecut. De multe ori, exact pe patul de suferință, oamenii își dau seama cât de importante sunt lucrurile sufletești, nu cele materiale. Mai dau un telefon, mai cer iertare, mai fac un act de milostenie. Și își așază sufletul într-o stare de pocăință, acceptând boala și rugându-se la Dumnezeu să-i fie milostiv. Oricât de mare e durerea, Hristos și Maica Domnului nu-l lasă singur pe cel ce suferă, ci îl întăresc în chip tainic.

Când ne moare cineva apropiat, e normal să plângem și să ne doară despărțirea, dar să ne amintim că datoria noastră e să ne rugăm pentru sufletul lui, să-i facem slujbele rânduite și să-i păstrăm pomenirea cu dragoste. Când facem parastase, de pildă, noi cerem mila lui Dumnezeu pentru cel adormit, dar și pentru noi, care încă suntem în drumul vieții. Biserica nu e de acord cu jalea fără nădejde, cu bocete care uită total de Înviere. Avem voie să

suferim, căci e normal, dar și să mulțumim Domnului că i-a dat celui plecat șansa să existe și să se mântuiască. Trebuie să înțelegem că suferința noastră se poate preface în rugăciune și în fapte bune, pe care le dăruim pentru odihna celui drag. Astfel, moartea devine pentru noi o chemare să fim și noi mai atenți la sufletul nostru, să ne pregătim și să lăsăm grijile inutile.

Să nu uităm – chiar și Mântuitorul a plâns la moartea prietenului Lazăr, arătându-și umanitatea, dar apoi l-a și înviat, încredințându-ne că are putere și asupra morții.

Poate cel mai greu e să ne schimbăm mintea și să înțelegem că moartea, deși pare un dușman, a devenit un fel de poartă spre lumină. Hristos Și-a dat sufletul pe Cruce, a fost pus în mormânt, dar a treia zi a înviat, arătându-ne că moartea nu mai are ultimul cuvânt. Noi spunem în cântările de la Paști: „Hristos a înviat și viața stăpânește!” Aceasta înseamnă că moartea, pentru cine crede în Domnul, e doar un prag, un moment de trecere dintr-o cameră într-alta, din lumea asta trecătoare într-una mult mai înaltă și mai frumoasă. Nu e deloc ușor să trăim cu această convingere, căci încă simțim durere, ne gândim la despărțirea de cei dragi, la lacrimile celor rămași. Dar putem să ne sprijinim pe nădejdea că sufletul, odată despărțit de trup, nu se pierde în neant, ci se duce la Domnul, așteptând învierea cea de obște.

Am văzut și în viața Bisericii, la mucenici – oameni care pentru dragostea lui Hristos și-au dat

viața în chinuri grele. Cu toate astea, pe chipul lor se citeau bucurie și pace. Cum e cu putință așa ceva, dacă moartea e așa înfricoșătoare? Tocmai pentru că se încredeau în promisiunea Lui, că cine crede în El, chiar dacă moare, va trăi. Și iată-i plecând într-un fel de veselie duhovnicească, spunând adesea: „Doamne, primește sufletul meu!” Nu se temeau de moarte, fiindcă simțeau că-și dau viața pentru Hristos și că vor fi răsplătiți cu viața cea netrecătoare. E un semn limpede că moartea nu-i pentru creștin un hău fără ieșire, ci un zbor către Cer.

Și totuși, mulți dintre noi se frământă cu o întrebare: „Cum e acel moment când sufletul se desparte de trup? Oare doare? Oare cum mă voi simți? Oare ce-i dincolo?” Într-adevăr, nimeni dintre cei vii n-a trecut încă definitiv hotarul ca să ne spună cu precizie, dar avem mărturia Sfintei Scripturi, a Sfinților Părinți și a atâtor sfinți care în pragul morții au avut vederi și au vorbit despre lumină, despre pacea care le-a cuprins sufletul. Cei care au trăit în credință și s-au spovedit, împărtășit, se sfârșesc adesea cu chip senin. Gândiți-vă că mulți dintre noi, cunoscându-ne slăbiciunile, totuși ne împăcăm cu gândul că Domnul ne așteaptă cu brațele deschise dacă am cerut iertare la timp. Asta e menirea noastră: să-L căutăm pe Hristos cât încă suntem în viață. Când vine clipa sfârșitului, doar ne lăsăm în voia Lui.

Sigur că uneori trupul se chinuie, apar boala, suferința. Devenim neputincioși, ajungem pe patul de spital sau la pat în casă. Dar tocmai atunci se văd milostivirea și dragostea lui Dumnezeu, care ne dă

răbdare și mângâiere, ne trimite poate oameni buni care să ne îngrijească, ne aduce o ultimă spovedanie și împărtășanie. Iar dacă acceptăm această suferință, o purtăm cu nădejde, se face o curățire pentru suflet. Mulți au simțit, în astfel de momente, cum Dumnezeu îi întărește din interior și cum Maica Domnului îi înconjoară cu grija ei, mai ales la ceasul când își iau rămas-bun de la viața aceasta. E o mare bucurie să știi că Maica noastră din Ceruri e aproape de tine și că nu te lasă singur în ceasul morții.

Din pricina păcatului, moartea a devenit dureroasă. Dar Hristos, prin Jertfa și Învierea Lui, i-a răpit veninul. Ce ne rămâne nouă de făcut? Să ne căim pentru păcatele noastre, să ne mărturisim, să ne îndreptăm, să trăim în iubire față de semenii. Altfel, inima noastră rămâne încărcată și moartea ne prinde nepregătiți, cu conștiința grea. E important să ne gândim zilnic: „Doamne, dacă m-ai chema acum, cum aș sta înaintea Ta?” Nu ca să ne hrănim niște frici, ci ca să nu ne trezim cu regrete în ceasul din urmă. Să nu amânăm să cerem iertare de la cei cărora le-am greșit. Mulți, pe patul de moarte, și-au chemat copiii, frații, rudele, să le ceară iertare și să dea binecuvântare. E un gest simplu, dar cu o mare putere vindecătoare pentru suflet. Dacă facem asta, moartea ne va prinde în pace, cu inimile mai ușoare, știind că ne ducem împăcați și cu oamenii, și cu Dumnezeu.

Gândiți-vă și la Sfântul Ștefan, întâiul mucenic: când a fost omorât cu pietre, n-a făcut altceva decât să se roage și să-i ierte pe ucigași: „Doamne, nu le

socoti lor păcatul acesta!" Iată cum frica de moarte s-a topit în dragoste, cum a înțeles că, trecând prin pragul acesta, ajunge la Domnul. Cred că pentru sufletul lui, moartea aceea dureroasă a fost de fapt calea spre o bucurie de nedescris. Așa e pentru orice creștin care se pregătește pe calea credinței: chiar dacă trupul lui suferă, sufletul vede mai departe de aparențe și înțelege că îl așteaptă răsplata celor care s-au unit cu Hristos.

Aceasta e credința noastră: unire deplină cu Hristos, ca să ne bucurăm de Împărăția Lui. Și iarăși, ori de câte ori medităm la asta, să ne amintim să mulțumim Maicii Domnului că ne susține să nu deznădăjduim, că ne reamintește, prin mila ei, că Domnul ne așteaptă cu iubire.

„Bucurați-vă, căci mă duc la Domnul!”

Spuneam că viața e scurtă și e menită să fie. So continuă „adunare de untdelemn” pentru candela sufletului. Acum adăugăm că ultimul pas pe scara asta e chiar moartea, care nu înseamnă să se stingă lumina noastră, ci dimpotrivă, să se mute într-un loc mai înalt, la lumina neapusă a Împărăției Cerurilor. Să nu ne amăgim că e ușor. Dar dacă am urcat treaptă cu treaptă, oricât de încet, măcar la final nu ne pomeneste Domnul goi de virtute. Cât de important să ne găsească veghetori, cu inima curată și plină de dragoste. Sfinții Părinți spun că atunci când sufletul se înalță, diavolii caută să-l acuze de păcate și să-l oprească. Dar dacă sufletul e spovedit și împăcat, acele învinuiri nu mai au temeii. Iar Domnul ne apără, Maica Domnului ne acoperă cu sfântul ei acoperământ.

E plină istoria Bisericii de momente în care marii nevoitori, înainte să treacă la cele veșnice, și-au chemat ucenicii și le-au spus: „Bucurați-vă, căci mă duc la Domnul!” Îl vedem pe Sfântul Serafim de Sarov, care vorbea despre „bucuria mea” și spunea că unii i se arătaseră deja, semn că plecarea era aproape. Sau pe Sfântul Nectarie, care își primea sfârșitul pe un pat de spital, dar cu pace și cu un zâmbet pe chip, știind că Domnul urmează să-l ia

acasă. De ce atâta liniște? Fiindcă și-au trăit viața cu Hristos, și-au curățit conștiința, și-au iertat semeniile, s-au închinat neconținut. Ei n-aveau de ce să se teamă, ci doar se bucurau că în sfârșit vor vedea Fața Domnului. Noi, dacă urmăm cât de cât calea lor, putem avea același har, poate nu în aceeași măsură, dar îndeajuns cât să nu ne sperie moartea.

Cu toate astea, mulți nu vor să vorbească despre moarte, crezând că dacă vorbesc despre ea o cheamă mai repede. Nu e așa. E bine să ne dăm seama că vom muri cu toții și să ne punem problema: „Sunt eu gata să mă duc la Domnul?” Dacă nu sunt, să mai ajustez câte ceva în viața mea. Poate încă nu i-am cerut iertare mamei, tatălui, soțului, soției. Poate încă persist în certuri, în poftă urâtă, în tot felul de patimi. Nimic nu e mai de preț decât să ne îndreptăm acum, cât respirăm, cât avem putere. După moarte, nu mai putem schimba nimic pentru sufletul nostru, însă cei rămași pot să se roage, pot să dea milostenii și să ne ajute într-un fel. Dar trebuie ca noi să ne asigurăm, pe cât ne stă în putință, că ne aflăm în rânduială, ca să plecăm demn, de vreme ce știm că Domnul ne primește.

Adesea spun oamenii: „Mă tem de moarte pentru că am multe greșeli pe care nu știu dacă mi le iartă Dumnezeu.” Ei bine, iartă, dacă Îi ceri iertare cu sinceritate și dacă încerci să nu le mai repeți. Dumnezeu nu vrea moartea păcătosului, ci îndreptarea lui. Nu ține nimic împotrivă, atâta timp cât noi alergăm la El. Biserica ne pune la îndemână spovedania, căința, faptele bune. De asemenea, chemăm

și mijlocirea Maicii Domnului, care, văzând străduința noastră, se roagă pentru noi: „Fiul meu, iartă-i păcatele, că uite s-a căit, se străduiește să fie mai bun!” Și cum Dumnezeu să nu asculte rugăciunea Sfintei Sale Maici?

De aceea, niciun păcat nu e prea mare dacă ne venim în fire și facem pasul spre întoarcere. Când te apropii de moarte, important e să nu cazi în disperare. Pilda fiului risipitor ne spune că tatăl l-a primit înapoi cu brațele deschise. La fel și Dumnezeu, e pregătit să ne primească oricând. Numai să nu-L respingem noi, să nu zicem că ne descurajăm.

Unii ar zice: „Dar am atâtea planuri, atâtea plăceri de gustat, cum să mă gândesc la moarte?” Păi să știți că nu ne oprește nimeni să ne bucurăm decent de viață: să ne facem o familie, să muncim, să ne odihnim, să râdem cu cei dragi. Dar să nu uităm că, la final, nimic din cele materiale nu luăm cu noi. Tot ce luăm e dragostea, milostenia, rugăciunea, toate faptele bune. De asta e bine să nu ne lipim inima de bogății, de lucruri trecătoare. Să ne bucurăm de ele, dar să le folosim ca pe niște instrumente de a face bine și a spori iubirea. Altfel, lăsăm sufletul gol. Iar la moarte, parcă te ridici de la masă înainte să fi mâncat felul principal. Domnul ne cheamă la o altă masă, cea cerească, și tot ce-am strâns pe pământ drept fapte bune se transformă într-o recunoștință și răsplată veșnică.

Să nu credeți că a avea credință înseamnă să nu simți nicio teamă. Sunt momente când poți avea un soi de neliniște, pentru suferința fizică sau pentru

despărțirea de trup. E firesc. Până și Domnul Hristos, înainte de Cruce, S-a rugat cu sudori de sânge, zicând: „*Părintele Meu, de este cu putință, treacă de la Mine paharul acesta!*” (Matei 26,39). Dar a adăugat: „*Însă nu cum voiesc Eu, ci precum Tu voiești.*” A fost un gest de ascultare desăvârșită și de lăsare în mâinile Tatălui Ceresc. La fel și noi, ne putem ruga: „Doamne, mi-e teamă, dar facă-se voia Ta. Întărește-mă să nu cad în deznădejde.” E important să fim sinceri cu Dumnezeu, să nu ne prefacem supere-roii. El ne cunoaște inima și ne trimite mângâiere. Și iarăși amintesc, dacă ne rugăm și la Maica Domnului, „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, nu mă lăsa singur”, vom simți un sprijin de negrăit.

În viețile sfinților întâlnim și relatări despre oameni care au avut mici vederi ale lumii cerești în timp ce erau pe patul de moarte. Unii vedeau îngeri sau lumini cerești, simțeau miresme neașteptate. Aceste lucruri, deși greu de explicat științific, sunt semne că există o altă realitate dincolo de cea a trupului, și anume realitatea duhovnicească. Cu siguranță că și Maica Domnului, așa cum știu mulți părinți și credincioși, vine de multe ori să-l ia pe cel pe moarte, mai ales dacă a chemat-o cu credință. Faptul că la Adormirea ei apostolii au văzut atâtea minuni și că trupul ei a fost luat la cer ne întărește încă o dată credința că cei ce trăiesc cu Dumnezeu nu pier niciodată.

Hristos – Domnul vieții, nu al morții

Insist încă o dată să spun de importanța Sfintei Liturghii. De ce? Pentru că la Liturghie luăm parte la Jertfa lui Hristos și ne împărtășim cu Trupul și Sângele Lui, arvuna Învierii. Asta înseamnă că, împărtășindu-ne cu Hristos, moștenim deja sămânța vieții veșnice. Mai ales înainte de moarte, e bine să ne împărtășim. Dar și dacă suntem sănătoși, e bine să ne împărtășim cât mai des, cu pregătire, ca să fim mereu aproape de El. Cine se unește cu Hristos în Liturghie simte cum scade frica de moarte, fiindcă Domnul e înăuntrul nostru.

Să ținem deci minte ideea principală: pentru noi, creștinii, moartea nu-i un capăt de lume, ci momentul în care sufletul se desparte de trup, iar dacă am trăit cu Domnul, intrăm într-o părtășie profundă cu El. Gândiți-vă ce i-a spus Mântuitorul Martei, sora lui Lazăr: *„Eu sunt Învierea și Viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi”* (Ioan 11,25). E o promisiune clară că, deși corpul moare, sufletul rămâne viu, așteptând învierea trupească de la sfârșitul veacurilor. Ce poate fi mai mângâietor? Desigur, mintea noastră are limite, nu înțelege perfect cum e viața de dincolo, dar știm din Scriptură și din experiența sfinților că e cu mult mai bogată și mai luminoasă decât tot ce avem aici.

Vedeți, așadar, de ce e atât de important să nu ne panicăm când vine vorba de moarte, ci să ne pregătim mereu, să fim ca niște ostași în stare de veghe. În multe istorisiri, vedem cum oamenii și-au petrecut ultimele zile cu lacrimi de pocăință și totodată cu un soi de pace care i-a cuprins, știind că Dumnezeu e milostiv.

E minunat să încheiem cu gândul la Mântuitorul, care este Domn al vieții, nu al morții. El Însuși a spus: „*Eu am venit ca oile Mele să aibă viață și s-o aibă din belșug*” (Ioan 10,10). Deci scopul Lui nu e să ne aducă moarte, ci viața adevărată. Moartea rămâne o urmare a păcatului, dar Domnul o transformă, făcându-ne părtași la Înviere. Așadar, un creștin care se ostenește să fie în legătură cu Hristos, care se hrănește cu Sfintele Taine, care se roagă și-și pune nădejdea în dragostea lui Dumnezeu privește moartea cu speranță. E un drum greu, dar luminos. În loc de spaimă, avem pacea, știind că fiecare suferință e un pas spre a sta față în față cu Domnul Vieții.

Dragilor, moartea e un subiect delicat, dar nu trebuie să-l ocolim. Când ne uităm la noi, la boala și la bătrânețea care vin, la pierderea celor dragi, ne doare. Dar dacă ne amintim de Hristos Cel Înviat, dacă ne amintim de Maica Domnului și de ocrotirea ei, înțelegem că nu se sfârșește totul în mormânt. Să trăim fiecare zi ca pe un dar de la Dumnezeu, să ne pregătim sufletul să fie curat și împăcat, să nu lăsăm păcatul să ne murdărească viața. Oricând poate veni chemarea Domnului, iar dacă ne găsește priveghind, ce fericiți vom fi că intrăm la ospățul Lui, acolo unde nu mai există plâns, nici durere, nici lacrimi, ci o bucurie fără sfârșit.

Să mulțumim Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care e mama noastră cerească și care, cu rugăciunile Ei, ne sprijină să pășim fără de frică pe calea ce duce la Domnul. Să-L rugăm pe Fiul Ei să ne dăruiască un sfârșit creștinesc, să primim iertarea păcatelor și să ne odihnim în brațele Sale ca niște fii iubiți. În felul acesta, moartea nu mai e un dușman, ci o poartă spre fericirea veșnică, un moment în care lăsăm în urmă toată oboseala și grija. Acolo, în Împărăția Cerurilor, vom fi cu toți sfinții și cu toți cei care au adormit în Domnul, slăvind pe Dumnezeu și gustând din bucuria pentru care am fost creați.

Așa să ne ajute Bunul Dumnezeu, să ne trăim viața cu înțelepciune, cu iubire și cu recunoștință, iar la vremea potrivită să trecem pragul morții înveșmântați în har și lumină. Să ne rugăm unii pentru alții, să ne sprijinim când se apropie clipa despărțirii, să nu uităm să pomenim pe cei plecați dintre noi, căci ei sunt de fapt doar dincolo de ușă, în așteptarea marelui ceas al Învierii. De vom face așa, vom simți deja pe pământ bucuria care ne așteaptă în Cer și vom striga și noi, împreună cu sfinții: *„Moartea a fost înghițită de biruință! Unde îți este, moarte, boldul tău?”* (I Corinteni 15,54-55).

Cu aceste gânduri, vă îmbrățișez pe toți în Domnul și vă doresc să mergeți mai departe cu sufletul curajos, privind viața noastră pământească drept un prilej de a ne pregăti pentru nunta cea fără de sfârșit a Mirelui Hristos. Și să mulțumim Preasfintei Fecioare, care ne călăuzește pașii prin încercările pământești și mijlocește ca noi să ajungem într-o zi în brațele Fiului ei, fără teamă și cu inimă plină de pace. Amin.

CUVÂNT DE ÎNCHEIERE

Dragilor, iată-ne ajunși la capăt, după ce am trecut prin pilde, învățături, istorisiri și sfaturi duhovnicești care ne-au purtat pașii mai aproape de inima Mântuitorului. Mi-am dorit ca tot ce am așternut aici să fie un izvor de lumină, un drum pe care să-l parcurgem împreună, cu inima deschisă. Și cum e firesc, la sfârșit se cuvine să strângem laolaltă roadele acestei călătorii și să le numărăm cu recunoștință.

Mă gândesc acum, recitind în minte ce am scris, că viața noastră creștinească e mereu un amestec de bucurie și suferință, de lacrimi și speranță. Nu suntem pe un drum lipsit de primejdii, ci dimpotrivă, am văzut că la fiecare pas ne așteaptă ispite, teamă, neputințele noastre. Dar ne-au răsărit în față niște limanuri și trepte duhovnicești: am vorbit despre smerenie și răbdare, despre rugăciunea neîncetată, despre fapta bună și despre iertare, despre moarte și viața cea veșnică, ba chiar și despre lucrarea Maicii Domnului în viața noastră de zi cu zi. Aceste virtuți și învățături ne-au fost arătate de Sfinții Părinți și de tradiția Bisericii drept cărămizi de temelie pe

drumul spre mântuire. E ca și cum ne-ar fi fost pusă în față o scară, iar pe fiecare treaptă ne așteaptă un dar de la Dumnezeu, dacă avem inima să-l primim.

Oricât de bine am înțelege cu mintea aceste lucruri, fără trăirea lor nu vom cunoaște dulceața vieții cu Hristos. De aceea am insistat mereu să ne coborâm cu toată ființa în rugăciune, în milostenie, în iertare, ca ele să fie parte din viața noastră. Să nu rămânem la teorie, ci să lăsăm fiecare cuvânt să rodească fapte de dragoste, de iertare și pocăință. Dacă am reușit să trezesc în inima voastră dorința de a pune în lucrare ceea ce ați citit, atunci înseamnă că paginile acestea și-au atins menirea.

Mai apoi, nu uitați să mulțumiți Domnului. De multe ori, ne zbatem în încercări, ne rugăm lui Dumnezeu să ne scape de nevoi, simțim ajutorul Lui. Dar după ce trece necazul uităm să-I spunem: „Mulțumesc, Doamne, pentru purtarea de grijă!” E un păcat al omenescului nostru, o neatenție care ni se strecoară pe furiș. Pe cât ne bucurăm când cineva ne mulțumește pentru un bine făcut, pe atât de mult Se bucură și Domnul când ne vede recunoscători pentru darurile Sale – fie ele mari, fie mici.

Și cum tot am vorbit despre recunoștință, nu pot să nu adaug aici un cuvânt special de mulțumire față de Maica Domnului. Dacă mă întrebați de ce pun la inimă atât de mult cinstirea Preasfintei Fecioare, vă răspund: pentru că la tot pasul am simțit cât de grabnic e ajutorul ei. Cu adevărat e Mama noastră iubitoare, care ne ocrotește în încercări. Smerenia ei desăvârșită, ascultarea ei de voia Domnului și

răbdarea ei în suferință sunt pentru noi modele de viață. E atâta gingășie și putere laolaltă în lucrarea Maicii Domnului, încât ne cucerește inima fără să ne silească. Îi mulțumim că ne cheamă fără încetare sub sfântul ei acoperământ și că duce înaintea Fiului ei rugăciunile, suspinele și nevoile noastre.

Mai știu că unii, fiind copleșiți de grijile vieții, se întreabă: „Cum să pun în lucrare atâtea sfaturi bune, când abia mă descurc cu problemele de zi cu zi?” Aici vă încurajez: viața duhovnicească nu se trăiește bătând din palme, ci prin pași mici, făcuți cu stăruință. Iată, astăzi reușim doar să spunem de câteva ori rugăciunea lui Iisus și să ne abținem de la o vorbă rea către cineva. Dar mâine reușim să ne iertăm un dușman vechi, să dăruim un ceai cald unui om necăjit și să venim cu lacrimi la rugăciune. Important e că, încet-încet, sufletul începe să se schimbe, să se încălzească. Hristos nu ne cere imposibilul, dar vrea să vadă dorința noastră de a lucra binele.

Apoi, niciodată să nu spunem: „Eu sunt prea păcătos, n-am să pot să mă schimb.” Domnul a iertat tâlhari, desfrânați, oameni cu inima întunecată, și i-a preschimbat în prieteni ai Săi, în sfinți, numai pentru că ei au avut bunăvoință și au cerut mila Lui. Dacă ne recunoaștem slăbiciunile, dacă ne ducem la spovedanie, dacă ne zbatem cât de cât să împlinim poruncile, atunci harul ne va însufleți și vom vedea minuni. Și amintiți-vă de Maica Domnului, care nu doarme când e vorba să mijlocească pentru un

suflet rătăcit. Dacă ne rugăm ei din inimă, nu ne lasă să pierim în deznădejde.

Toate aceste gânduri și învățături despre smerenie, răbdare, rugăciune, fapte bune, iertare și despre nădejdea în învierea sufletului în viața de apoi se cuprind, de fapt, într-un singur cuvânt: iubire.

Da, fiindcă dacă iubim pe Dumnezeu, ni se vor deschide ochii să ne vedem neputințele și să ne smerim. Dacă iubim pe aproapele, vom fi gata să-l ajutăm, să-l răbdăm, să-l iertăm. Dacă iubim pe Hristos, vom învăța să ne rugăm neîncetat, din dorința de a-L avea mereu în inima noastră. Iar dacă iubim viața veșnică, nu ne mai îngropăm în frica morții, ci așteptăm cu nădejde să ne întâlnim cu Domnul. Dragostea e aceea care dă înțeles întregii noastre sânguințe duhovnicești.

Am vrut să vă dau și exemple, fiindcă altfel pot să ni se pară doar teoretice aceste virtuți. Am istorisit despre oameni simpli, despre sfinți, despre fapte minunate pe care Dumnezeu încă le săvârșește. Pe unii poate i-am ajutat să vadă că și ei pot fi părtași la aceste minuni, dacă își deschid inima. Nu e nevoie să fii călugăr într-o chilie ca să te rogi neîncetat. Reușești asta și dacă ești mamă cu patru copii, și dacă ești țăran la sat, și dacă ești muncitor la oraș. Harul lui Dumnezeu nu se uită la statutul nostru social, ci la dispoziția sufletului. Rețineți bine: oricine poate fi un om al rugăciunii și al faptei bune, oricât de încărcat i-ar fi programul. Totul e să avem voință și să-I cerem lui Hristos ajutorul.

De asemenea, e important să știți că roadele se văd în timp. Se întâmplă că unii dintre voi citiți aceste pagini și mâine vă treziți în aceeași supărare, aceeași tensiune cu cineva din familie, aceeași lipsă de chef pentru rugăciune. Să nu vă descurajați. E normal. Schimbarea inimii se face pe îndelete, cu stăruință. Atâta vreme cât rămâneți credincioși pasului mic de azi, Domnul va lucra și va netezi calea, iar peste o lună, un an sau doi, vă veți uita înapoi și veți zice: „Cum de eram atât de aspru și de mândru?” Așa se schimbă omul, în ritmul harului și prin încercări repetate.

Mai știu că unii poate ați pierdut pe cineva drag și ați citit despre moarte cu un nod în gât. Înțeleg durerea, dar vreau să vă amintiți că Biserica ne dă speranța reîntâlnirii. Pomeniți-i la slujbe, faceți parastase și milostenii în numele lor, căci sufletele lor primesc ușurare. Și când vă copleșește dorul, ridicați ochii și ziceți: „Maică a Domnului, ai grijă de cel iubit pe care l-am pierdut, și adu-l mai aproape de Fiul Tău!” Veți vedea cum nădejdea se va naște iarăși în inima voastră, că deși pe pământ pare un rămas-bun, în Cer ne vom îmbrățișa la nesfârșit. Măicuța Domnului știe cât de grea e despărțirea, căci L-a văzut răstignit pe Fiul ei și ne însoțește în durerile noastre.

Și acum despre pacea interioară după care toți tânjim. Atâta vorbesc oamenii, pe toate canalele, despre stres, despre depresie, despre anxietate. Eu cred că, dincolo de explicațiile psihologice, avem nevoie de Dumnezeu în sufletul nostru. Când nu-L

avem pe Hristos în inimă, nici nădejde, nici răbdare, nici iertare, sufletul se chinuie, se simte singur și intră în panică. Dar dacă ne așezăm pe calea despre care am vorbit, cu rugăciune și smerenie, cu fapte bune, cu spovedanie, atunci pacea începe să se reverse lin ca un izvor de apă proaspătă în pustietate. Așa că vă încurajez să vă apropiați de Biserică, să nu fugiți de spovedanie sau de duhovnic, să nu vă temeți de Liturghie, ci să-L căutați pe Hristos chiar în freamătul lumii. El are mereu un cuvânt de alinare pentru voi.

Unii se gândesc: „Părinte, e ușor să vorbești despre fapte bune, dar e greu să trăiești, când ești înconjurat de nedreptăți și rea-voință.” Adevărat, în jurul nostru e plin de necazuri și certuri. Dar fix aici e locul nostru de creștere, fix aici ne vrea Domnul – să fim lumini în întuneric, să fim un pic de sare care dă gust. Dacă totul ar fi deja perfect, n-ar mai fi nevoie să facem nimic. Să nu ne tot plângem că e greu, ci să zicem: „Doamne, dă-ne puterea să stăm drepti și să facem binele!” Așa o să fim sare și lumină, așa dăm mărturie despre Hristos.

Și iarăși să ne amintim că niciodată nu suntem singuri în nevoie. Îl avem pe Domnul, o avem pe Maica Sa, avem toată ceata sfinților, și mai avem și Biserica, pe frații noștri de credință. Sigur, oamenii Bisericii au făcut și fac și ei greșeli, dar Hristos e Capul ei și harul Lui nu se împuținează. Să căutăm să ne alăturăm celorlalți, să participăm la Sfintele Taine, să ne unim cu frații în rugăciune și milostenie, iar atunci vom simți că ni se întărește pasul.

Nimic nu ne stă împotriva când Hristos e în inimă, iar Maica Domnului ne ocrotește cu sfințitul Ei acoperământ.

Chiar și atunci când, după multă trudă, ni se pare că nu am progresat cine știe ce, nu trebuie să deznădăjduim. Sfântul Apostol Pavel ne spune că nicio osteneală făcută în Domnul nu e zadarnică. Chiar dacă nu vedem fructele imediat, Domnul le vede și lucrează. Până și gândul nostru bun, până și un suspin de pocăință se înregistrează în Cartea Vieții. Și la vremea potrivită, ne vom bucura de rodul acestei trudiri.

Toate lucrurile adunate în paginile acestea – sfaturi, povețe, relatări – vă stau la îndemână ca niște unelte duhovnicești. Nu sunt legi scrise pe piatră, ci îndemnuri venite din inimă. Puteți oricând să le luați și să le folosiți după puterile voastre. Dacă vă simțiți copleșiți, aduceți-vă aminte de cuvintele Domnului: *„Învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre”* (Matei 11,29). Asta vrem cu toții, să aflăm odihna în El. Și calea e aceasta: smerenia, răbdarea, rugăciunea, iubirea trăită cu fapte bune, iertarea și pregătirea pentru viața ce va să fie.

Fiți mereu cu inima curată și atentă la glasul conștiinței. Aduceți-vă aminte că prezența lui Dumnezeu se descoperă în fiecare fir de iarbă și în fiecare suflare a noastră, doar să ne facem timp să-L căutăm. Și când picioarele obosesc pe cale, rugați-vă: „Maică Preacurată, primește-mă sub acoperământul tău și povățuiește-mă la Fiul Tău!” Și așa veți găsi

izvor de liniște și putere, ca o mână de mamă care vă ridică atunci când sunteți căzuți.

Și mai spun ceva despre frumusețea pocăinței. Nu e suficient doar să știm ce e greșit la noi, ci să ne și întoarcem la Domnul cu inima plină de dor după El, să ne spovedim, să primim dezlegarea păcatelor și astfel să pornim din nou la drum, eliberați de povara greșelilor. În Biserică ni se dă har să începem mereu de la zero, să ne ridicăm de oricâte ori am căzut. Asta e nespusa milă a lui Dumnezeu, Care nu vrea moartea păcătosului, ci întoarcerea lui și viața (Ezechiel 33,11).

Pentru fiecare dintre voi poate a fost mai important câte ceva din carte. Unii s-au mișcat la ideea iertării, alții au luat curaj ori o mângâiere în suferință. Important e să nu lăsați aceste învățături să rămână doar pe hârtie, ci să porniți de la ele cu o atitudine nouă față de aproapele.

Pentru toate acestea, aducem mulțumire în chip deosebit Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, cea mai iubitoare dintre mame, cea care s-a închinat lui Hristos cu totul și a primit în schimb bucuria de a fi Mama întregii lumi. Fiecare capitol pe care l-am așezat aici s-a umplut într-un fel sau altul și de prezența ei. Și dacă v-a înmuiat inima, dacă v-a pornit lacrima rugăciunii, să știți că e și lucrarea ei, care vă aduce la Fiul ei. Mulțumiți-i, așadar, cu un paraclis, un acatist sau măcar printr-un simplu „Bucură-te, Maică a Domnului, care mă ocrotești!”

În încheiere, vă îmbrățișez cu dragoste pe toți. Veți mai avea întrebări, poticniri, momente de

îndoială. Nu vă speriați, important e să nu renunțați, să nu lăsați cârma, ci să rămâneți în rugăciune și Biserică. Și să țineți minte că nimeni, niciun creștin, nu-i singur în luptă – toți sfinții ne stau alături, iar noi, unii pe alții, putem să ne sprijinim cu o vorbă bună, cu o rugăciune, cu un „hai, frate, nu cădea!”.

Întotdeauna când încheiem o carte duhovnicească se deschide ușa unei vieți mai atente la Dumnezeu și la aproapele. Dacă am reușit să pun în inima voastră un strop de credință vie, un impuls spre fapte bune și pocăință, atunci am mare nădejde că Domnul va face să crească acest strop și să devină pârâu de har. Nu vă pierdeți curajul, oricâte greutăți ar veni. Țineți candelilele aprinse, să aveți destul untdelemn, să nu vă prindă Mirele nepregătiți.

Rugați-vă des, fie și câteva clipe, fie și noaptea târziu, cu lacrimi sau cu zâmbet. Fiți buni, strângeți-vă rudele, împăcați-vă cu cei cu care ați avut conflicte, iubiți-vă prietenii și rugați-vă pentru vrăjmași. Citiți viețile sfinților și nădăjduiți că și noi putem lua pildă din vitejia și sfințenia lor, chiar dacă nu ne vom nevoi ca ei. Încercați să căutați frumusețea în tot ce vă înconjoară și să mulțumiți Domnului pentru răsăritul de soare, pentru un pahar de apă, pentru pâinea cea de toate zilele. Așa, viața se umple de recunoștință și devine un lung șir de prilejuri de a lăuda pe Dumnezeu.

Și la fiecare pas mulțumiți-i Maicii Domnului: „Mulțumesc, Maică Preacurată, că mă porți în brațele tale și mă duci la Fiul Tău!” – și veți vedea cum mintea se destinde, cum fricile se potolesc și cum

căpătați aripi să zburăți peste probleme. De aceea am tot repetat: Maica Domnului ne iubește nespus și așteaptă să ne punem nădejdea în ea, pentru ca Fiul ei să ne dăruiască putere.

Să ne împodobim, așadar, viața cu aceste virtuți, să ne dorim tot mai tare să semănăm cu Hristos, să ne încercăm de bucuria Sfintei Liturghii, să aprindem lumânarea rugăciunii în fiecare zi, oricât de scurt ar fi acel moment. Să fim asemenea copiilor care se știu iubiți de părinți și care, în ciuda năzbâtiilor, se întorc mereu la iubirea lor. Așa suntem noi, fiii Bisericii, cu iubire de Hristos, chiar dacă uneori ne împiedicăm.

Vă îmbrățișez pe toți în gând și în rugăciune, și nu uitați că sunteți de preț în fața Domnului, indiferent de trecutul sau defectele voastre. Să nu vă lăsați în voia deznădejdii, cu gândul că nu mai e timp să vă apropiați de Dumnezeu. Trăiți cu credința că oricând v-ați îndoii, oricât ați cădea, drumul e mereu deschis spre îndreptare, căci Dumnezeu nu încetează niciodată să ne cheme la El. Cu un pic de voință și cu mult har de Sus se pot face minuni. Îndrăzniți să fiți sfinți în vremurile de acum, oricât ar părea de greu. Fiți sfinți când roștiți cuvinte, fiți sfinți în gesturile de zi cu zi, fiți sfinți în dragostea față de cei săraci și singuri. Și atunci, tot ce ați citit se va preschimba în realitate, iar sufletul vostru va cunoaște dulceața apropierei de Hristos.

Nu vă întind cuvântul mai mult, deși aș avea atâtea de spus. Asta-i frumusețea vieții noastre în Biserică: mereu e loc de mai mult, mereu putem

aprofunda. Acum vă îndemn să rămâneți sub binecuvântarea Domnului, să duceți mai departe flacăra de credință și să o dați și altora, unor suflete flămânde de mângâiere. Așa cu toții vom spori și vom avea parte de pace în suflet, oricât de vijelioasă ar fi lumea.

Să ne revedem cu bine, fie aici pe pământ, fie în veșnicia unde Hristos ne va chema la ospățul Său. Mulțumesc Domnului pentru cuvântul pe care mi l-a pus în inimă. Mulțumesc Maicii Domnului pentru toată grija, mulțumesc sfinților pentru mijlocire și vă mulțumesc și vouă, celor care ați străbătut paginile acestea cu dorința de a afla mai mult despre suflet și despre Dumnezeu. Rugați-vă și pentru mine, un smerit slujitor care nădăjduiește să vă fie de folos. Să ne luminăm unii pe alții cu sfințenie și să ne ajute Bunul Dumnezeu să ne întâlnim cu candelă aprinsă în ceasul judecății, pentru ca împreună să trăim bucuria fără sfârșit a Împărăției Cerurilor.

Amin și Slavă Domnului, iarăși și iarăși, și Slavă Preasfintei Sale Maici! Să avem parte de mângâiere și binecuvântare, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

*„Fiecare om are o scânteie dumnezeiască: sufletul.
Noi avem o părticică, infimă, din Dumnezeu. Vă dați seama ce
valoare are? Nădăjduiesc că oamenii vor găsi în această carte
învățăături, căldură, dragoste și pace ca să-și păstreze sufletul așa
cum ni l-a dat Dumnezeu, un suflet curat și frumos.”*

– PĂRINTELE PIMEN VLAD

Nu ții în mâini o simplă scriere, ci și o îmbrățișare tainică,
un răspuns liniștitor la frământările din inima ta. Poate ai
simțit, în unele momente, că lumea e prea agitată, iar
sufletul tău prea obosit. Poate ai trecut prin clipe în care ai fi
vrut să știi cum să ierți, cum să te rogi ori cum să-ți păstrezi
nădejdea. Cartea aceasta se vrea un prieten în vremuri de
cumpănă – unul care îți vorbește pe înțelesul tău, cu
dragoste și înțelegere, și care te ajută să găsești, în mijlocul
tumultului cotidian, legătura cu Dumnezeu.

Părintele Pimen Vlad împletește, cu înțelepciunea sa blândă,
pilde și istorisiri cu folos, povețe venite din inimă, minuni
trăite și auzite, cuvinte ale sfinților și întâmplări despre
oameni simpli. Cuvintele sale pline de har despre smerenie
și răbdare, despre fapte bune și iertare, despre dragoste și
rugăciune te invită să guști din bucuria credinței. Precum
niște candelă aprinse în întuneric, ele îți luminează calea
către liniștea sufletească și îți amintesc că iubirea lui
Dumnezeu este fără măsură.

Credit foto copertă:
Pr. Silviu Cluci – doxologia.ro

BOOKZONE

ISBN 978-630-305-418-6

9 786303 054186